392 TALLINN postkast 1023, Riigiraamatukogu.

Postimees

80. aastakäik

Ilmub iga päev.

Kõlmetus ja peakontor Tartus, Ülikooli t. 21.
Toimetus ja kontor Tallinnas, Viru väljak nr. 11.
Telefonid Tartus: Tegevtoimetaja ja toimetuse sekretär 2-86, Tarta teated, siserliik 1-86, kaugeköned 9-86. 9-09, ärijuhatus 65, trükikojajuhataja 64-65, taittus 80, raamatukauplus 2-50.
Telef. Tallinnas: Toimetus 436-81, kontor 436-11.
Käsikirjad hoitakse alal ainult sellekohasel soovil.
Kuulutuste hinnad: a) kuulutuste kirjaga: kuulutuste küljel 5 senti, teksti ees 10 senti mm, teksti sees 12 senti; b) tekstikirjaga: teksti ees ja tekstis 15 senti mm veeru laiuses. Kohaotsimiskuulutused poole hinnaga. Kuulutuste koha valiku soove täidetakse ainult võimalust mööda.
Kuulutusi sama päeva lehe jaoks võetakse vastu kella 11-ni ja laupäeval kella 10-ni päeval „Postimehe" raamatukauplusest, Suurturg 16, ja kontoris, Ülikooli tän. 21/23.

Üksiknumber 5 senti

Hinnata kaasandeks igal pühapäeval pilkeleht „Sädemed".

„Postimehe" tellimishinnad:
Postiga: 1 kuu 150 s., 2 k. — 300 s., 3 k. — 370 s., üle 3 kuu korraga tellides iga järgnev kuu 120 s., 6 k. 725 s., 12 k. 1400 s.
Postita: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 325 s., üle 3 kuu korraga tellides iga järgnev kuu 105 s., 6 kuud 625 s., 12 kuud 1250 s.
Tartu linna tellijatele. Kojukandmisega: 1 kuu 135 s., 2 k. — 270 s., 3 k. — 370 s., üle 3 kuu korraga tellides iga järgnev kuu 110 s., 6 kuud 700 s., 12 kuud 1350 senti. Talitusest ära viies: 1 kuu 125 s., 12 kuud 1200 s. Välismaale — 4 kr. k., Lätimaale — 150 s. kuus.
Posti jooksev arve nr. 2171. —
„Lasteleht" „Postimehe" tellijaile 10 s., uraldi tellides 15 s. kuus, „Tervis" 1 kuu 20 s., 12 kuud 220 s. — Aadressi muutmine 25 s.

Nr. 336 Laupäewal, 12. detsembril 1936 Tänaft lehte 14 lehekülge

Tartu kodanikud, naised ja mehed!

Vanasõna ütleb: Rahu kosutab, vaen kaotab.

On aeg, et meie rõõm oma põhiseaduse kriitsist jõuaks wälja päiwale seesmisele rahule, õnneliikudele arenguteedele.

Ünele põhiseadusliikule korrale jõuame meie Rahwuskogu walimistega 12.—14. detsembril s. a.

Kodanikud! Iga walimiskasti lastud hääl on nagu kiwi meie riigi uue õigusliku korra alusmüürisse. Iga kodaniku walida on, millisest materjalist ta ehitab oma tulewiku õnne alusmüüri.

Ringkonna walijad! Teie saadate Rahwuskogusse ühe liikme.

Walime Rahwuskogusse mehe, keda tunneb kogu Tartu, kelle teod näitawad, mida ta on püüdnud, mida ta on suutnud ja mida temast wälja loota.

Kõik teawad, et selleks meheks, kes oleks Rahwuskogus

parimaks Tartu esindajaks, on meie ringkonnas kandideeriw

August Laas

Tartu kodanikud on paljudel juhtudel juba näidanud üles temale tõelisku usaldust, waldes teda sõnaõiguslikele kohtadele. Seda on tehtud kindlas teadmises, et seal, kus töötab kaasa August Laas, on kindel edu, on paremini rahuldatud kõigi huwid.

Õigust ja õiglust kõigile, — see on A. Laasi loomus. Ta on kaugel isiklikudest huwidest, tema töötab oma kodulinna kasuks. Ta on sündinud tartlane, kaswanud meiega koos ja meie hulgas.

Ainult täiswäärtuslikke teoinimesi ja aateliselt mõtlewaid mehi Rahwuskogusse. Teised jäägu oma isiklikkude huwide juurde.

August Laas meie walimisringkonna poolt Rahwuskogusse!

Siis weereb kiwi meie südamelt.

Siis oleme põhiseaduse walmistamise kaasuks teinud omalt poolt parima, mis on meie wõimuses.

Kõik hääled ainult August Laasile.

Tartu wõltsimatu tahte ja õiglasema ning kaunima tulewiku nimel.

Kõik walima!

Kõik hääled meie usaldusmehele August Laasile.

(Walimissedeli proow)

RAHVUSKOGU ESIMESE KOJA
46. valimisringkonna
valimissedel
12., 13. ja 14. detsembril 1936.

Kandidaadid:

KARLSON, Karl-Ferdinand, 61-a., Tartu.

LAAS, August, 53-a., Tartu.

Kõlbab ainsad hääle — Kriipsuta alla!

(Palutakse käesolewat walimissedelit mitte wälja lõigata ja hääletamisel kasutada.)

Organisatsioonide Waheline Komitee

Kes on August Laas

Elulugu

August Hansu poeg Laas, sünd. 27. detsembril 1882. a. Tartumaal, Rõngu wallas taluperemehe pojana. Algharidusse sai Kawilda kirikukoolis. Õppis Tartu Õpetajate Seminaris 1898.—1902. a. Seminari kursuse lõpetamise järel oli 1902.—1904. a. koduõpetajaks Karksi Liiwaku karjamõisas ja 1905. a. esimesel poolel asetäitjaks õpetajaks Puhjas „Järwakülla" koolis. Oli wahepeal isatalus ja käis abijõuna töötamas Kodijärwe ja Rõngu wallakirjutajate juures. 1906. a. alul astus Tartu maakonna politseiwalitsuse teenistuses, kus kantseleiametnikuna, registraatorina ja lauaülemana teenis kuni 1913. a. Sellest ajast peale tegew majanduse alal.

Kutsetöö kõrwal seltskondlikust töst osa wõtnud, olles mitme seltskondliku ja ühistegeliku asutise asutaja liige ja töötades nendes juhtiwa jõuna.

Tartu linnas majaomanik, Kalewi tänawal.

Politseiteenistusest, waatamata wõrdlemisi soodsale ametikohale ja rahuldawale teenistustasule, lahkus wabatahtlikult. Lahkumise põhjuseks oli tolleaegsete politseiwõimude eitaw suhtumine rahwa rahwuslikkudesse ettewõtetesse, millistesse suhtuti eitawalt ja halwakspanewalt ning püüti neid kõigiti takistada, keeldudes luba andmast niisugustele rahwa algatustele ja ettewõtetele, kuhu suuremal arwul inimesi kokku tuli.

Maailmasõja ajal sõjategewuse piirkonna lähenemisel Wene walitsuse poolt otsustati ewakueerida Liiwimaalt loomad, wilja-tagawarad ja osa elanikke Wene sisemaale. Tol korral eesti rahwa esindajana käis Laas mitmel korral Riias ja Wõnnus kohalikkude wõimude juures kõnelemas ewakueerimise otsuse seismapanemisest, misjugused käigud ka tagajärgi andsid. Selle asemel tema korraldusel osteti Eestist Wene sõjawäele soodsate hindadega kariloomi. Kariloomade müügiks Wene sõjawäele edendas juhtiwat osa Laas.

Kaitseliidu asutamise algaastail oli Tartus Kaitseliidu ja Kaitseliidu arstide komisjoni asjaajaja.

Esimesena seltskondlikust tegewusest wõttis osa Näituse juhatuses ja Tartu Põllumeeste Seltsis, kus olnud wahetpidamata 35 aastat.

Eesti Põllumeeste Seltsis Tartus — Juhatuse liige ja kauaaegne näituse ja Seltsi laekahoidja.

Eesti Seemnewilja Ühisuse asutaja ja Rewisjoni komisjoni liige.

Tartu Eesti Majanduse Ühisuses juhatuse liige.

Kinnitusselts „Oma" juhatuse liige.

Tartu Skautide Sõprade Seltsi juhatuse liige — laekahoidja.

Tartu Ühistegelaste Klubi Wanematekogu liige — majawanem.

Wabadusristi Wendade Malewkonna liige.

Tartu Wabatahtliku Tuletõrje Seltsi liige.

Mitmeid aastaid tegew olnud „Wanemuises" ja Eesti Laenu- ja Hoiu-Ühisuses.

Majaomanikkude Seltsi asutaja. Tegew paljudes teistes Tartu üldkasulikkudes ja heategewates ning usulistes organisatsioonides.

3. klassiloterii

II klassi

piletite vahetamine lõpeb

pühapäeval, 19. detsembril s. a.

Kuna müügikohtades viimastel vahetamispäevadel harilikult tekib piletivahetajate järjekord, on soovitav, et piletiomanikud ei jätaks oma piletite vahetamist viimastele päevadele.

Tartu Seltskondliku Komitee

Teadaanne.

Mingisugune majaomanikkude valimiskomitee, mille isiklik koosseis avalikkusele teadmata, levitab lendlehti, milles püütakse seletada, nagu majaomanikkude organisatsioonide poolt avaldatud toetus vann. adv. O. Rütli kandidatuuri ülesseadmisel ei põhjene küllalt tõsioludel.

See väide on samavõrra sihilik kui ekslik. Seltskondlikul Komiteel on O. Rütlit soovitav kiri, mis kannab kõikide majaomanikkude kui ka teiste majanduslikkude organisatsioonide juhatuste esindajate allkirju.

Senini ükski allakirjutanud organisatsioon ei ole avaldanud Seltskondlikule komiteele teist seisukohta, siis peab järeldama, et O. Rütli kandidatuuri Rahvuskogu valimistele soovitavad endiselt üle 70-ne mitmesuguse Tartu organisatsiooni.

A. Tönisson,
Tartu Seltskondliku Komitee esimees.

Praktilisi

jõulukinke

suures valikus:
Elegantseid daamide käekotte
Reisitarbeid
Albumeid
Kirjamappe
Laua-, taskuplokke
ja teisi kaunistatud peennahatöid.

K. HAUPT TARTU, Võidu 1 TALLINN, Harju 39

Võtame vastu kõigi kodu- ja välismaa

ajalehtede ning ajakirjade tellimisi.

Nimestikke koha peal.
AKADEEMIL. KOOPERATIIV
TARTU, Ülikooli 15, tel. 63. TALLINNAS Kopli Tehnikainstituudi hoone, telef. Kopli 36.

Soovitan pühadeks kõiksugu

karusnahku

karakull, känguru, skunk, kotik, laisaba, hüljes, hõbe- ja kollaseid rebaseid ning mantlinahku, sügiskaabud ja talimütsid, hinnad odavad. Müük en gros ja en detail. Kauba t. 11, telef. nr. 13-36. Tartus, K. Hanseni karusnahkade äris.

EDUARD KUTSARI V järjekorraline

KUNSTINÄITUSE

avamine on homme, pühap., 13. dets. kell 12 päeval
Tartus, Suurturg 11, III kord
Näitus on avatud 13.—23. detsembrini s. a. igapäev kella 10—18 p. l.
Sissepääs à 25 snt., õpilased 10 snt.

Z. SCH. GOLDBERG

Võidu 6 Võidu 6

kohaste JÕULUKINKIDE ostukoht
Parfümeeria, kosmeetika, ehted ja kõiksugu kummikaubad.
Tartus, Võidu t. 6. tel. 14-96

Kõige odavamalt ostate omas töökojas valmistatud kuld-, kihla- ja laulatus-

sõrmuseid

Jgasuguseid kuld- ja hõbeesemeid, käe-, tasku-, äratus- ja lauakellad — kristalli.
Kullasepp Harry Rähni.
Tartus, Võidu tän. 33 (end. Riia tänav nr. 8).

Hispaanias kestab sõda edasi,

kus hävib palju terast, rauda, vaske ja muid metalle, mille tagajärjel ilmaturul nende hinnad järjest tõusevad. Ilmariikide rahad on sõdade tagajärjel langenud nullini, kuld ja kaubahinnad on aga järjest tõusnud ja tõusevad. Kõigest hoolimata müüb aga K. G. REINHOLDI kaubamaja Tartus oma suurest tagavarast õmblusmasinaid, jalgrattaid, grammofone, seina-, laua-, käe- ja taskukellasid, kulo-laulatussõrmuseid jne. ikka veel odava hinnaga edasi, ka järelmaksuga kergetel tingimustel. Külastades REINHOLDI kaubamaja veendute kauba headuses ja odavuses.

Tänapäev nr. 11—12

ilmub kesknädalal, 16. skp.
68 leheküljelise jõulunumbrina.
Endiselt väärtuslik ja huvitav sisu. Müügil igal pool.

Hispaania piirid rahwuswahelise kontrolli alla

Wenemaa loeb oma wahelesegamise õigustatuks

Genfist, 11. dets. Rahwasteliidu nõukogu pealelõunasel koosolekul wõttis esimesena sõna Inglise esindaja lord Cranborne, kes ütles: Tuleb taluda kõiki maailma waateid, kuid niisugune abinõu, nagu kindral Franco walitsuse tunnustamine teatawate riikide poolt, on ähwarduseks rahule. Hispaania konflikt on selle riigi sisemine asi ja ei puuduta teisi riike. Kahjuks on selgunud, et mõlemad sõdiwad pooled on saanud wälismaalt abi. Seepärast kawatsetakse nüüd sisse seada wäliskontroll Hispaania piiridel. Kui Rahwasteliit toetab seda aktsiooni, siis wõib see mõjuwalt kaasa aidata kodusõja lühendamisele. Peale selle on Inglismaa ja Prantsusmaa otsustanud pöörduda mõlemate sõdiwate poolte poole ettepanekuga, et nemad sõlmiksid esialgse waherahu.

Järgmisena wõttis sõna Prantsuse delegaat Vienot, kes pikemas kõnes rõhutas, et Prantsusmaa pooldab mittewahelesegamise põhimõtet.

Nõukogude walitsuse esindaja Potemkin awaldas arwamist, et riigid, kes kaitsewad Hispaania walitsuswastaseid, wõiksid oma sõjalaewastikkudega toetada sadamate blokeerimist. Niisugune wahelesegamine oleks eriti hädaohtlik maailma rahule. Rahwasteliidu nõukogu peab selgesti awaldama oma seisukoha. Nõukogude arwates ei olewat legaalse walitsuse toetamine mitte wõrdne wahelesegamisega.

Burgos sõbitusaktsiooni wastu

Hispaania walitsuswastaste ringkonnist kuuldub, et nad ei poolda ei teiste riikide sõbitusaktsioone ega rahwahääletuse toimepanemist. Ühe autoriteetse isiku seletuse järgi tähendawat sõbitusaktsiooni pakkumine Hispaania kodusõja tingimuste mittetundmist. Wõitlus on arenenud niikaugele, et läheme ellu wõi surma. Rahwahääletuse küsimuses nimetas autoriteetne isik, et walitsuse poolt okupeeritud Hispaania osas ei wõiwat juttugi olla häältemise wabadusest.

Kindral Franco on awaldanud määruse, mille järele wallandatakse kõik riigiametnikud, kes olid osutanud truudusetust rahwuslikule walitsusele.

Etsituningas Edward lahkus Inglismaalt

Asus laup. warahommikul Portsmouthis sõjalaewale, mis wäljus teadmata sihis

Helweetsiasse wõi Itaaliasse?

Londonist, 12. detsembril. Endine kuningas Edward lahkus laupäewa warahommikul sõjalaewa pardal oma kodumaalt. Öösi kella 1 paiku jõudis endine kuningas autol mõne oma lähema isiku saatel Portsmouthi, kus teda ootasid 3 sõjalaewa, nimelt admiraliteedi jahtlaew „Enchantress" ja 2 miiniristlejat. Endine kuningas läks kohe laewale ja laewad hiiwasid ankru. Missugusele laewale endine kuningas asus, ei ole teada. Samuti ei ole teada, kuhu ta sõidab, kuid arwatakse, et ta sõidab Helweetsiasse wõi Ravellosse, Itaalias, mis asetseb Amalfi lähedal.

Endise kuninga ärasõit hoiti suures saladuses. Autol, milles Edward sõitis, olid aknad kaetud. Portsmouthi sadamas ei olnud mingit erilist walwet. Et mitte tähelepanu äratada, sõitis endine kuningas sadamasse kõrwalulitsate kaudu. Endist kuningat saatsid ta tallmeister, üks politseiinspektor ja isiklik teener.

Kõik laupäewa hommikulehed pühendawad jumalagajätu artikleid endisele kuningale.

Ajalehed tervitawad uut kuningat

Kõik Londoni ajalehed tervitawad südamest uut kuningat ja kuningannat. „Evening News" kirjutab, et Briti impeerium on ilma wapustusteta üle elanud suure arusaamatuste kriisi. Uuele kuningale, kes on troonile asunud tingimustel, mis kohutaksid ära nõrgema mehe, awaldawad kõik tema rahwad südamlikku poolehoidu ja truudust.

„Evening Standard" kirjutab, et kuigi loobutakse raske südamega endisest kuningast, jäädakse siiski wankumata truuks uuele kuningale.

Kuninganna haige

Kõik kuningliku perekonna liikmed käisid reede õhtul Windsori lossis endise kuningaga jumalaga jätmas. Puudus ainult kuninganna Elisabeth, kes oli saanud kerge külmetuse ja kellele arstid soowitasid külmal öö mitte wälja minna.

Uue kuninga wäljakuulutamine algas

Kuningas George 6. wäljakuulutamine ja temale truuduse wandumine algas laupäewa hommikul Briti impeeriumi mitmesugustes osades ja kestis kogu päewa. Esmaspäew, mil on uue kuninga sünnipäew, on paljudes kohtades kuulutatud awalikuks pühaks. Pühapäeval peetakse kirikutes palwet kuningas George 6. eest.

„Nüüd wiimaks wõin öelda"

Mul oli wõimatu ilma armastatud naise toetuseta kanda wastutusekoormat. — Tahan, et teie saaksite minust aru

Edward 8. lahkumiskõne

Londonist, 11. dets. Endine kuningas Edward pidas reede õhtul kell 22 mikrofoni ees Windsori lossis oma jumalagajätu kõne. Kõne anti edasi peaaegu kogu maailma raadiojaamade kaudu. Ka Eestis saatejaam andis kõne edasi, ja keskö tunnil paljud kodanikud kuulasid endise monarhi sõnu.

Ta ütles: Nüüd wiimaks wõin mina ütelda mõned sõnad. Mina ei ole kunagi tahtnud midagi warjata. Seni polnud mul põhiseaduse järele wõimalik kõnelda. Mõni tund tagasi mina täitsin oma wiimase kohuse kuninga ja keisrina ja nüüd, kus minu wend Yorki hertsog on mind asendanud troonil, peawad minu esimesteks sõnadeks olema, kuulutada temale truudust. Mina teen seda kõigest südamest.

Teie kõik teate neid põhjusi, mis meid sundisid troonist loobuma. Mina tahan, et teie saatsite aru, et oma otsust tehes mina ei ole unustanud maad ega impeeriumi, mida mina Walesi printsina ja wiimati kuningana olen püüdnud teenida 25 aastat. Aga teie wõite mind uskuda, kui mina teile ütlen, et mul oli wõimata ilma naise toetuseta, keda mina armastan, kanda wastutusena rasket koormat ja mina tahan, et teie teaksite, et otsus, mille mina olen teinud, on ainuüksi minu enda otsus. See oli asi, mida mina pidin täielikult ise otsustama. Teine isik, kes sellest oli lähemalt huwitatud, püüdis mind kuni lõpuni weenda teist teed walima.

Mina tegin selle otsuse, mis on kõige tõsisem minu elus, mõteldes ainult sellele, mis oleks lõppude lõpuks kõige parem kõigile.

Selle otsuse tegemine sai mulle kergemaks selles kindlas teadmises, et minu wend, olles kaua tutwunud selle maa awalikkude asjadega, wõib oma heade omaduste tõttu kohe asuda minu kohale, ilma et impeeriumi elu ja edu kahju kannataks, ja temal on see wõrratu õnnistus, mida mulle ei olnud antud, nii kaua kui mina olin teie keskel. Temal on õnn, kodu, naise ja lastega. Neil rasketel päewadel toetasid mind niihästi minu ema, minu perekond ja ministrid, eriti Baldwin. Nemad kohtlesid mind alati lugupidamisega. Minu ja nende, minu ja parlamendi wahel ei olnud mingeid põhiseaduslikke lahkuminekuid. Olen oma isa poolt kaswatatud põhiseaduse traditsioonides, mis ei oleks kunagi lasknud tekkida mingit sedalaadi küsimust. Kogu aeg, kui mina olin Walesi prints ja ka hiljem, kui asusin juba troonile, on mind koheldud kõige suurema heasoowlikkusega kõikide klasside ja isikute poolt kõikjal impeeriumis, kus ma elasin wõi reisisin. Mina olen kõige selle eest wäga tänulik. Nüüd mina lahkun täielikult awalikust elust ja panen maha oma koorma.

Wõib kuluda mõni aeg, enne kui ma jälle oma sünnimaale tagasi tulen.

Kuid mina tahan alati sügawa huwiga jälgida Briti tõu ja impeeriumi saatust, ja kui mina kunagi tulewikus wõiksin eraisikuna kuidagi kasulik olla, siis ei jäta mina oma kohust mitte täitmata. Ja nüüd, kus meil on uus kuningas, soowin mina kõigest südamest temale ja teile, tema rahwale, õnne ja õnnistust.

Jumal õnnistagu teid kõiki, Jumal kaitse kuningat."

(Järg 10. leheküljel.)

213 isikut wabastati kogukonnamaksust

Linnawalitsuse möödunud koosolekul oli arutusel kogukonnamaksust wabastamise palwete otsustamine. Kokku oli linnawalitsuse koosolekul otsustamisel 1108 sisseantud kogukonnamaksust wabastamise palwet. Linnawalitsus rahuldas sisseantud palwete põhjal 213 linna kodanikku. Ühe nimekirja järgi, kuhu kuulub 196 kogukonnamaksust wabastatud kodanikku, on linnawalitsus langetanud kogukonnamaksust wabastamise otsuse põhjusel, et palwe esitanud kodanikud on kas hooldatud, kes saawad toetust asutustelt, wõi need kodanikud, kes on täiesti haiged ja töötõimetud, ning kes selle tõestamiseks on linnawalitsusele esitanud wastawa tunnistuse. Samuti on arwestatud wabastamise juures kodanikkude wanust. Paljude wabastatud kodanikkude wanus on ligidane 60 aastale, millest alates kodanikkudel enam ei tule tasuda kogukonnamaksu.

Ühe nimekirja järgi, kuhu kuulub 17 wabastatut, on kõik üliõpilased. Nimetatud üliõpilased on linnawalitsusele esitanud iseseiswad palwed, näidates, et nende majanduslik olukord on halb, kusjuures nendele antakse ülikooli poolt weel stipendiume wõi nad on ülikooli õppemaksust wabastatud.

Teine sama suur kogukonnamaksust wabastamise palwete hulk otsab weel järjekorda. Arwatawasti jõuab linnawalitsus juba lähemal ajal ka selle nimekirja järgi otsuse teha.

Üliõpilasi ei saa kogukonnamaksust wabastada

Nagu teada, esitas Üliõpilaskonna juhatus linnawalitsusele palwe, milles esineti linnawalitsuse ees soowiawaldusega, et linnawalitsus wabastaks need üliõpilased linna heaks wõetawast kogukonnamaksust, kes oma ülalpidamise saawad kolmandatelt isikutelt. Linnawalitsuse möödunud koosolekul oli nimetatud üliõpilaskonna juhatuse palwe arutamisel. Linnawalitsus leidis, et Üliõpilaskonna juhatuse palwet ei saa linn rahuldada, kuna kogukonnamaksu-seaduses ei ole antud wõimalust mõne kodanikkuderühma kogukonnamaksust wabastamiseks. Linnawalitsus püüab aga wõimaluse piirides wastu tulla üliõpilaste poolt esitatud palwetele kogukonnamaksust wabastamise asjus.

KAWE SOKOLAAD
ROSE MARIE

Kella 12-ni käis Tartus walimas

44. walimisringkonnas, 1. jaoskonnas, Kroonuaia tn. nr. 7. 4602 walimisõiguslikust 75 kodanikku. 2. jaoskonnas Söögiturg nr. 2 5682 walimisõiguslikust 105 kodanikku.

45. walimisringkonnas 1. jaoskonnas Aia tänawal nr. 48 on walimisõiguslikke 6020, walimas käis 122. 2. jaoskonnas 3917 walimisõiguslikust käis walimas 67.

46. walimisringkonnas 1. jaoskonnas on walimisõiguslikke 4784. Walimas käis 60. 2. jaoskonnas Lina tänawa algkoolimajas käis 5704 walimisõiguslikust walimas 57 kodanikku.

Tööliste esindajad töötülide lahendamise komisjoni

Tööliskoda on walinud oma esindajad töötülide lahendamise komisjoni, kuna waremalt kuulusid sinna tööliste esindajad Eestimaa Töölisühingute Keskliidu poolt walituna. Tööliskoja esindajateks nimetatud komisjoni said koja esimees J. Kurwits ja koja peasekretär J. Rebane. Asemikkudeks on walitud A. Petrow ja A. Renning.

Töölepingute seadus riigimajandusnõukogus

Siseministeeriumi poolt wälja töötatud waimsel alal töötajate töölepingu seaduseelnõu on antud seisukoha wõtmiseks riigi majandusnõukokku.

Ei jõutud koostada maksunõudeid

Neljapäewa õhtul peeti Walga linnawolikogu koosolek, kus linnawalitsuse ettepanekul pikendati kogukonnamaksu maksmist Walgas 30. detsembrilt kuni 25. jaanuarini 1937. a., kuna töörohkuse tõttu ei ole weel suudetud maksulehti wälja saata.

Kommunistide keskus Wiinis

ETA. Wiinist, 12. detsembril. Politsei on paljastanud Wiinis laiaulatusliku kommunistliku salaorganisatsiooni. Kolmel wiimasel päeval politsei on wangistanud 126 isikut, kelle hulgas on ka juute. Ühtlasi politsei on konfiskeerinud hulga propagandamaterjali.

Alg- ja täienduskoolide juhatajad tulewad kokku

Haridusministeeriumi korralduse jõulupuhaeajal, nimelt 28. detsembriks on kutsutud nõupidamiseks kokku kõik alg- ja täienduskoolide juhatajad üle riigi. Nõupidamised toimuwad kahes kohas: Tallinnas (Raua tän. algkoolimajas) ja Tartus (linna tütarlaste gümnaasiumis). Nende nõupidamiste päewakorras on küsimused, mis puutuwad algkoolide õppe- ja kaswatustöö ja lõpetajate juhtimist teistesse linnadesse ning tegelikku ellu.

„Kommunismi teel" Eestisse toomine keelati

Wiljandi 1. jaoskonnakohtuniku otsusega 7. detsembrist s. a. keelati ajakirja „Kommunismi teel" Eestisse toomine 2 aastaks, arwates otsuse tegemise päewast ja seni sissetoodud eksemplarid konfiskeeritakse.

Otsuse tegemist põhjustas „Kommunismi teel" nr. 1 ja 2 leiduwad Eesti riigikorra wastased kirjutised.

Kerge külm

Pühapäeval: merel kohati kuni 5-palliseid, maal keskmise kiirusega lõuna- ja edelatuuli, suuremalt jaoli pilwes, kohati udu ja kergeid sademeid, ööji kerge külm, päewal temperatuur 0 kr. ümber.

Eestis oli ööji 0—4 kr. külma, täna hommikul sisemaal kuni 2 kr. külma ja saartel kuni 1 kr. sooja.

FREDERKINGI
aastaid turul nõutavaimana püsinud
KÜMBLUSSEEP
on eht kahe lõvi märgiga
1849
Palutakse mitte ära vahetada samanimelistega!

Teie valimisringkond on 45. Hääletusjaoskond asub Aia tän. 48 ja Riia tän. 111.

Kõik hääled rahva kandidaadile

Paul Kanarikule

12., 13. ja 14. detsembril.

Paul Kanarik

Kandideerib 45. walimisringkonnas Rahwuskokku.

Paul Kanarik on sündinud 29. jaan. 1907. a. Tartus. Lõpetanud Tartu Kommertsgümnaasiumi 1927. a. Jätkanud õppimist Tartu Ülikooli usuteaduskonnas ja majandusteaduskonnas. Kooliõpilasena olnud Eesti Koolinoorsoo Keskliidu esimees, noortepüha juhataja ja tegew paljudes organisatsioonides. Wälis-Eesti liikumise algatajaid.

1927. a. peale „Postimehe" reporter, 1928. a. alates toimetuse liige ja 1929. a. Tallinna toimetuse sekretär.

1930. a. peale Tartu näituse asjaajaja, 1936. a. peale direktor. Tartu näituste tegeliku korraldajana ja juhina on ta wõitnud üldise lugupidamise üle terwe Eesti ja too näituse linn, mis kerkinud uuele näitusplatsile, on omaette saawutis — tunnustatud moodsaimaks Balti riikides —, mille organiseerimisel dir. P. Kanarikul on suured ning hinnatawad teened. „Eesti Nädala" korraldamise mõtte algatajaid 1931. a. Olnud sellest peale kõigi „Eesti Nädalate" juhatuse liige juhtiwail kohtadel.

Kaitsewäeliselt reserwohwitser, Julius Kuperjanowi Partisanide Pataljoni Ohwitseride Kogu reserwohwitseride sektsiooni liige.

1924. a. 1. detsembri järele tuliseid kaitseliidu asutamisele kaasatöötajaid. Tartu malewa 5. malewkonna end. pealiku abi, praegu propagandapealik.

Osa wõtnud paljude seltskondlikkude organisatsioonide tegewusest ja igal pool näidanud julget teguwõimet, seisukordade õiget hindamist ja sihikindlust. Nii kirikuelus töötades Pauluse koguduse 2. pihtkonna nõukogu esimehena, „Wanemuise" laekahoidjana, ajakirjanduse põllul, Tartu Majaomanikkude Ühingus jne. jne. — juhtiwa liikmena tegew kümmekonnas organisatsioonis.

Lugupeetud kodanik!

45. walimisringkonnas, kuhu kuulute ka Teie, on rahwa kandidaadiks

Paul Kanarik

mees, keda tunneb kogu Tartu, kelle teod näitawad, mida ta on püüdnud, mida ta on suutnud ja mida temast wõib loota.

Tartu on saawutanud ühe wõidu — ja see on igaaastane Tartu suurnäitus. Selle on loonud meie kandidaat Paul Kanarik.

Sellega Tartu on jätnud warju wõistlewa pealinna. See tekitab Tartus liikumist, toob siia raha, annab paljudele tööd ja leiba.

Selle on loonud Paul Kanariku tahe ja töötõime.

Tartu kodanikud on paljudel juhtudel juba näidanud üles temale täielikku usaldust, walides teda silmapaistwatele kohtadele. Seda on tehtud kindlas teadmises, et seal, kus töötab kaasa Paul Kanarik, on kindel edu, on paremini rahuldatud kõigi huwid.

Õigust ja õiglust kõigile — see on Paul Kanariku loomus.

Ta on kaugel isiklikkudest huwidest, tema töötab oma kodulinna kasuks. Ta on sündinud tartlane, kaswanud meiega koos ja meie hulgas. Ta pole wäljast tulnud söödamaa otsija.

Wõime olla kindlad, et Paul Kanarik ka Rahwuskogus oma teowõimet ja kohusetundlikkust suudab täiel määral rakendada. Seepärast iga kodanik, kes suudab jo oskab hinnata Rahwuskogu wäärtust ja tahab sinna saata töötõimelisi ning kindlate põhimõtetega eesti mehi,

annab 45. walimisringkonnas oma hääle

Paul Kanarikule!

Kõik walimiskastide juure 12., 13. ja 14. detsembril! Pidagem silmas, et ka naaber ja tuttaw ei annaks häält sinna, kuhu pole õige anda! Olge walwel oma õiguste ning kohustuste eest!

Lugupeetud kaaskodanik!

Wiimasel rahwahääletusel otsustas eesti rahwas, et Eesti Wabariigile tuleb luua uus põhiseadus, mille wäljatöötamiseks walitakse Rahwuskogu. Täna, homme ja ülehomme, 12., 13. ja 14. detsembril asuwadki kodanikud walimiskastide juure, et walida oma parema äratundmise järele kohaseid mehi Rahwuskogu koosseisu.

Praegused walimised on meil sootuks teistsugused kui waremalel aegadel. Enniste walisime parlamendi erakondade nimestikkude järele, nüüd anname hääled üksikuile isikuile, keda peame kohasemaks nende suurte ülesannete täitmiseks, mis iga Rahwuskogu liiget ootawad.

Walime kandidaatide hulgast selle mehe, kes on teowõimeline ja kohusetundlik oma ülesannete waskn.

Rahwuskogu ootab suur ja tähtis tegu: uue põhiseaduse wäljatöötamine. Põhiseadusega määrab rahwas ise oma õigused ja kohustused, need alused, millel olewiku ja tulewiku elu peab liikuma ja arenema. On ilma rõhutamiseta selge, kui tähtis on igale kodanikule uue põhiseaduse sisu. Siin ei saa keegi loiuks jääda ega öelda: ah, las teised teewad. Niisugune loidus maksab igaühele hiljem walusasti kätte ja sagedasti pole walupäewil enam wõimalik midagi parandada.

Praegu on aeg, kus iga kodanik saab oma saatust määrata. Kasutagem seda!

Seniste põhiseaduse puenduste pole meil olnud õnne. Mõnigi kord oleme sattunud wihma käest räästa alla. Sellepärast on Rahwuskogul täita eriti wastutusrikas ülesanne: luua säärane põhiseadus, mis wastaks meie rahwa soowidele kõige laiemas mõttes, et ta oleks kindel ja jääks püsima kauemateks aegadeks,

et kogu maa saaks rahu ja iga kodanik teha rõõmsalt ning segamatult oma tööd.

Seda saab kätte ainult siis, kui Rahwuskogus on kodanikud, kel on selge pilk, wärsket tööjõudu, kes tunnewad tegelikult rahwa soowe ja kes on näidanud, et nad suudawad wankumatult ning paindumatult seda täita, mis nad kord lubanud ja paremaks pidanud.

(Walimissedeli proow)

RAHVUSKOGU ESIMESE KOJA

45. walimisringkonna

valimissedel

12., 13. ja 14. detsembril 1936.

Kandidaadid:

KANARIK, Paul, 29-a., Tartu.

RÜTLI, Johan-Oskar, 64-a., Tartu.

Kellele annad hääle —

Krüpsuta alla!

(Palutakse käesolewat walimissedelit mitte wälja lõigata ja hääletamisel kasutada.)

Lastekaitse ülesandeid Eestis

„Postimehele" lastekaitse nädala puhul kirjutanud professor dr. med. A. Lüüs

Moodsa lastehoolekande algusels Eestis wõib lugeda 1919. a., millal Tallinna Eesti Naisiseltsi korraldusel ja ettewõttel asutati esimene rinnalaste- ja emadekodu, milline nüüd töötab Rõmmel oma majas Rõmme Rinnalaste- ja Emadekodu nime all. Sellest ajast kuni praeguse ajani on meil wõrdlemisi palju tehtud laste hoolekande alal. Meil on nüüd olemas peaaegu kõik asutised ja ettewõtted, mida moodne laste hoolekanne tarwilikuks peab, nagu imikute ja suuremate laste kodud, pimedate ja kurttummade kodud, nõuandlad emadele, suweasundused jne.

Kõike seda tegewust wõime lugeda ennemini lastehoolekandeliseks kui lastekaitseliseks tegewuseks üldises mõttes.

Lastehoolekande alal tuleks meil olemasolewaid asutusi täiendada ja laiendada, mõni ehk wähem juurde asutada. Ainult Emadekodusid oleks meil tarwis, kus kehwad, mahajäetud rasedad naised wõiksid elada ja ülespidamist saada, kuni nad on sünnitanud ja nende edasine elulu korraldatud. Sääraseid Emademaju peaks olema kaks: üks Põhja-, teine Lõuna-Eesti jaoks.

Lastekaitse alal üldises ja laiemas mõtes on meil weel palju teha, et wanematele kultuurriikidele järele jõuda. Sellel alal wõime nimetada lasteabirahasid riigiametnikele, milliseid juba Eesti riigi algpäewist saadik maksetakse. Ka paljud omawalitsused teewad seda. See on õige ja hea. Seda tuleb laiendada ja aegapidi maksma panna kogu wabariigis, nii linnades kui ka maal. Igaühele peaks ju selge olema, et laste ülespidamine ja kaswatamine suurte kuludega seotud on ja et need wanemad, kelledel lapsed kaswatada, oma harilikule palgale lisatasu laste kaswatamiseks peawad saama. See lisatasu peaks tõusma laste arwu järgi. See ei ole miski uudis. Prantsusmaal, Belgias ja Itaalias on see juba läbi wiidud, Belgias täielikult üle kogu riigi, Prantsusmaal kogu tööstuses ja ettewõtetes, kuna Itaalias esialgu ainult tööstuses. Nendes maades asutati nõndanimetatud kompensatsioonikassad, kes seda suurejoonelist lastekaitset korraldawad. Selleks anti wälja eriseadus. Kompensatsioonikassade põhimõtted on ka meil mitu korda arutusel olnud ja tööministeriumi ja rahwaarwu juurdekaswu komisjoni poolt heaks kiidetud ja wastu wõetud. Perekonna-abirahad ongi juba neil põhimõtteil ümber korraldatud. Jääme ootama järgmisi samme.

Üldiselt on teada, et meil abielus sünd inud laste arw aasta-aastalt langeb. Wäljaspool abielu sünnib neid kaunis palju, üle 10% ja see arw ei näita mitte langust. Kogusummas tuleb meil neid lapsi iga aasta umbes 1800 juurde. Nende surewus esimesel eluaastal on suur, kaks kuni kolm korda suurem kui abielulastel. See tõstab muidugi ka meie laste üldsurenust.

Meie neli imikutekodu on peamiselt täidetud wallaslastega. Kas see nõnda peab ikka edasi minema? Kas siin ei saa parandust tuua? Muidugi saab. Põhimõte on, et iga isa ja ema peab ise oma lapse üles kaswatama. Kui nad seda ei tee, siis tuleb neid selleks seadusega kohustada.

Norra andis juba 1915. a. wälja seaduse laste kohta, kelle wanemad ei ole abielusuhtes. Selle seaduse järgi peawad nii isa kui ema ühewõrra lapse ülespidamise kulusid kandma. Emal on tarwis wastawatele ametiasutistele teatada, kes on ta lapse isa ja need asutised juba korraldawad edasise asja käigu, nii et emal ei ole selle juures ühtegi kulu kanda. Muidugi peab ema tõtt rääkima. Kui ta waleteateid annab, siis langeb ta walju karistuse alla. Need Norra seaduse põhimõtted on nüüd maksma pandud juba kogu Skandinaawias, Soome ühes arwatud. Oleks wiimane aeg, et meil ka selle seaduse põhimõtted maksma pandaks, mis oleks õnnistuseks hulgale lastele kui ka suureks kergenduseks riigikassale.

Meie riigi- ja omawalitsuste asutised talitaksid tõeliselt riigi huwides, kui nad eelistaksid tööd andes ja ametisse wõttes isikuid, kelledel on mitu wõi palju lapsi. See peaks nende eesõiguseks ja kohustuseks olema. Nende eeskujule peaksid järgnema eraettewõtted ja asutised. Paljude lastega wanemad ei taha mitte armusaajad olla, waid nad püüawad ise oma lapsi kaswatada, andke neile ainult tööd ja teenistust.

Et lapsi sünnitada ja kaswatada, selleks peab nende wanematel olema sünnis kodu, sünnis korter. Mis meie näeme ja kuuleme sellel ala! Põllumees on lastega inimesed maalt linna kihutanud. Ta töötab ainult hooaja töölistega ja pahandab tööliste puuduse üle. Linnades ei leia mitme lapsega inimesed korterit. Riigi- ja omawalitsuste asutised neid ei wõta. Ja meie imestame weel, et meil hällid tühjad on!?

Meie hra Riigivanem räägib palju head lastest, kuid see üksinda ei aita. Siin on eeskuju ja tegusid tarwis. Wõtame oma körgemad riigiametnikud ja waatame, kui palju seal lapsi on? Statistika ei saa arwatawasti mitte wäga rõõnustaw. Eeskujusid on tarwis just juhtida ja haritlaste hulgast. Korterite ja kohtade asjus on tarwis ettekirjutusi, määrusi, erilisi seadusi, teisiti need asjad ei lahene.

Tuletame meelde Prantsuse endise presidendi ja peaministri Poincaré ütlust 1924. a.: „Ma loen sündimuse küsimust tänapäew niisuguseks, mis peab olema esimeseks punktiks walitsuse programmis."

A. Lüüs.

Kiirrongiga läbi Hollandi

Madalmaade teed, jalgrattad, talud. — Inimese heitlus merega. Wihase tormi saatel Harwichi

(„Postimehe" erikirjasaatjalt.)

Saksa wiimases jaamas. Arkan unest ja waatan läbi akna wälja — waikne jaamahoone läigib wihmast. Sajab ja sajab. Saksa mundrimeeste körwal liiguwad wihmakuubedes hollandlased, kes kontrolliwad passe. Tollirewisjoni ei olnud, kuna sõitsime peatamatult Londoni.

Rong weereb ikka jõgawamale sisemaale, mis sõna otseses mõttes on madal—lame kui laud, ei kuskil küngast ega mätast.

Silman rohkesti raudteid ja ainult jõgawamal maa sees leidub betoonteid. Teed on üldiselt kitsad, wälja arwatud magistraalid, mis walge jutiga jaotatud pooleks ja mille äärtel eriteed jalgrattureile ning kõnniteed ja jalakäijatele. Teed on suurem. jaolt asfalteeritud wõi betoneeritud, ainult körwalised on kaetud kiwitükikestega wõi on kruusateed. Maanteil liigub rohkesti jalgrattureid ja autobusi, sest autode liikluseks on aeg weel warajane. Maanteid palistawad majad kõik kiwist, tumepruunist telliskiwist. Jalgrattal toimetab kaubamuretseja, olgu lihunik, juurwilja müüja wõi pagar, kaupa ostjale koju kätte, wehkides sõtkuda rataste kiiremale käigule, just nagu tahtes wõistelda kiiruses rongiga. Kui koorem raskem, siis on sõiduk kolme rattaga. Kuid harwa sekka silmad ka kaarikuid, mis tuletawad meelde Rubensi maale.

Talud, mõned neist õlgkatustega, willsatawad mööda, tundudes täpikestena lõpmatutel lagendikel, mis tuletaw. meelde Ukrainat, Ungarit ja Jugoslaawiat. Mõni talu õu ja aed on üleni külwatud walgete kanadega, keda mitmeid sadu wõib olla, teist talu ümbritsewad jällegi mitmed sajad wiljapuud. Eriti rohkesti on noori aedu. Wanades aedades on tuuled puud juba wiltu puhunud.

Nowembri wiimasel kolmandikul lambad põllul ja peedid ning naerid alles wõtmata. Kord nägin karjust, pikk kepp käes ja koer körwal, juhtimas 50—60-pealist lambakarja — ta paistis lagendikul teratwalt joonistatud elawa pildina.

Waheldust pakuwad külad ja linnad, millest kiirrong mööda kihutab. Ühes külas silmasin kohwiku silti! Linnades on üle raudtee wisatud sillad, kui mitte koormatele, siis wähemalt jalakäijatele. Nähtawasti on Hollandis aeg heas himas. Igal pool kenad kiwimajad — ühe- wõi kahekorterilised, kuid suuremates linnades ei puudu ka kahe-, harwem juba kolmekordsed üürikasarmud, kuid kõik ühtemoodi tumepruunist telliskiwist ja roheliste luukidega. Ilus oli ka see tall, mis asus Zutphenis raudtee ääres. Igal hobusel eraldi sissesõidu ja aken rohelise luugiga. Üks hobuseist, närides heinu, waatles huwiga mööduwat kiirrongi ja mõtles wistisi: Kuhu ja, põrguline, tormad — just nagu ei oleks sul põrnugi aega!

Breda linnas platsil silman mustlaslaagrit — 4 suurt Rotermanni leiwaauto taolist kummiratastel wankrit, mille ümber mehed, naised, lapsed askeldawad. Küsin rongijuhilt — kas Hollandi mustlased? — Ei, tulewat Belgiast. — Mis nad teewad? — Waatawad kätt!

Peab kiitma rongijuhi tähekepanu ja wastutulelikkust. Läksin ühes linnas jaamaesisele jalutama, kuid rong hakkas kohe liikuma. Rongijuht lubas ütelda siis, kui rong pikemalt peatub. Ühes jaamas näen rongijuhti akna taga, kes näitab kätt wiie wäljasirutatud sõrmega. Taipasin: selles jaamas peatub rong wiis minutit!

Jällegi wälja lagendikule. Järsku üllatus: läbistame kidurate mändidega kaetud liiwaseljandiku! Kuid suurem üllatus tabas meid Arnheimi linnas, mille üks serw oli teisest kõrgem!

Mida lähemale Wlissingenile, seda wähem silmame talusid, nii et laiad põllud ja heinamaad pääsewad täiele mõjule, kuid siin piirawad neid paplite ja pajude read. Siin hakkan taipama Hollandi wisa heitlust merega. Põlde ja heinamaid ümbritsewad mullawallid, mis kaetud paplite ja pajude puiestikega, kuid siiski wõime põldudel silmata hilise uputuse tagajärgi. Need kaitsewallid jooksewad wahel nõõrsirgelt, siis jälle lainewooluliselt. Wallide wahel pesitseb rohkesti noori aedu, millele siidamest soowin ilusat tulewikku.

Juba kihutab rong wete wahel. Rööbiti raudteega ehitatakse uusi sildu, mis kõik betoonist. Nähtawasti kulub raud meie päewil mujale. Oleme jällegi aedade keskel, siis järsku männimetsas. Läbistades selle, liigume jälle waheldumisi lagendike keskel ja wete wahel. Põldudel weeloikudes sulistawad kajakad ja soriwad warestega wõidu küla külje all mustusehunnikus. Kaitsewallid seisawad tihedamalt reas, olles ühtlasi maanteeks. Näeme, kuidas käiswarre jämeduste torudega wõideldakse wee wastu põldudel.

Tunnen iga närwiga seda wisa heitlust merega ja siidames sooja tööka rahwa wastu. Olen armunud Hollandisse, kuigi teda ainult läbi waguniakna nägin.

Aga tuulikud?

Pettunus: nägin neid kõigest kolm!

Meri!

Nagu nägematult immitseb ta alguses maale, kuid Wlissingeni all ollakse teadlik tema iseloomus — merele on jäetud linna all teataw liiwariba, kuid siis tuleb kiwimüür. See ulatub tükk maad wäljapoole linnapiire.

Laewal

Jaanaesise katuse all üllatab tugew ardenni tõugu hobune, kelle juhtmeid hoiab peos rahuliku näoga sihwakas noor hollandlane. Üldse olid kõik hollandi mehed, kes minu silmapiirile puutusid, olgu raudteelased wõi reisijad, kõik sihwakad. Ei olnud erandiks ka waimulik, kes Saksa piiri lähedal tuli minu kupeesse ja kogu sõiduajal liikuwail huulil palwetas.

Mis puutub Hollandi naistesse, siis kaldusin Rubensi maalide põhjal neid pidama matsakaiks, kuid selliseid silmasin wagunaknaist harwa.

Ja nüüd laewale, millel Inglismaale sõidawad ka Hollandi sibulad, mida küll hobuse, küll autokoormate wiisi sõidutatakse laewakerre.

Maal on waikne. Ja kui laewalaekur koos abilisega tuleb meile einet soowitama, siis küsin: „Wististi tuleb waikne sõit, sest tuult ei ole praegu tunda?"

Ei saanud wastust, kuid mehe silmis oleks nagu wälgatanud. Lootes rahulikku sõitu, istun rahuliku siidamega einelauda.

Minu wastas istub noor juudiplika Meissenist, kes läheb Inglismaale keelt õppima, ja puuwillaga kaupleja, samuti iisraeli soost. Teises lauas trobik. ameriklasi— naised niiwõrd matsakad, et wististi Rubens oleks neist waimustunud, kuid ka mehed ei olnud räätsakad. Juttu oli laialt ja tuju hea.

Pärast einet üles tekile, mis kolmest küljest kaetud.

Peagi tunneme laewakere rappumist — masinad on hakanud tööle, laew sõidab tagurpidi sadamast wälja ja liigub tükk aega piki randa, andes wõimaluse tutwuneda Wlissingeni wälise joonega.

Mis see on: laew hakkab tunduwalt kiikuma. Silmapiiril näed wahutawaid lainetcharju, mis nagu ratsanikud tormawad kalda poole. Tants läheb peagi lahti. Ega nüüd muud, kui walid waikse nurga ja asetad end mugawasse poosi.

Waatled laenetemängu ja oled wainustatud wahutawate harjade muusikast. Peagi märkan, et nii mitmedki reisijaist minu wainustust ei jaganud. Nende näod on mornid ja muutuwad järjest kahwatumaks.

Kuid siis ei pidanud keegi naisterahwas enam wastu — laewamees lükkas talle puust poolpüti lähedale. Ma pööratsin sellele daamile selja ja kolisin laewa teisele poolele. Ega sealgi kauaks rahu ei saanud — tuli surmkahwatu noormees ja heitis minu lähedale pingile pikali. Nihutas end temast ecmale ja lähemale paarile daamile, kuid siis hakkas üks neist wajadust tundma poolpüti järele. Otsides käega tuge pinkidest ja scintest, kolisin jällegi uude kohta. Teel sinna kaldus laew küljelainete käes niiwõrd tugewasti, et wiskas pikali ühe daami, kes weeres pingi alla. Oli tegemist, et kukkumata jõuda pärale.

Teki awatud külg laseb nautida tormist piitsutatud merd tema jumalikus wõimsuses. Suur tugew laew on lainete pillutada ja lendab pähklikoorena üles ja alla.

Silman paremal pool sõidutcest laewa, millel punased laternad mastis ja mis huilgab ägedalt. Kuid peagi mattub ta hädahüüe lainetekõhinasse. Lained paiskawad wett üle teki ja laewa kallutamine muutub niiwõrd tugewaks, et tuleb hoolega kinni hoida, kust aga saab.

Ei olnud kedagi laewalael, kes ei oleks olnud haige. Ka meremehed käisid ringi kahwatute nägudega. Tundsin elawalt, et minu saatus oleneb laewamasinate tugewusest. Ütleb nende jõud üles, oleks olukord wõinud muutuda kriitiliseks.

Nii wintsutas torm meid kuus tundi. Laewakapteni ütluse järgi ei mäletawat ta säärast tormi üle elanud olewat. Ka mõned meremehed olnud haiged.

Torm pani wahest nii mõnegi mehe wõi naise palwetama, kellel igapäewases rääkeldamises seks ei olnud mahti. Wahest anti nii mõnigi pühalik tõotus loobuda nii mõnestki pahest.

Kuid wiimaks hakkasid Inglise rannikult Harwichi tuled paistma ja laewaliikumine muutus rahulikumaks.

Kas aga täidetakse tormis antud tõotused?

K. R.

ELU ja TÄNA

E. J. VÕITKI · ROMAAN ·

13

Seitsmes peatükk

„Küll teie olete nüüd õnnesseen," algab proua Wares, kui Wello astub koolimaja kantseleisse. Õnnesseen? Ah nii, nii. Tema weel ei teagi! Saab tühipaljas inimene Waigula kõige suurema talu peremeheks, ja nüüd weel, kus wõrgutab tütarlapse ära! Sõta on ju tubli tüdruk. Kes teab, kas Wello teda wääribki.

Jah, eks proua Wares ole ju elutark naine. Wõibolla, ongi tubli tüdruk. Mine seda Solat tea. Ei noh — tõepoolest, mõtleb proua Wares

Wello on aga tõsine, wäga tõsine. Mis siis õieti lahti on? Jõulu ajal oli ju nii lõbus ja erk — nüüd pole aga jõulud, waid märts. Ja Tontoni wanaperemees Kusta on kadunud. Juba teist päewa... Tema, Wello, on tulnud siia, koolimajja kuulama. Lapsi käib üle walla koos. Ehk wast mõni on kuulnud-näinud. Härra Wares küsib kõik klassid läbi — pole kellelgi aimu.

„Oh, too on wana asi!" laulab lõpuks härra Wares. „Too Kusta polnud wahel nädalate wiisi kodus!"

„Jah, wanasti küll; aga nüüd on Kusta olnud korralik."

„Ja kus ta siis ikka wõib olla," arwab Wello. „Olen kõik joomakohad ümberringi läbi otsinud."

Kas ta „Mustas Mantlis" on käinud — see on siit wiis kilomeetrit, linna tee ääres. Jah, Wello teab, seal pole Kustat nähtud. Samuti pole teda nähtud Loomaaseme kõrtsi juures ega Waigula ajunduses. Wello on küsinud ka postiwedajalt Lillestelt ja on käinud hommikul wallamaja juures ning telefoneerinud linna. Ta on küsinud kõik need joogikohad läbi, kus Kusta on tawalisesti peatunud. Keegi ei tea? Ei mitte keegi!

Siis on küll natuke imelik, arwab proua Wares, „kuhu see wanamees wõis pugeda?"

„Teie wõtate asja liiga tõsiselt. Mis teil enam — talu käes — nüüd muudkui sõitke Lepele ja tooge noorperenaine koju — mis Kustast! Las Kusta olla, kus Kusta tahab." Nii õpetab härra Wares ja läheb tundi. Temal pole aega lobisemiseks.

Ei siit saanud ka mingit teadet, õlakehitused — ja Wello läheb. Kuid Wello on seesmiselt murtud. Tema, see rändaw töömees, kes weetnud päewa siin, teise seal — üksköik kus. Peaasi oli töö, selle asemel polnud tal teist sõpra.

Kes oli ta tööd himanud, wõi kes oli suhtunud temasse endasse sõbrana, tõelise sõbrana. Oli waadatud kuidagi wirilalt ta tööle, noh, see läheb ka kuidagi — ja oli makstud siis tasu — et saaks aga rutem lahti sellest. Rühmadesse aga soowiti teda alati ja koheldi hästi. Rühmadesse, kus jagati töö lõpul palk wõrdselt — nendes oli ta olnud alati wäärtuslik. Oli waid hinnatud ikkagi füüsilist jõudu ja oli tuntud rõõmu, et kaaslane on endast tugewam.

Kusta oli olnud mees, kes hindas tõeliselt tema tööd, kes tahtis leida tema tööst eneselegi lohutust, kes wõitis teda kui inimest, kui sõpra. Mitte kui tundmatut orja, kui robotit. Kusta wõis seda, sest oli juba kord nii. Enangi, Kusta armastas teda kui poega... Nüüd oli aga Kusta kadunud.

See, kes temas oli ellu kutsunud inimese ja wahest ka inimliku nõrkuse, midagi nimetada omaks. Kusta oli wiinud teda selleni. Temas ärkas omanduse tung, ärkas egoism, ärkas püüd jõuda kuhugi, püüd saawutada midagi.

Oli õnn omada eesmärki, oli õnn omada iseend. Ja nüüd, kus tal see õnn oli, tundis ta, kui kohutaw oli olnud ta seisukord enne, kui lõpmata kangel ta oli olnud inimsusest, kui kole oli elu eesmärgita. Oli see parem loomast? Kuid loomal oli ju oma pesa, aga kas temal oli aset nelja maailma tuule wahel?

Ta oli olnud siiski liiga madalal.

Ja see, kes temas oli walmistanud ette esimese murrangu, see oli kadunud. Tontoni Kustat ei leitud ka järgmisel päewal. Siis tuli õhtu ja öö oma pimedusega. Wellole ei tulnud und. Ta isegi ei saanud teha tööd. Hööwelpingi juures puhkasid peitlid ja saed. Pooleliolewad aknapuud olid pingi najal püsti ja ootasid meistrit.

See lamas oma asemel, awasilmi. Wäike petrooleumilamp suitses pingi kohal ja külwas hämarat walgust. Walgust ja suitsu.

Wello lamas ega märganud seda, midagi ta ei näinud. Ta waade oli otse kui pöördunud pahupidi, enese sisemusse. Siin kohasid mõtete metsad.

Täna oli ta oma sügawamas sisemuses kindel, et enam iialgi ei näe Kusta hirmunud silmi, tema halli pilku. Ta oli kaotanud inimkonnaga oma esimese sideme. Miski ütles ta weres, et seda meest pole enam.

Oli wahest see ehk loomulik instinkt? Ja nüüd küsis sama weri temalt tema enda päritolu. Kes wõis olla tema ise, Wello Mõtsakuru? Kas siis kultuur on nõrgestanud inimmälu niipalju, et ei suudeta meenutada päewa, mil ollakse näinud esmakordselt maailma walgust? Kust algab siis õieti inimese mälu ja kuhu see lõpeb?

Wello tundis midagi halli-rohekat, hallpehmet, laia, mingit mõõtmata kindla ilmeta unenäolist — see oli peagu tundmatu, udune tagapõhi kuski peaaju pärasopis. Ja pärast seda algasid kindlamad, reaalsemad mälestused. Üksikud wäikesed ja siis kord-korralt suurenewad, kaswasid tawalisteks argipäewaks, muutusid eilseks, muutusid möödunud tunniks — wastwabanenud hetkeks.

Mis oli siis õieti see hall uduline wahesein, millest ei jaksata läbi mõelda? Kas seda polnud suudetud? Wello arwas ennast leidwat alles teiselpool seda, milles kustusid mõtted, milles hajusid mälestused.

Kas ei peitunud selles laias, hallis, pehmes, mõtete tagametsas mingi awamata saladus? Wõibolla inimelu probleem... Siis uinus poiss hetkeks. Ja nagu poolunes wirwendas midagi õõrbenud rohtlaante taolist, awarat lagendikku. Laiad jõed aeglase wooluga kui mered, kuid siiski jõed, taigad! Üksikud lumistund õõred liikumas tuuleiilis. Hüüded, huiked hajusid lõpmata kaugusse ja kostsid sealt taas.

Olid need sõjahüüded, metsikute esiwanemate jahihuiked, Siberi laiadel taigadel, Leena ja Wolga kallastel? Wirwendas see kõik esile weel aastatuhandetest ja elas tema weres edasi, weres, mille päritolu ta awastada ei suutnud? Kuid miski temas ometi ütles, et ta kuulub siia, siia ja ei kuhugi mujale. Kusagilt hüppas esile tunne, kui oleks ta warem juba siin elanud, olnud warem samas paigas. Ehk olid ta esiwanemad siin pidanud wõideldes oma maalapi eest surema? Niisugune oli taaselamus.

Kuid kalliks ja lähedaseks oli saanud Wellole nüüd see lagunemud ja üha laostuw talu, mille oli ta omandanud ühe naljaka enesenõõmisega. Oli see wahest ehk määratud tasuks talle, warem üle elatud wintsutuste eest?

Tasuks! Oli siin lusikas laual walmis täidetud auuma kõrwal ja salwed wilja täis? Ei, ei — siin oli waid töötõõli, awar töötõõli tublile töömehele ja see meeldis Wellole. Ta oleks walmis olnud isegi lahingutes kaitsema seda. Töömees, kes on ehitanud maja oma rahwale, kes on sillutanud maanteed ja teinud sillad, ei kannata kui tema kätetööl marsiwad wõõrad sõdurid.

Ja nüüd awanes tal wõimalus oma isiklikul maatükil teha tööd. Oma tahtmise järgi korraldada kõik, kõik, kõik. Siin on wõimalus teistele näidata, mida suudetakse, kuhu jõutakse, mida saawutatakse. Awaneb wõimalus, millist ikka on oodanud tubli töömees, olla ees muist, olla esimene kas wõi kogu riigis! On see wõimatu Wellol! Seda on Kustagi märganud, et see pole wõimata Wellol ja wõibolla on Kusta isegi lootnud seda ja seepärast kogu ümbruskonna pilke all olewa talu andnudki kätesse, mis suudaksid ehitada sellest kogu ümbruskonna päikese...

Nüüd kus see kõik on nii, kas peaks ta andma selle käest ja minema kõigi tuulte teedele, nagu all Loomaaseme kõrtsi juures, pärast Kusta kadumist, olewat arwatud. Ka külas olewat räägitud seda. Ei iialgi! Kisendab midagi Wello rinnas.

Kas pole temagi kaotanud kõik, maa pärast? Kas pole ta kaotanud kõik, mida inimene üldse kaotada suudab? Ja seepärast, et kahurid olid weerenud jälle üle me nurmede.

Talle meenub aeg, mil oli laps. Kus...? Kusagil tuba wõõraid täis. Sõjamehed olewat ta isa ära wiinud. Emast ei mäleta ta üldse midagi. Siis korraga ragin. Kardeti. Mateti aknad riietega ja kustutati tuled. Ta ei mäleta enam, wist oli ta magama jäänud. Siis ta mäletab: sõdurid ja sõdurid. Midagi wingumat peakohal. Oli see surm — ei, tema seda ei tea. Kelle sõdurid... Ei aimugi. Ainult siis algab ta mälestus, kui leiab end kuskil walges soojas toas, pehmes walges woodis. Ta on haiglas. See on raske haigus ja kestab peagu aasta. Siis algab ta elu kodutute kaswatusasutuses. Hiljem saab ta maatöölisteks kuskil Põhja-Eestis. Siin on ta mõne aasta. Raskustes kasub ja kaswab ta sitkus. Talle meenub pilt. Sügisene rehepeks. Oli wiisiks siin weel oja wilja peksta reheс. Ohtul hilja pimedas tuldi põllult ja siis tõusti kuke laulu ajal. Awati rehewärawad. Kostsid koodilöögid: kilk-kõlk. Wastasid naabri taludest: kilk-kõlk. Kiwiaedadega piiratud õued kajasid wastu pehmes uduses sügisõhtus: kilk-kõlk!

Peale rabamise lõpetamist pidi keerutama kooti, et hirmutama mahapudenemud wiljapeade seest wälja teri ja siis tuli rehitsemine, kus käed pidid olema nagu masina wändad, mis õõtsutasid rasket wiicpulgaga reheреha, et eraldada kõlkaid wiljait. Oli see kõik tehtud ja terad aetud, lunaga pühkides igawesest tolmus, nina ummistuseni, tuulutamiseks hunnikusse, siis toodi hommikueineks wõileiba. Pakuit soojast leiwast kamakad, kuidas need lõhnasid... Maailmas polnud magusamat toitu.

(Järgneb.)

Hispaania kodusõja keerises

Oviedo werised päewad

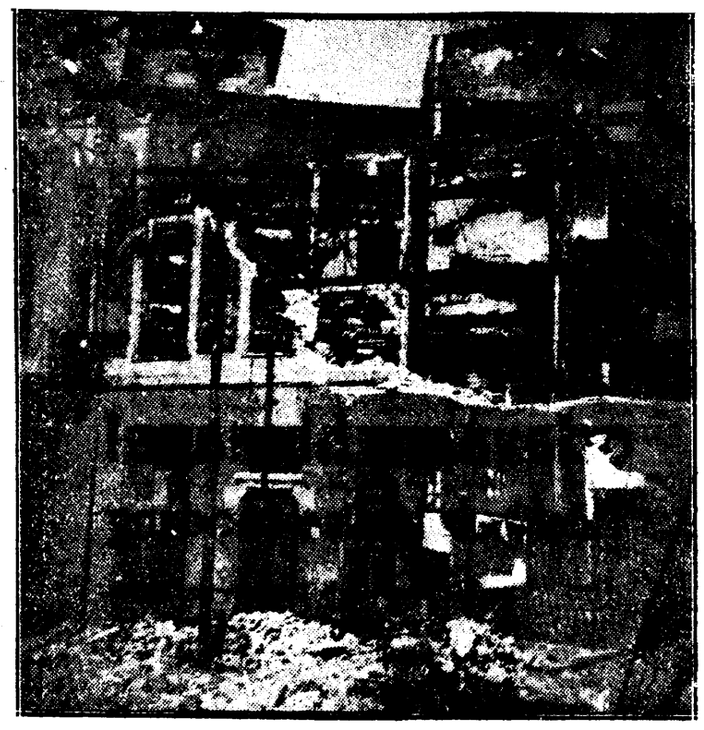

Kodusõja pilte Oviedost. Kahuritule all kokkuwarisenud majad.

Aranda ei alistu

Astuuria mäetöölistel oli Oviedo 1934. a. peale rewolutsiooni sümboliks. Wõib enesele eite kujutada seda wiha, mis neid nüüd waldas, kui selgus, et linn nende käest läinud. Juba kohe juulikuu lõpul teatas raadio Madridist: „Algab rünnak Oviedole, ta tagasiwõitmine." Walitsuse sõjabülleteänides ei puudu ühelgi päewal teadaanded Astuuria frondilt, mis alaliselt toonitawad, et „mäetöölised on Oviedo wärawatel." Augustikuu keskel ilmub Bilbaos, „El Liberal'is" Indalecio Prieto enese kirjutis, mis kannab pealkirja „Kohtuotsus Arandale" ja kõlab järgmiselt: „Oleme nüüd Gijonis mässajate pesad lõplikult häwitanud. *) Nüüd pöörduwad Astuuria proletariaadi ühinenud jõud Oviedo wastu. Kas heidab Aranda alla, kaotades igasuguse lootuse abi peale? Puudub waid wähe päewi, et raudrõngast, mis Oviedot ümbritseb, ägedaks rünnakuks muuta. Kui kolonel ei alistu, astuwad mängu kahurid, lennukid ja see kohutaw sõjariist, milleks on dünamiit mäetööliste käes, kes selle põlema süütawad oma paberossist, nagu oleks see mõni karnewali ilmsüütu rakett! Kas Aranda tahab pillata asjata inimelusid? Eks näe..."

Prieto on kindel wõidule. Linn on ligidal, et tarwitseb waid sirutada kätt, et teda haarata. Liikumiswabaduseta, piiratud, kust keegi ei wälju ega kuhu keegi sisse ei pääse, elab ta weeta, sõgitagawaradeta, walguseta; ta kaitsjate arw on loetud, kahanemas, kuna Astuuria mäetöölised aga wastupidi — on lugematud, nende sõjamoona tagawarad on suured, on kaswamas nende juhtide arw.

Aranda ei wasta ettepanekule, ei alistu. Kas „mõttetust heroismist", nagu seda nimetab Prieto, wõi enesekaitse tundest, wõi lootes abile, — wõi toetudes koguni kõigile neile momentidele — ei tea. Kuid sellest peale astub Oviedo oma traagilisemasse ajajärku, algab tema martüürium.

Lennukite rünnak algab

On augustikuu päikesekõllane hommik. Sõdurid tulewad parajasti liinilt, et minna kasarmutesse puhkusele. Kuuldub mootoriwurinat. „See on Leonist, meie oma," hüütakse tänawal. Suur kolmemootoriline lennuk, ja weel üks, ja weel, ja weel... Loeme wiis, kuus juba. Lapsed kilkawad ja rõõmustawad. Saabuwad ajalehed, medikamendid — milledest puudu, — konserwid, arwame meie. Kuid äkki kostawad mürtsud, plahwatused, uuesti, jälle ja jälle. Põgeneme keldrisse; meie ei räägi, kuulatame waid, kas mõni majale ei ligine. Kuid plahwatused järgnewad üksteisele ja summutawad peaaegu mootorite kära. Päris meie ligidal löhkeb üks pomm, langewad aknaklaasi killud. Plahwatused järgnewad üksteisele peaaegu wahet pidamata; lennukid täidawad nähtawasti igaüks oma eriülesannet määratud linnaosas.

Nii kestab rünnak pool tundi. Siis waikib müra. Me wäljume, kuid waewalt oleme korteris ja wahetame segaseid muljeid, kui kuuldub uuesti lennukite surin ja kordub uuesti läbielatu. Selle päewa jooksul piinab meid lennukite eskadrill hommikust õhtuni. Ainult lõunawaheajal tuleb wäike seisak pommitamisele. Mõnikord tõuseb lendur kõrgele, pilwedesse; ta peatab mootori, waritseb, siis langeb ja plahwatab pomm, ilma et keegi raudlindu näekski. Alles pimeduse tulekuga jääb linnas kõik waikseks. On näha, et lenduritel on olnud kindlad objektid — kasarmud, fašistide koondised, sõjariistade wabrikud, waksal, raadio, ajalehe kontorid, — kuid ainult wäike arw pomme on tabanud sihti, kannatada saawad pigemini naabrusmajad, ilmsüütud naised ja lapsed.

Järgmisel päewal on lendurid weel wirgemad, juba tund warem kui eile surisewad lennukid õhus ja pommitawad. Meie korteriperemees, kes äärmiselt närwiline, otsib terwes linnas elukindlamat warjualust; nii istume paari päewa pärast puhtas, kahwelkiwidega wooderdatud keldris ja meie üle laotuwad seitse majakorda! Keldris warjul on 40—45 inimest, Oviedo „eliit". Naised palwetawad põlwili ja nutawad; ka mehed palwetawad, wõi jälle waikiwad, ägades wahetewahel. On lennuk peakohal, lewib surmawaikus keldris, möödub aga lennuk majast õnnelikult, kalkuleeritakse pommide arwu, arwatakse, kuhu nad langenud. Nii algawad waenlase lennukite külaskäigud Oviedole.

Algul on lennukid tumehalli wärwi, kuid pärastpoole näeme waid helepunaseid. Nad pommitawad 250—300-kiloliste pommidega, wiskawad ka Madridi ajalehti ja ülesktutseid sõduritele alla anda. Nende tulekut kuulutawad katedraali kellahelid, samuti ka minekut. On päewi, kus nad püsiwad 13 tundi linna kohal ja wahet pidamata, nagu 8. sept. Covadonga Jumalaema pühal, kus algas ka frondil äge kallaletung; lennukite pommiplahwatustele seltsisid kahurigranaatide mürtsud. Sel päewal hullub üks tütarlaps: ta puhkeb naerma, kipub wälja, aknale, „teeb filmi" lennukile, kui see ilmub ta maja kohale.

Küsitlesin end tihti, kes on need lendurid, mis räägiwad nad omawahel; kuidas, kus ja kellega weedawad waba aja? Ühe kohta neist rääkis Gijoni leht, et ta on noor, ideaalidest waimustatud, kommunist ja hea Oviedo tundja. Ta käiwat harilikult kohwitunnil Oviedosse kohwi jooma. Mu juuksur arwamine oli, et ta on suur lendur.

Lennukite baas pidi hästi lähedal asuma, sest mõnikord ei möödunud paari minutitki, kui nad ilmusid uue laadungiga. Teati rääkida, et nad lihtsõdurite ees, kes baasil neid aitamas, maske kandwat ja üldse täieliku saladuse katte all töötawat.

Lootsime, et saame wähemalt öösiti puhata, sest Astuuria mägine maastik ei wõimalda lennukite öösõite; seda tõendasid asjatundjad sõjawäelased. Kuid kahel kuuwalgel öö ilmusid nad ikkagi, teati koguni rääkida, et Peña ja Bartolomeo Tomás ise lennu kaasa teinud.

(Järgneb.)

E. Keskküla

*) Gijon, mis asub poole tunni sõidu kaugusel Oviedost, on sadamalinn ja oli algusest peale Madridi walitsuswägede käes; kuid üks wäike osa sõjawäelastest, kes pooldas walitsuswastast liikumist, pani kasarmutes kuu aega wastu, kannatades kahurite ja lennukite pommitamisi, seni kuni kasarmud süüteainetega põlema pandi ja wastupanijad hukati.

Tartlane 10 aastat Kanadas metsa- ja põllutööl

„Kanadasse ei maksa küll rännata kellelgi," ütleb kodumaale saabunud eestlane

Wõitlusest majanduskriisi ja tööpuudusega „suure lombi" taga

Hiljuti jõudis kodumaale tartlane Rudolf Nuus, kes 10 aastat wiibis Kanadas, elatades end peamiselt põllu- ja metsatöödest. Kaugeltsaabunu, kes asus elutsema Tartu, jutustas meie toimetuse esindajale mõndagi huwitawat tänapäewa Kanada tööludest ja elust „suure lombi taga".

„Rändasin Eestist wälja Kanadasse 1927. a. weebruarikuus. Abikaasa jäi siia, kuna ise lootsin ülewalpidamist kaugel uues maailmas leida põllutöölisena. Kapitali mul polnud kaasa wõtta, seepärast polnud ka teist walikut, kuigi waremalt Tartus töötasin teisel alal.

Esimestel aastatel polnudki wiga midagi seal kaugel maal. Keeleoskus tegi küll raskusi, kuid palka maksti päris korralikku ja tööstki polnud puudus. Kui aga

1929. a. algas kriisiaeg,

ja ühenduses sellega muutusid tööolud kehwaks, tuli elada läbi suuri raskusi. Palgad langesid kohutawalt ja tööd polnud enam kerge leida. Näiteks, kui 1927. a. rehepeksmisel töölisele maksieti päewas 6 dollarit, siis paar aastat hiljem päewapalk langes 2,5 dollarile. Seejuures tarbeainete hinnad jäid aga enamikus samaks kui waremalt.

Töötasin kriisiaja tulekul Briti Kolumbias metsatöödel. Aga sealgi warsti lõppes töö. Ameerikaga peeti tollisõda ja see surus mitmed tööalad kinni. Üldiselt peab tähendama, et Kanadas on peamiselt hooajatööd. Põllumajanduses näiteks

aastasuluseid kasutatakse wäga wähe.

Tuleb põllutöö hooaeg, siis palgatakse hulk päewatöölisi, kes teewad wilja maha ja lõikawad. Wahepeal aga farmer peab wahest mõne üksiku töölise. Enamus põllutöölisi otsib siis tegewust teistel aladel. Sama lugu on metsatöödega. Kui on hooaeg, siis mets kihab töölistest — töö waheaegadel aga teinekord kas wõi nälgi. Selliste tööperioodide waheajal siis riik korraldab hädaabitöid. Sillutati ja õgwendati teesid ja tehti muid riiklikke töid. Tasuks oli ülewalpidamine ja umbes 70 Eesti senti taskurahaks.

Need kriisiajad Kanadas pole sugugi möödas, waid püsiwad endiselt. Tänawu kewadelgi oli

hädaabitööde laagris ligi 20.000 töölist.

Huwitaw on märkida, kuidas üksikud ojariigid püüawad wõita majanduskriisi surutust omal jõul ja õige huwitawate wõtetega.

Alberta ojariigis, kus elutsesin wiimasel ajal, waliti möödunud aasta sügisel uus walitsus, mida nimetati „sotsiaalsete uuenduste walitsuseks". Walimistel wastse walitsuse dewiisiks oli —

„Külluse keskel lokkaw wiletsus on tarwis häwitada" —

loomulik siis ka, et walimistel anti sellele uuenduste walitsusele 95 protsenti kogu häälte arwust. Kuna rahade ja majanduselu korraldamine on Kanadas teatawasti keskwalitsuse käes, siis kohapealne prowintsi waliti. asus oma ojariigis wõitma kriisi hoopis uutel alustel.

Lubati igale kodanikule krediiti 25 dollarit. Ühtlasi lastakse käibele walitsuse poolt Alberta ojariigi krediidi- wõi maksutähed, mis sisult wastawad rahamärkidele. Seejuures arwestati, et 20 protsenti kogu ojariigis toimuwatest tehingutest tuleks sooritadai uudes krediiditähtedes. Kui mina Kanadast lahkusin, siis juba ojariigis registreeriti kodanikke ja lasti uudel wastawale paberile alla kirjutada, milles kodanik lubas omalt poolt soodustada kriisiwõitmist uude maksutähtede abil. Näiteks, wõimaluse korral kodanik peab wastu wõtma ojariigi maksutähte raha asemel, palga saamisel, tarbeainete ostmisel jne. Selliste krediiditähtede käibele lasksmisega loodetakse panna kapitali elawamalt liikuma ja nii wõita majanduskriisi.

Üldiselt peab tähendama, et

ilma kapitalita pole küll kellelgi mõtet Kanadasse wälja rännata.

Omal ajal olid seal küll lahendatud wõimalused — nüüd aga kindlasti raskem, kui meil siin. Ja wist sinna wälismaalasi praegu sisse ei lastagi.

Eestlastega puutusin kokku wäga wähe ja neid seal ei elutsegi. Töötasin rohkem maal ja seal eestlasi üldse ei kohanud. Linnas käies, sai ikka wahel eesti keelt ka kuulda.

Klimaatilised olud on ka palju kõikuwamad, kui meil. Möödunud aastal näiteks algas talw nowembrikuu keskel ja kestis märtsikuuni. Seejuures

külm kõikus 30—35 kraadi wahel.

Tänawune suwi seewastu oli üdselt kuum — maikuust kuni septembrini ei tulnud tilkagi wihma. Põllumehed wist ei saanud seemetki tagasi põua tõttu. Olen päris õnnelik, et jälle kodumaa pind on jalge all. Kanadast ma raha ei toonud kaasa — kuid selle eest wähemalt miljon dollari wäärtuses kogemusi!"

Ühe katsega veendute...

ETA

Võidke oma nahka „ISIS" kreemiga ja see muutub pehmeks ning painduvaks. «ISIS» kreem annab Teie näole noorusliku värskuse.

SET-lamp on tarvitajale kasulikum!

Jäälõhkuja tarbe korral Pärnu sadamasse

Pärnu sadama tänawune tegewushooaeg lõpeb lähemal ajal. Weeteede walitsus on otsustanud tarbe korral siinna saata jäälõhkuja „Fürt Wilmsi", et abistada laewu jäätulekul. Jäälõhkuja saatmine Pärnu raskusi ei tekita, kuna jää tekkimisel tuleb „Fürt Wilmsil" niikuinii töötada Muhu wäinas ja enne seda wõib ta Pärnus ära käia.

Pahlbärgt

Ringhääling

Hiigelwalu

Esmalt piinas proua Kekstut küsimus, kuidas peaks õieti talitama. Kas kuningas peaks jätma naise wõi trooni? Siin oli rida kaalukaid argumente mõlemalt poolt. Kui ta jätaks naise, siis on kindel, et ta ei suuda oma tahet maksma panna ja niisugune mees ei lugenud proua Kekstu silmis mitte tingagi. Mees olgu nagu raudsammas, wankumata ja rusikas laual, nii on ja minge metsa (wõõras mees muidugi, sest oma mees...). Kui kuningas aga jätab trooni ja läheb naisele, siis on see üks wäga häbemata temp. Sest teada ju seda proua Simpsonit, kuidas ja kes, wõi niisugune suudab wõluda üht keisrit! Noh, on ikka weel teisigi ilusaid naisi maailmas, nagu näiteks proua Kekstu. Oleks ju päris hull ja kade meel, kui üks lihtne ameeriklanna saaks hakkama säärase karjääriga.

Nii kaalus proua Kekstu ja öösiti ei tulnud uni. Ta kõndis rahutult ringi, kõlistas sõbrannadele, mis nõu nemad teawad anda? Sõbrannad aga olid ise sama suures hädas ja olid kaotamas närwe. Sealtpoolt ei tulnud tuge. Wiimases hädas, kolmandal unetul ööl, jõudis ta lõppeks otsusele: kuningas peab jääma troonile. Tõesti, nii peab see sündima. Suures õnnes säärase lahenduse üle jäi proua õndsalikult magama, jättes oma otsusest isegi informeerimata sir Baldwini, kellele säärane seisukohawõtt wahest oleks olnud kõwaks hingekinnituseks.

Aga keset magusat und lõi hele wälk proua Kekstul une ära: jessés, kui kuningas jääb troonile, siis ta waenekene ometi kannatab hirmsaid hingewalusid ja seda ei tahaks mitte kuidagi. Ja nii täiendas proua pijut oma esialgset otsust: kuningas jääb troonile, aga niisuguse Deliila pärast, nagu on see Simpson, ei tunne hingewalututsugi. See tõi proua südamele täielise rahu ja uni haaras ta oma lunastawasse hõlma.

Aga teisel hommikul algas teine Kolgata: mis nüüd kuningas wõtab töeliselt teha? Kas käib ta proua Kekstu eeskirjade järgi wõi otsustab siiski teisiti? See oleks ju hirmus. Ja nii tundsid ränki hingepiinu kaks inimest maailmas: Edward 8. Belvedere lossis ja proua Kekstu Karlowa tänawal. Kumbki wõitles oma tõekspidamiste eest.

Eile selgus, et Edward on wõitnud. Ja proua Kekstu ei tule oma toast wälja: tal on silmad nutust punased ja ta on haawunud südamepõhjani. Mis need mehed siis õieti mõtlewad?

Waene härra Kekstu...

Hiigelmenu

Soome ajalehed teawad jutustada järgmisest loost, mis olewat sündinud neil päewil Hollywoodis:

— Kas teil on, küsis suurfilmiühingu The Gigantic Corporatedi peadirektor mr. Silberwood, kes isiklikult arwas heaks ilmuda härra Browni lihtsasse poeksesse — nööri müügil?

— On küll. Mitu tuhat meetrit läheb?

— Ainult paar meetrit. Küsimuses on isiklik tarwe. Wõi ütleme, kaks ja pool meetrit. Mitte wäga jämedat, aga kõwa.

— Ooh, ütles mr. Brown, wilistades üllatusest. Kas The Gigantic Corporatedi asjad on siis nii halwad!

— Yes, sõnas mr. Silberwood. Pankrott seisab ees.

— Kahetsen... Wahest see jämedus sobib?... Aga kas siis miski muu enam ei aita?

— Ei miski asi. Meie wiimane suur ajaloline hiigelfilm oli selge eksiarwamus. See Simsoni ja Deliila wahekorda, iisraeli laste ja wilistite sõda käsitlew superfilm. Meie ei põrganud tagasi ühegi ohwri eest ja kulutasime pööraseid summasid. Mõelge! 3000 elawat elewanti, 4000 palmipuud, 10.000 wilistit, 8000 juuti, 500 toredustemplit, 800 lõwi, 1500 eeslit — esmaklassilist näitlejate koosseisu arwestamata. Hiigelreklaam.

— Ja ikkagi prügikasti?

— Täielik pettumus. Kinod on tühjad. Publikul on himu täis supermassfilmidest. „Simson" tõi koledaid kahjusid. Wariseme kokku.

— Arge kaotage lootust, mr. Silberwood. Arwan, et asi annab end weel seada.

— Wõimatu. Kui ei lähe, siis ei lähe.

— Muutke weidi oma filmi. Pange natuke juure, täiendage.

— Nii-nii: 100.000 wilistit, 80.000 juuti, 6000 elewanti... Olete hulluks läinud! Millega sa enam täiendad, kui pole rahajuppigi. Ei ole!

— Polegi tarwis seda kõike. On waja täiendada nime. Ja sedagi ainult sutikese. Pange juure ainult üks täht. Andke filmile nimeks: Simpson.

Filmi nimi muudeti „Simsonist" „Simpsoniks".

Hiiglamenu. Ennekuulmatu publikumurd. Inimesed wõitlesid elule ja surmale, et pääseda waatama filmi.

Muidu

on peale kuningaloo ainult üks asi maailmas, mis seal tähelepanu alla wõetakse. Ja seegi on ainult Tartus ning 29 muus paigas.

Walimised.

Kandidaadid on oma wõitlused pidanud ja nüüd on kord rahwa käes lahinguwäljale tulla. Kelle ta wõtab, kelle jätab?

Esmaspäewal ütlewad punktikohtunikud oma otsuse.

Juhan Pahlbärk

Tsirkuses

„Hüppa oma õigele munale... ja rikud mul sedasi terwe numbri..."

Kartlik

„Tore tüdruk... kui ma ainult teaksin, misjukesel ettekäändel teda kõnetada saaksin..."

Toimetusele saadetud kirjandus

K. A. Hindrey: Urmas ja Merike 2. Ajaloline romaan. E. Järwe kaas ja sisseillustratsioonid — originaal-puugrawüürid. O.-ü. „Noor-Eesti Kirjastus" Tartus, 1936. a. Hind kr. 4.75.

„Urmas ja Merike 2" sisaldab samanimelise esimese osa otsest jätku. Urmos püüab endisest weenda teiste maakondade wanemaid wajadusses wallutada uuesti Tarbatu, mis on wenelaste käes. Satub aga wastollu Sakala wanemaga, kes on teised sihid ja kes pealegi ei näe hea meelega noorema mehe tõusuwat mõju. Ajaldades Sakala wanemat läheb Urmas oma meestega retkele Tarbatu wastu, jääb üksi, kaotab palju mehi ja tabab siis Sakala wanemale tolleaegse halastamatu karmusega. Ühel hoobil põletab ta sisse Sakala wanema liitlase, endise wihamehe, millest tekib weretsin waen. Urmas mõistetakse lõpuks maalt wälja.

Tema elus waheldub õnn õnnetusega, tõus langusega. Perekonnaasjad waewawad teda, tema uhkust püütakse painutada igapidi. Ning ta otsib selgust ja selerust jumalatelt; ta mõtleb pain järele Walge Kristuse ja Taara wahekorra üle, kuni lõpuks loobub Taarastki, teda aga mõte maha jättes, jäädes ustawaks temale rahwa pärast, isiklikult aga põlates. Tolleaegne jumalasõõste on selle rahwajuhi hinges oma aja üle elanud, asemele aga ei wõta ta midagi: jääb waid usk paratamata saatusesse ning tahe, panna selle saatuse wastu oma isiklikku kõige paremat, waprust ja wastuseisu.

Ta suudab weel osa wõita Tarbatu wallurahwast. Langeb aga Jaroslawi poja Isjaslow poolt Mõhaste Lainse pool saadetud wõe wastu mis aga löödi häwitawalt puruks eestlaste poolt. Suguwõsa elab edasi, tõuseb juureks. Suguwõsa liikmed wõtawad osa Tiguna häwitamisest. Siis aga algab hämarus, millesse mattub ja Urmas ja sugukonna nimi. Waid weri jääb ja ilmutab oma wõimeid wanemas ja hiljemas ajaloos.

Tallinna märkmik

Jõulud lähenewad otse kohutawa kiirusega. Weel paar ümmargust nädalat eraldawad neid tänasest argipäewast. Juba on pisut sellekohast elewustki märgata. Kaupluste uksed nagu liigutsid tihedamini ja ostjaskond justkui peatuks põhjalikumalt kaubalettide taga.

Aga õige pühade-elewus on weel saabumata. Tänawa üldpilt ei reeda õieti millegagi, et aasta suurimad pühad läwe taga seisawad. Waateaknad suures enamikus pakuwad waatlejale peaaegu harilikku äripäewa ja ainult üksikud kauplused on poetanud justkui wargselt aknaurkadesse tagasihoidlikke kuuseoksi wõi pisut walget watti sädelewa lume tähistamiseks.

Tõelise lume endaga on lugu päris täbar. Ei temast näi paistwat weel pisematki eeldust, lumeta aga nagu ei olelski õigeid jõule. Üks Londoni tagasihoidlikemaid lehti kirjutas: Kuningas oleks pidanud teadma, häda polewat selles, et mrs. Simpson on ameeriklanna ja et ta kaks korda lahkus, waid et kuningas oli selle daamiga wäga heas wahekorras kaua aega enne seda, kui daam oma abikaasast lahkus. Weelgi enam. On olemas Inglise seadus, mis wahwab karmilt seejärele, et pärast lahutust lahutatud naine kuue kuu jooksul ei kohtaks seda, kellega ta kawatseb abielluda uuesti.

Teatawasti mrs. Simpson olnud niihästi enne kui pärast lahutust kuningas Edwardi alatine kaaslane.

Seda seaduslikku pecnust kuningas oleks pidanud teadma warem. Samuti nagu seda, et Inglise seadus ei tunne morganaatlikku abielu. Abiellada kuningas wõib kellega tahtes, ta naisel on õigus tema kõrwal troonil istuda. Kui ta oleks abiellunud kelleltki luba küsimata, oleks ta toiminud mehiselt. Kuningas aga hakkas kauplema Baldwiniga ja peapiiskopiga. Nende kaudu usutles ta awalikku arwamist, niihästi ilmlikku kui waimulikku.

„Öelge, mis ma pean tegema ..."

Suur sisisekukkumine isegi lojaalsete, kaineltmõtlewate inglaste seisukohalt. See, et nende oma kuningas, kelle taga seisab nii pikk rida nii lugupeetud eelkäijaid, pani korraga oma alamad arutama omi perekonna asju, solwas inglasi jõugawasti.

Inglastel on oma kuningast kahju. Nad suhtusid temasse sõbralikult. Mõned neist nägid Edward 8. mingit modernisseeritud, demokratiseeritud monarhi. Korraga aga selgus, et tal polnud kuningriigi esimese džentlmeni omadusi — tahtejõudu ega kohustustetunnet. Siiski kaldus awalik arwamine arwama, et kui kuningas juba kord on seadnud end traagilise waliku ette — naine wõi troon — siis mitte awaldada surwet. Imestamiswäärse tagasihoidlikkusega rahwas annab oma kuningale waliku-wabaduse. Isegi lossi ümber liikus ainult wäikesi riihnitusi, wõrreldes Londoni teiste suursündmustega, nagu kuningas George 5. haiguse ja surma puhkudega juures. Pole midagi salata, wiimane kriis oli Inglismaale raske küllalt, wõibolla sama raske nagu maailmasõda. Kaardile oli pandud maa rahu, kuningriigi terwiklus. Kostis hääli, et nõupidamine Kanada, Austraalia, Aafrika ja Uus-Meremaa peaministritega oli ainult kawalus Baldwini poolt, mis aga on waewalt usutaw. Kuningriigi kaugemates osades on säilinud rohkem patriarhaalsust, tugewamaid perekondlikke nõudeid. Seal poleks kuningannaks tunnustatud mitte ainult mrs. Simpsoni, waid oleks lakatud kuningana tunnustamast isegi Edward 8., kui ta oleks temaga abiellunud.

Wälismaa ajalehed ja wälismaa raadio teatasid neil päewil, Inglismaa elanud üle wäga mitmesuguseid meeleolusid. Ekskuningas oli nii kuulus, et kompromissi piiriti saawutada iga hinna eest.

Kuid näib, et see oli ainult pealiskaudne hinnang. Inglismaal on kaks dünamot, mis kumbki warustawad maad kahesuguse waimse wooluga: konserwatism ja töörakond. Mõlemal jaamal on ühesugune loosung: Tuleb loobuda naisest wõi troonist. Neid kahte ühendada ei saa.

Kriis algas sellest, et Baldwin ei pöördunud kuninga poole, waid et kuningas esitas oma peaministrile küsimuse, kusjuures awaldas üllatawat inglise seaduse mittetundmist. Ja mis weel pahem, ta ei tundnud inglise hingeelu. Juriidiline külg sel maal on palju painduwam kui kombed, kui teataw esteetiline nõue, millega kuningliku perekonna liikmeid omi kodanikke peawad esmajoones rahuldama.

Imestati, et Winston Churchill püüdis teha katseid noort kuningat kaitsta, seda enam, et see kuningas oli juba 42-aastane. Inglaste arwates peab inimene, eriti kuningas, neis aastais oma südame asju oskama käsitleda suure taktitundega. Siiski kuuldub hääli, kes leiawad, et oli ülekohus wõtta kuningalt tema südameelu, et tal oli õigus oma isiklikuks õnneks. Sõjawäes ja laewastikus läksid arwamised terawasti lahku: Ohwitserid ei tahtnud ameeriklannast kuuldagi, sõdurid ja madrused aga, kelle hulgas lahke ja lihtne kuningas oli wäga populaarne, oli walmis talle igapidi omi sümpaatiaid awaldama.

Lahkumid kuninga puhul tuletatakse nüüd Londonis sageli meelde Cervantes't, kellest arwatakse, et ta on suurmeister lahendama südameasju ja kes kirjutas oma kuulsa armastuslaulu:

„Armastus on nii wõimas, et ainult põgenedes wõid temaga eest pääseda. Argu aga üksi surelik arwatu, et ta suudab talle wastu hakata: et teda wõita, ei piisa inimlikest jõududest, waid abiks siin peawad astuma taewased wäed."

Mida arwawad inglased

Edward 8. troonist loobumisest

„Kuningas oleks pidanud teadma seda warem ..."

Wälismaa lehtede Londoni kirjasaatjad jutustawad oma muljeist inglaste meeleolu suhtes kuningas Edward 8. troonist lahkumise küsimuse puhul:

Edward 8. kurwastas onni kodanikke kõige enam seega, et ta kriisi esile kutsus oma ettemõtlematusega. Kõikjal heidetakse talle waikselt ette:

„Ta oleks pidanud teadma seda warem ..."

See lause, mis ingliskeeles kõlab weidi lühemalt ja wäljendusrikkamalt, sisaldab mõndagi. Sim on poliitikat ja isiklikku hinnangut. Üks Londoni tagasihoidlikemaid lehti kirjutas: Kuningas oleks pidanud teadma, häda polewat selles, et mrs. Simpson on ameeriklanna ja et ta kaks korda lahkus, waid et kuningas oli selle daamiga wäga heas wahekorras kaua aega enne seda, kui daam oma abikaasast lahkus. Weelgi enam. On olemas Inglise seadus, mis wahwab karmilt seejärele, et pärast lahutust lahutatud naine kuue kuu jooksul ei kohtaks seda, kellega ta kawatseb abielluda uuesti.

Teatawasti mrs. Simpson olnud niihästi enne kui pärast lahutust kuningas Edwardi alatine kaaslane.

Seda seaduslikku pecnust kuningas oleks pidanud teadma warem. Samuti nagu seda, et Inglise seadus ei tunne morganaatlikku abielu. Abiellada kuningas wõib kellega tahtes, ta naisel on õigus tema kõrwal troonil istuda. Kui ta oleks abiellunud kelleltki luba küsimata, oleks ta toiminud mehiselt. Kuningas aga hakkas kauplema Baldwiniga ja peapiiskopiga. Nende kaudu usutles ta awalikku arwamist, niihästi ilmlikku kui waimulikku.

„Öelge, mis ma pean tegema ..."

Suur sisisekukkumine isegi lojaalsete, kaineltmõtlewate inglaste seisukohalt. See, et nende oma kuningas, kelle taga seisab nii pikk rida nii lugupeetud eelkäijaid, pani korraga oma alamad arutama omi perekonna asju, solwas inglasi jõugawasti.

Inglastel on oma kuningast kahju. Nad suhtusid temasse sõbralikult. Mõned neist nägid Edward 8. mingit modernisseeritud, demokratiseeritud monarhi. Korraga aga selgus, et tal polnud kuningriigi esimese džentlmeni omadusi — tahtejõudu ega kohustustetunnet. Siiski kaldus awalik arwamine arwama, et kui kuningas juba kord on seadnud end traagilise waliku ette — naine wõi troon — siis mitte awaldada surwet. Imestamiswäärse tagasihoidlikkusega rahwas annab oma kuningale waliku-wabaduse. Isegi lossi ümber liikus ainult wäikesi riihnitusi, wõrreldes Londoni teiste

Waewalt sai X. oma jutuga niikangele, kui temagi kuulajaskonnast keegi mees püsti tõusis ja ootawalt seisma jäi: wastaskandidaat Y. tegi näo, nagu soowiks ta wahele õnelda. X-i õnewool lõi sellisest ettenähtamatust segamisest pisut kõhelema, kuid jätkus siis takistamatult. Ei aidanud enam Y-i järelepärimisegi, kas ta traditsioonide kohaselt wahele hüüda ei wõiks. Wabandati ajapuudusega — kinoeskawa algawat kohe.

Nii et seekordne Inglise traditsioonide istutamine Eestisse jäi poolikuks.

UUS FORD V-8

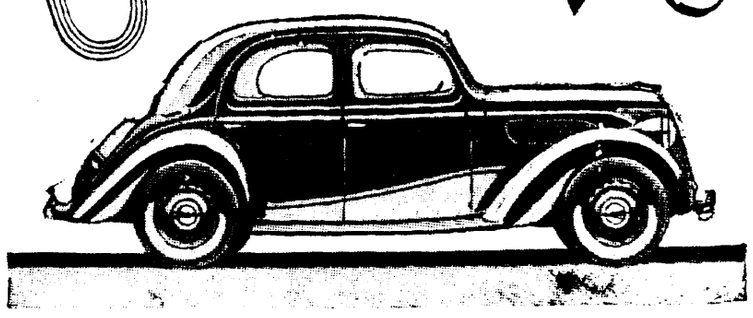

odavama hinnaga!

Täielikult Inglise toodang

Europa Ford vabrik Dagenhamis, Inglismaal, on valmistanud täiesti uue ja odavama mudeli rahvapärasest sõidukist Ford V-8.

Vaadelge teda ... sõitke temaga ... ja Teie imestate selle sõiduki tehniliste uuenduste üle. Sõidu mugavused, mis weel wähe aja eest ainult üksikud endale lubada wõisid, on nüüd ka Teile kättesaadavad.

Kasutage maksuta proovisõite lähema Ford müüja juures, kes Teile selle sõiduki kohta ka üksikasjalist seletust annab.

kokkuhoidlik tarvitamises ja hooldamises

Voliline Ford esitus:

A/S. A. ROSENWALD & Co.

TARTU SUUR TURG 8

Pärnu Eesti Kooliseltsi 30-aastane

Pärnu Eesti Kooliseltsi praegune juhatus

Istuwad wasakult: M. Aitsam, A. Randwere, J. Pukits ja Ed. Raudsepp; seisawad: A. Luisk, A. Jürimäe, M. Unt, E. Kaar ja O. Mälk.

Pühapäewal, 13. ikp. pühitseb pidulikult oma 30-aastase tegewuse juubelit Pärnu Eesti Kooliseltsi, mis ajajärgul enne maailmasõda oli suuremaks rahwuslikuks kaswatajaks ja kogu Pärnumaa waimseks keskuseks.

Pärnu Eesti Kooliseltsi kutsutu ellu üldisel emakeelsete koolide ajutamise ajal 1906, kusjuures tulisemaks asja õhutajaks oli õpetaja A. Rigol, kes siin pidas oma kirikuõpetaja prowiaastat ja oli ühtlasi gümnaasiumis usuõpetajaks. Selts registreeriti Lõiwimaa kubermanguwalitsuses 12. aug. 1906. a. ja juba mõni nädal hiljem, 4. sept. awati esimesed klassid Eesti progümnaasiumist. Hiljem kutsuti koolijuhataja ametisse tunnud pedagoog W. Raam.

Huwi seltsi ja kooli wastu oli suur ja koondas ettewõtte ümber laialised rahwahulgad nii linnast kui maalt. Juba samal aastal awati harusseltsid Mõisakülas ja Tõstamaal, hiljem weel Kärus, Reius ja Pärnu Raekülas. Neist Mõisaküla ja Kärru selts jäid awasid ja pidasid kuni rewolutsioonini ülal emakeelseid algkoole, kuna teised tegid ainelise wõimaluste põhjal wabaharidustöö ja muutusid warastigi iseseiswaiks haridusseltsideks.

Seltsi tegelasperes on töötanud paljud tõnapäewa tunnud awaliku elu tegelased, nagu prof. J. Köpp, prof. S. Talwik (†), prof. E. Tenmann (†), prof. J. Kopwillem, min. R. Talts, Jaan Piiskar, haridusnõunik M. Raud, kirjanik H. Raudsepp, dir. K. Kornel j. t. Aastatel 1910 ja 1911 selts pani toime Pärnumaa laulupidud ja alates 1912. a. suweti siinkaid noorsoopidusid.

Maailmasõja ajal, mil olid sõja tõttu kistud tegelased töölt ja majanduslik olukord kujunenud otse katastroofiliseks, wõisid wõimud ka seltsimaja sõjawägede tarwitada ja nii suitsus hoogne töö. Siiski pandi kooliseltsi poolt 1918. a. alus weel praegusele poeglastegümnaasiumile.

15 üliõpilasorganisatsiooni Tehnikainstituudi juures

Lisaks senistele üliõpilasorganisatsioonidele on Tehnikainstituudi walitsus registreerinud weel mõne organisatsiooni ja nende kogunarw tõusebnüüd 15 peale. Registreerimise järjekorras töötawad Tehnikainstituudi juures järgmised üliõpilasorganisatsioonid: kor. Leola, korp. Tehnola, ÜÜ Põhjala, kor. Wironia, ÜÜ Raimla, korp. Fraternitas Aeterna, korp. Rotalia, ÜÜ Liiwika, Eesti Üliõpilaste Selts, Sakia Üliõpilaste Koondis, korp. Ugandala, ÜÜ Concordia, korp. Fraternitas Slavia, Wene Üliõpilaste Selts ja korp. Fraternitas Livienisis.

BONA

TAIMEVÕI

JÕULUKÜPSISTEKS

Haapsalule weewärk

Haapsalu wolikogu erakorralisel koosolekul neljapäewa õhtul otsustati nõustuda linnawalitsuse ettepanekuga ehitada weewärk, millene läheb maksma umbes 25.000 kr. Toetust sellele saa linnawalitsus 10.000 krooni, ülejäänu tuleb panna kokku majaomanikkudel, kes wajawad weewärki.

Ipsberg ja Ko., kes oli linna insenerlahenduse omanik, oli teinud linnale ettepaneku, osta ära temale kuulum osa. Wolikogu pooldas otsust, kuna insenerlahendus end hästi tõestab. Linna olakohoone ehitamise tarbeks ostustati teha laenu 17.000 kr., kuna warem loodetud toetust pole saadud kätte mittelaekumise tõttu.

Kirjandus.

„Piinlikult hea tahe"

Paul Viidingu novellid. „Noor-Eesti" kirjastus. 1936

Viidingu käesolevaisse novellidesse ei saa meie veel suhtuda kui täiesti kunstiküpseisse saavutusisse. Kuid ärme unustame, et Viiding seisab alles oma kirjanikuarengu algul; ta on alles kasvav ja saamasolev.

Iseloomulik neile novellidele on nende maailma kitsus: kohvik, kõrts, buduaar. Piirdumine sellega ei ole mingi surmapatt, aga ta võib sellena tunduda, kui selles kitsukeses, iseendast mitte kuigi väärtuslikus maailmas, esineb sama kitsukesi, sama mõõtetuid inimesi. Need on ummikus, irdunud, juurteta inimesed keda Viiding kujutab, kuid: neid võib ka kujutada nii, et ei tekiks seda elu lamestumise muljet, mis kõnesolevat raamatut lugedes kahjuks väga sageli kordub.

Õieti tegeleb Viiding ainult ühe inimesega. See on juurtetaintelligent, mitmesuguseis variatsioonides. Pisut selgitanud selle olevuse olu, ja meile meelde tuletanud selle kahetsetava olevuse eksistentsi, — see on Viidingu peamine teene. Kuid meie oleksime seda teenet veelgi suuremana tahtnud. Luua laiemat pilti elu ja vaimu vaesestumisest, selleks oleks vaja palju suuremat julgust, palju suuremat halastamatust ja palju suuremat passioneeritust, kui Viidingul seda käesolevat raamatut luues on olnud. Ammendavalt meie juurteta intelligendist kirjutada, seda kahetsemisväärisust tõesti ta hinge sügavamate soppideni tunnetada ja läbi näha, see võiks olla Viidingu edaspidine ülesanne.

Viidingul on oma, üsna arenenud vormimaitse, kuid veel ei ole see meisterlik. Ilmsesti on autor oma vormi kallal palju hoolikat tööd teinud, kuid ei puudu neid kohti, mis kaugelt ei rahulda. Libastumised väljenduse labasusse ei ole mitte väga harvad, ja peale selle ei tahaks heameelega andestada väljendusi, nagu: „lõbusaid grimasse lõigata", „eeskava mida ta kukkus vaatama", „ei mõteldagi notiitsi võtta" jne. Kui algaja autor soovib, et teda kohe tõsiselt võetaks, siis peaks säärasei asjus olema enam enesekontrolli, ja omatama rohkem valjust enese vastu.

Samuti kui peaaegu kõigis jutustusis esineb üks-sama inimese-tüüp, kes midagi ei ole ja midagi ei tee, nii ka sündmustikuliselt peavad jutustused jääma vähe tähelepanuäratavaiks. Huvitavus seisneb ainult detailis, mõttevälgatuses, vaatlusetulemuses. Nende arvel meie ei saa aga ühtluse ega terviklikkuse muljet. Kõige rõõmustavama erandina peame mainima novelli „Aia ja hange vahel", mille ainestik teistest erineb, mis ühtlasem, ümmarikum ja küündivam on kui teised jutustused, ja kus meie kõige selgemini tõelisi inimesi tegutsevaina tunneme. Et Viidingul eeldused ei puudu vägagi heaks kompositsiooniks, sellest on sama novell üsnagi veenvaks tõenduseks. Arvan, et kui Viiding oma ande rakendab tõsisemaid küsimusi ja nähtusi käsitlema, siis võib ta saavutada praegusest palju suuremat ja sügavamat mõju.

Fr. Toomus.

Prantsuskeelne teos Eesti kohta

Henry de Chambon. La République d'Estonie. Edition de la Revue parlamentaire, 28, Rue de l'Entrepôt, Paris (10e), 244 lht. 16 pilti ja 1 kaart. Hind 20 fr.

Jätkades oma teoste sarja Balti riikide kohta awaldab tunnud Prantsuse ajakirjanik ja „Revue parlamentaire'i" peatoimetaja Henry de Chambon niiid „Eesti ajaloo", nagu ta ise ütleb eessõnas. Autor on oma ülesanne wõtnud sõnnähtawa tõsidusega. Autor on kasutanud niihästi kirjandust, mis seni ilmunud prantsuse ja osalt ka saksa keeles Eesti kohta, kui ka oma isiklikke kokkupuuteid Eestiga ja tema elanikega. Käsitlemist on leidnud kõige pealt Eesti ajalugu kõige wanemast ajast peale kuni maailmasõja puhkemiseni, Eesti olukord maailmasõja ajal, iseseiswuse wäljakuulutamine, wabadussõda ja rahuloleminе. Edasi kirjeldatakse Eesti riiklikku ja kultuurilist ülesehituse tööd: põhiseadust, maareformi, hariduskorraldust, kunsti ja kirjandust, majandust ja rahandust ning riigikaitset. Wiimases peatükis waadeldakse lähemalt Balti riikide omawaheliji suhteid. Lisas, peale Eesti kaardi, on toodud Eesti põhiseaduse (1920. a.) ja maareformisse puutuwate seaduste prantsuskeelsed tõlked.

Raamat on mõeldud eeskätt prantslastele, kellele ta tutwustab Eestit ja tema elu mitmekülgseid awaldusi, aga ka kõikidele neile, kes waldawad prantsuse keelt. Sellega on Henry de Chambon teinud ära tänuwäärt ieo, mille wäärtust weelgi tõstab püüe olla wõimalikult asjalik ja erapooletu, nagu seda peab olema ajaloolane. Autori sõprus Balti riikide wastu wäljendub mitte ainult nähtud waewas, waid ka soowis, et raamatu lugejad ise kiiustakjid Balti riike, kus nad leiawad „noored rahwad, elujõulised, tegutsemisjõud, kellele liitlaste wõit suures sõjas on awanud tulewiku uksed."

Pühadelauale

aristokraatne prantsuse

HENNESSY COGNAC

Terwitustelegramme riigijuhtidele

Kolmanda kirikukogu nimel piiskop H. Rahamägi on saatnud riigiwanemale järgnewa telegrammi:

„Kolmas kirikukogu saadab Teile, härra riigiwanem, oma siigawama lugupidamise awalduse Teie suure töö ja waewa eest meie kalli Eesti riigi, koduma ja kiriku elu arendamise kasuks, palub Kõigekõrgema õnnistust Teile ja wabariigi walitsusele, ning on weendunud, et kokkuastuw rahwuskogu oma ülesanded tagajärjerikkalt täita wõtab."

Harjumaalt Paunküülast saabunud telegrammis seisab:

„Täna, 8. detsembril 1924. a. 1. detsembri langenute ja möödunud aasta 8. detsembri sündmuste rahuliku likwideerimiste mälestamiseks korraldatud rahwuslikust aktusest osawõtjad awaldawad Teile, härra riigiwanemale, wägede ülemjuhatajale ja wabariigi walitsusele oma siigawamat poolehoidu ja isamaalikke tundeid meie kalli koduehituse töös ja soowiwad teile weel palju aastaid, raugemata töötahet meie piiha põhjamaa ilusama ja kindlama tulewiku rajamisel."

Kalanduskoja teaduslik sekretär wälismaale

Laupäewal sõidab wälismaale kalanduskoja teaduslik sekretär A. Määr. Sõidu eesmärgiks on seekord tutwumine Soome ja Rootsi kalanduskeskustega, kalaauktsioonidega, angerjapüügiga, kalanduse nõuande korraldusega, kalandustegelaste ettewalmistamisega, kalurite organiseerimisega jne. Oma sõidul tahab A. Määr januti koguda materjali mõnede teaduslikkude probleemide lahendamiseks. A. Määr jääb wälismaale 6. jaanuarini.

Oma tähelepanekutest wälismaal on A. Määr lubanud kirjutada „Postimehes".

Tartu kooliwõrku tarwis laiendada

arwab Tartu linna- ja maaharidusnõukogu. — 3. kl. keskkool standard-tüübiks

3-kl. keskkoolide tunnikawad koormatud

Tartu linna kooliwalitsuse juhataja abilinnapea K. Luik andis meie lehe esindajale seletusi hiljuti peetud linna ja maaharidusnõukogu poolt wastuwõetud seisukohtade üle Tartu linna kooliwõrgu kaiva asjus.

Haridusnõukogu asus üld-põhimõttelisele seisukohale, et 3-kl. keskkool suuremal määral rahuldab meie kooli korraldamisel aluseks wõetud ühtluskooli põhimõtet, wastates samuti enam meie kooli senisele arenemiskäigule ja majanduslikue kaudejõule kui 5-kl. keskkoolid. Meie

Vaikselt lahkus meie keskelt minu kallis abikaasa ja meie hea isa

SAMUEL LEPASSON

Sünd. 14. VII 1874. Surn. 11. XII 1936.

Kirstupanek 12. XII kell 21 Emajõe tän. 4. Matmine 13. XII kell 12.45 Maarja uuele kalmistule.

Sügavas leinas lesk ja lapsed.

Surma läbi lahkunud seltsi liiget

Samuel Lepassoni

mälestab

Tartu Kaupmeeste Selts

Seltsi liikmeid palutakse koguneda 12. XII kell 9 õhtul kirstupanekule ja 13. XII kell 3/4 1 p. matusele, Emajõe tän. 4.

Matusetoimkond.

Ämmaemand
A. Lieberg.
Kalevi 89. Onne tän. nurgal, omas majas.

Pilt=ilus

on ainult siis noorusliku wärske nägu. Jõegi kena, ilusajoonline nägu wõib muutuda wastikuks, kui ta kõikjugu wistrikkudega ja tedretähtedega üks on kõiwatud.

Kuidas saab ilusaks?

Puwitawaid andmeid naha ja ilu eest hoolitsemiseks leiate teie **Amourette iluseebi juures.** Amourette iluseep on tarwilik, kui näol esinwad: Tedretähed. Wiunid. Laiendatud pooridmusta peadega. Higisäige. Punetus. Rõõm wõi muu naha ebapuhtus. Wõrratu abindu kanni nooruse. näojume omamiseks. Medikon.

„Vanemuise“ teater
Laup., 12. dets. kell 16 (4 p. l.)
Vanemuise noorsoo- ja lasteteatri ettekandel
5. korda.
Alandatud hindadega
Viiuldaja Lulli
A. Tschumatschenko noorsoonäidend 4 vaatuses.

Kell 20 (8 õ.)
23. korda
Niskamäe naised
Hella Vuolijoki näidend 4 vaatuses.

Pühap., 13. dets. kl. 12.
„Vanemuise“ noorsoo- ja lasteteatri ettekand.
ESIETENDUS
Õnnehaldjas
M. Mülleri lastenäidend 6 pildis.

Tartu Draamateatri S. Näitekunsti Stuudio
laup., 12. skp. kl. 20 (8 õ.)
Ehk oli ta luuletaja
R. Josephsoni näidend 3 v.
Pääsetähed: kr. 1 — 0.25.

Pühap., 13. skp. kl. 20 (8 õ.)
Elu aabits
M. Pagnoli komöödia 4 v.

Üldhind. à 35 senti ühes riidehoiuga.
Pääset. müük „Teater & Muusika“, Võidu t. 6. Etenduse päeval teatri kassas kl. 6 p. l. alates.

„Vanemuise“ teatri
ringreis
Niskamäe naised.
Hella Vuolijoki näidend 5 pildis
Näitejuht: K. Aluoja.
Lavapildid: V. Haas.
Kostüümid: S. Leitu.

Esmasp., 14. dets. Tarvastus.
Teisip., 15. dets. Abja-Paluojal
Kolmap., 16. dets. Mõisakülas.
Neljapäeval, 17. dets. Kilingi-Nõmmel.
Reedel, 18. dets. Sindis.
Laup., 19. dets. Vändras.
Pühap., 20. dets. Toril.

„Vanemuise“ teatri
ringreis
Tütarlaps tänaval.
R. Török ja T. Emödi lugu vahelauludega 5 pildis.
Vahelaulusõnad: A. Sepp.
Näitejuht: A. Mering.
Lavapildid: A. Lepik.
Kostüümid: S. Leitu

Esmasp., 14 dets. Põlvas.
Teisip., 15. dets. Räpinas.
Kolmap., 16. dets. Verioral.
Neljap., 17. dets. Vastseliinas.
Reedel, 18. dets. Karulas.
Laup., 19. dets. Tõrvas
Pühap., 20. dets. Tsirgulinnas.

Laevas
võtab „POSTIMEHE“ tellimisi ja kuulutusi vastu J. & JAKOB KÜTT.

Tartu Kaupmeeste Selts korraldab laupäeval, 12. dets. s. a. **Käsitööliste Seltsi ruumes,** Vene tän. 5

pidu-õhtu

Kavas: näidendid 1) **„Itaalia parun“,** nali 2 v. A. Raud.
2) **„Väljavisatud“,** nali 1 v. Lampson.
Näitejuht A. KRUUSE.
3) **TANTS.** Rr. puhkpillide orkester.

Algus kell 9 õhtul — lõpp kell 1/24 hommikul Piletite hinnad 75, 50 ja 40 snt. PEOTOIMKOND.

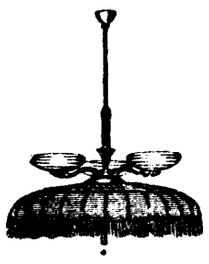

Kohaseks jõulukingiks
moodsaid ja maitserikkaid
elektri
saali, kabineti, söögitoa, magamistoa, lastetoa, eestoa, laua, seina, kontori jne.

lampe
soovitab suurimas valikus elektrotehnika äri
PAUL LALL
Tartus, Võidu (end. Promenadi) tänav nr. 13, telefon nr. 4-79.

Saksa rahvaühingu naisühingu osakond
korraldab pühapäeval, 13. dets. s. a. kella 12.30—20-ni
Suurturg 3 (2. korral)
jõulu-näitemüügi
Ainult 1 päev.
Müügil: põlled, kudumistööd, keraamika, käsitööd, jõululustused, postkaardid, piparkoogid ja teis. jõuluküpsised jne.
Einelaud

Soodsaim pesu ja pudukauba ostukoht on
puduäri «Valik»
Kueturu tän. 7
Soovitame daamidele ja härradele ***trikoopesu, sokke, sukki, kindaid, kaelasidemeid, kraesid, villaseid kaupu jne.*** *Palume külastada.*
Puduäri «Valik» Kueturu tän. nr. 7.

FOTO-, POSTKAARTIDE JA SALMIALBUMEID
soovitab suures valikus
paberiäri „KODUMAA“
Aleksandri tn. 10, telef. 7-87.
Kaupmeestele hinnaalandus

PRAKTILISED JÕULUKINGID

Suured ja väikesed vaibad, põrandariie, päevatekid, värvilised portjäärid jne.

Parimast kodumaa linast pleegitud ja pleekimata:

käterätikuriie
lauapesuriie
voodipesuriie
käsitööriie
voodrivaheriie
madratsiriie
purje- ja presentriie
vihmakindlad impregneeritud jne.

Kui külastate kauplusi — nõudke meie vabriku saadusi ja Teie veendute nende headuses ja vastupidavuses

NARVA LINAKETRAMISE MANUFAKTUURI ÜH. ★ END. LINAKETR. VABRIK PAR. A. L. STIEGLITZ ★ NARVA EESTI

sadulsepakingsepakäsi- ja masinaniit
kalam, nöörid
heegeldamisniit
sidumisnöör
pakkimisriie
kotiriie ja kotid
linast ja džuudist jne.

Meie saadusi ostetakse heameelega välismaal ja ja jatkame sellepärast edukalt eksporteerimist

Narva Linaketramise Manufaktuur
Kontor: Tallinn, Pärnu mnt. 11. Telefon 442-33, 442-34.

Väljalõikamiseks:
NMKÜ Turismi Osakonnale
Tallinn, Lai tän. 1.
Käesolevaga palun mulle saata lähemaid andmeid selle kohta, kuidas minul on võimalik kinkida jõulukingina huvireisi välismaale.
Nimi: ..... Elukoht: .....
Selgelt kirjutada.

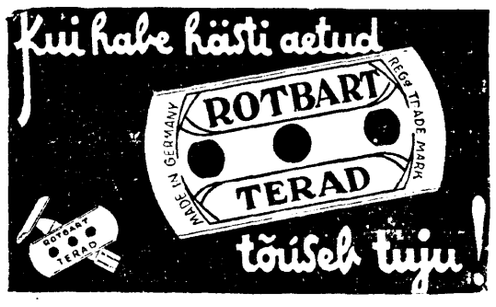

Praktiline jõulukink!

Härradele

KAABUSID,
KAELASIDEMEID,
TRIIKSÄRKE,
TRIKOOPESU,
KINDAID,
SOKKE,
JALUTUSKEPPE JNE. SOOVITAB
K/M. VENNAD LEPP
TARTUS, KAUBAHOOV 2 JA 3

Hämalaid ja worstirohtu,
vürtse ja maitsealneid
suurel ja väiksel arvul müüb **K-m. Joh. Peep,** Tartus, Võidu tän. 10.

Mõisakülas
üüvad „POSTIMEHE“ üksiknumbreid võtavad tellimisi ja kuulutusi vastu
ED. SAAVA

Mitmesugust

Haritud, jõukas vanem härra soovib
tutvust
neiuga 24—32 a. Kasv keskmine või vähem. Haridust ja varandust ei nõua. Vastan ainult fotoga kirjale. Saladus kindlustatud. „Postimehe“ raamatukpl. „Sügis 4485“ all.

Ümblustöökoda „Soliid“
võtab vastu veel tellimisi jõuluks (kleidid, kübar. jne.). Ülikooli tän. 19—2 (endine Kroonuaia 35).

Mehed
(35—60), kui puudub Teil seltsiline, kellega eeltulev. jõulurõõmusid jagada, siis kirjutage kahele üksik. keskeal. prouale, kellel nii ääretu igav ja hinges üksildus. „Postim.“ rmtkpl. „Evi 1“, „Milli 2“.

Vabad jõukamad härrad. Teiega soovib
tutvust
elumuise eesmärgil 30-a. sümpaatne naine, töötoa omanik, eelist. pikem kasv. Kirj. foto ja enesekirjeldusega „Postimehe“ rmtkpl. „Ühisel jõul edasi“.

Igatsen
kristiku maailmavaate omajat töölisringkonnast mõtterikast meessõpra. Vanus. 45—55 a., kindel amet või rahaline kapital. Oman ka rahalise kapitali. Ainult tõsistele kirjadele vastan. „Postimehe“ raamatukpl. „Teine noorus 4766“.

Müümised

Müüa
2 ülikonda vähemale kasvule, voodi ja muud. Narva 165—4.

Uus, emailitud, puust madratsiga kaheinimese
voodi
juhuslikult müüa Õnne t. 8—3.

Hea pianiino
müüa, firma Rathke. Tööstuse tän. 1—6.

Müüa kiiresti 3+1 lambil. Telefunken
raadio
vahelduvvoolule. Hind 70 kr. Riia tän. 17—4.

Müüa
kuõumismasin
nr. 10, 45 cm lai. Kastani tän. 28—7.

Müüa võõral arvel odavasti
3 uut vaipa
pärsia tehnikas. Tartus, Narva tän. 49, „Ekstra“.

Juhuslikult kiiresti müüa
talu
Tartumaal, suurus 8½ ha, ühes tükis. Teateid Tartus, Narva tn. 118, poest

---

Müüa Voldi alevis suurem
ehitusekrunt,
metsa ja heinamaaga. Hind kokkuleppel. Teateid Kivi tn. 60—3, hr. Tõrvalt.

Juhuslikult odavasti müüa vähetarvitatud Singeri
õmblusmasin sik-sak.
Kuu tän. 12, kort. 2.

Soodsa hinnaga müüa
tormmööbel
Võidu tän. 6.

Mõelge aegsasti jõulukinkidele!
ja neid saate sobivalt, nagu:
kohvi-
lõuna-
veini-
napsi-
õlle-
morsi- jne.
serviise.
Samuti
lõhnaõlid
kölniveed
kosmeetikatarbeid
kuuseehteid
jne.
E. Veckram'i
juurest
Tartus, Poe tänav 9, telefon 5-65.

1½-aastane
hagijas
ja 4-kuune hagija kutsikas müüa. Naha 16, dets. Tartus, Karl Hansen'aris, Kauba 11.

Tartu Seltskondl. Komitee kandidaadid

M. Wellema,
44. walimisringkonna kandidaat

J. Wellema

sündinud 4. weebruaril 1889. a. lihttöölise pojana. Oppinud Kulina-Arukülа, Waekülа-Mäetaga ja Põlula-Kuiwajõe wallakooles, Rakwere linnakoolis ja selle kooli juures korraldatud pedagoogilisel kursusel, millise lõpetas 1907. a. algkooliõpetaja kutsega. 1909. a. astunud Tifliisi Opetajate-instituuti, mille lõpetas 1913. a. kõrgema algkooliõpetaja kutsega, ja samal aastal 1. sept. määratud Wladikaukaasi kõrgemasse algkooli matemaatika ja füüsika õpetajaks, millisel kohal oli kuni 1917. a. Sama aasta sügisel määratud Wladikaukaasi linna kaubanduskooli matemaatika ja füüsika õpetajaks. Oppinud Wladikaukaasi elektritehnilises instituudis 1918.—1920. a. Eestisse tulnud 1920. a. kewadel ja sama aasta 1. augustist walitud Tartu linna kaubanduskooli õpetajaks. Sama aasta sügisel astunud Tartu ülikooli õigus-majandusteaduskonda ja selle lõpetanud 1923. a. Olnud õpetajaks weel Tartu linna õhtugümnaasiumis ja tööliste õhtukursusil. 1925. a. walitud Tartu linna tööstus- ja majandusõpilastekooli juhataja-jaks, millisel kohal tegutseb praegugi. 1932. a. on M. Wellema kinnitatud haridusministeeriumi poolt Tartu Tööoskusameti esimehe-ks.

O. Rütli,
45. walimisringkonna kandidaat

Johan-Oskar Rütli

sündinud 19. detsembril 1871 Ahja wallas, Tartumaal. Oppis Ahja w.-k., Wõnnu khkoolis, H. Treffneri eragümn. ja lõpetas Tartu ülikoolis õigusteaduskonna 1901. a. cand. jur. astmega. Oli 1901 ametis Pihkwa semstwos, 1902. a. Riias wandeadw. abi ja töötab 1902. a. alates wandeadwokaadina Tartus; reisinud korduwalt wälismail, — Põhjamaades, Wahemeremaades, Balkanil, Põhja-Aafrikas, Egiptuses, Hispaanias, Portugalis, Inglismaal ja muuseas teinud pikema reisu Indiasse ja Tseilonile. — Üliõpilasena pidanud kõnesid ja korjanud wanawara Setumaal J. Hurdale; korp. Sakala asutajaid ja auwiliistlane; Tartu E. L.-H. Ühisuse nõukogu esimees 1902—1909; olnud Wastast. Krediit Üh-se nõuk. esim., Liiwimaa Linnade Hüpoteegi S-i rew. kom. esim.; „Wanemuise" aseesim.; „Taara" S-i esim.; 3. L.-H. Ühisuse asutajaid ja nõuk. esimees, Kauba Panga nõuk. liige ja juriskonsult; Eesti Hüpoteegi Panga juh. esimees; A.-S. Tartu Telefoniwabriku asutajaid ja juh. l.; A.-S. „Extraktor'i" juh. esim.; E. Kindlustus Seltsi esimees; H. Treffneri gümn. ülalpidamise s-i esimees; E. N. K. S-i rew.-kom. liige; Tartu E. Lasteaia S-i aul. ja rew.-kom. liige; kaitseliidu Tartu 2. malewk. auliige; Soome wabariigi konsul; 1. Wene riigiwolik. l. Liiwimaa linnade poolt; 2. ja 3. Wene riigiwolikogu walijamees; Woldi Tuletõrje S-i ja Haaslawa karskusS-i „Priiuse" aul.; 2. riigikogu l.; Tartu l.-wolinik ja wolik. abijuh.; Kaubandus-tööstuskoja liige ja nõukogu l.; Tartu Wabatahtliku Tuletõrje esimees j. m. On omandanud Walgeristi ja Walgeroosi aumärgid ja Soome üliõpilaskonna Häme osakonna aumärgi; asutanud ja wälja andnud koos teistega ajalehte „Meie Aastasada" ja „Tartu Pwl.", kaastööd teinud „Postimehele".

F. Karlson,
46. walimisringkonna kandidaat.

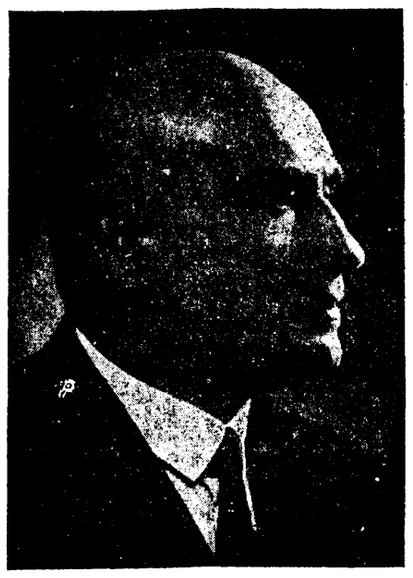

Karl-Ferdinand Karlson

K.-F. Karlson on sündinud Laewa wallas, Kursi kihelkonnas Tartumaal, 16. märtsil 1875. a. kooliõpetaja pojana. Oppis H. Treffneri gümnaasiumis ja pärast lõpetamist Tartu ülikooli õigusteaduskonnas, mille lõpetas 1899. a. Siirdus siis Tallinna, kus töötas adwokaadina. Waliti Tallinna linnawolikokku 1904. a. ja 1906. a. Tallinna linnapeaks. Maailmasõja ajal teenis ohwitserina Soomes, kus ta waliti seal asuwate Eesti sõjawäelaste poolt Eesti Rahwuskogusse 1917. a. Eesti Wabadussõja ajal teenis sõjaringkonnakohtu esimehena Tallinnas. Pärast sõja lõppu, 1920. a. siirdus Tartu, kus tegutseb adwokaadina, wiimased üheksa aastat Wannutatud Adwokaatide Nõukogu Tartu osakonna esimehena.

Seltskondlikus töös oli Tallinna „Kalewi" Seltsi asutajaid liikmeid ja esimene esimees, teatriselts „Estonia" juhatuse ja teatritoimkonna liige, Tartus „Wanemuise" seltsi kauaaegne teatritoimkonna esimees; praegu Eesti Muuseumi Ühingu juhatuse liige, „Eesti Kirjanduse Seltsi" juhatuse- ja auliige, kuukirja „Õigus'e" wastutaw toimetaja, „Õigusteaduse sõnastiku" kaasautor lektor J. W. Weski'ga jne.

K.-F. Karlson on tegutsenud ka kirjanduse alal. 1904. a. ilmus temalt legend „Kalewipoeg ja Sarwik", peale selle draamad „Wale", „Pihid" jne. Ta on ka paljude populaarsete laulude, nagu „Weel kaitse kange Kalew" ja „Terwe wald oli kokku aetud" sõnade looja.

Sport

Kuldujuja märgid antakse wälja

Eesti Weespordiliidu poolt on teatawasti üles seatud nn. „kuldujuja" normid, millede saawutamisel üksikutel aladel Liit annab wälja kuldujuja märgi. Need normid on wõrdlemisi kõrged ja nende saawutamine tähendab, et ujuja on tõusnud meie parimate weesportlaste hulka. Möödunud hooajal saawutasid kuldujuja norme mäletawasti H. Liiberg (Tall. NMSK) ja prl. H. Freiman (Tartu Weespordiklubi), kelledele Weespordiliidu esimees nüüd pühapäewal annab üle kuldujuja märgid. Waremalt on selle märgi saanud E. Roolaid.

Gümnaasiumidewaheline käsipall

Pühapäewal kell 16.30 jätkuwad ülikooli wõimlas TSE korralduse gümnaasiumide wahelised käsipalliwõistlused. Wõrkpallis kohtuwad Saksa gümnaasium kommertsgümnaasiumiga. Korwpallis kohtuwad poeglastegümn. H. Treffneri gümnaasiumiga ja Saksa gümnaasium tööstuskooliga. Eriti huwitawat mängu on oodata korwpallis Treffneri gümnaasiumi ja poeglastegümnaasiumi wahel korwpallis.

Rakwere sportlasi propagandasuusatamisele

Rakwere politseikordnik E. Wolker, kes maatamata oma 40-aastasele wanusele on agar tegeesportlane, katsetab tänawu talwel eelmiste aastate eeskujul sooritada suuskadel pikema propagandasõidu. Möödunud aastal sõitis Wolker ühes oma 18-aastase poja Olgrediga Rakverest Narwa ja tagasi. Tänawu kawatseb ta matkata Rakverest Tartu ja tagasi.

Wolkeriga koos sõidab Tartu Rakwere rattasportlane Hjalmar Parisiwäe, 19 a. wana ja arwatawasti ka Olgred Wolker. Teiste kaasajõitjate isikud pole weel selgunud.

Ungari wõitis Hollandit 1:0

Pärast Inglise saarestikult Euroopa mandrile tagasijõudmist pidas ungari jalgpalli rahwusmeeskond Rotterdamis maawõistluse Hollandiga. Ungarlased wõitsid 1:0, milline tagajärg saawutati juba esimesel poolajal kesktormaja Ziengelleri löögist.

Äri ja näitus korraga

„Kawe" awas Tallinnas moodsaima kauplu se

Laupäewal rikastus Tallinn uue moodsa kauplusega, nimelt awas „Kawe" Majaomanikkude Panga hoones Wabadusplatsi ja Harju tänawa nurgal oma saaduste müügikoha. Juba wäliselt jätab uus äri mõjuka mulje, haarates oma alla kolm hiiglawaateakent. Äri seesmine arhitektuur on loodud kunstnik Siiraku kawandite järgi. Kogu äri mööbel koosneb peaaegu ainult klaasist, luues seega mulje, nagu oleks seal wälja pandud ainuüksi kaubad. Huwitawalt on lahendatud ruumi walgustamise külg. Nimelt on walmistatud suured liiliataolised lambid, millised heidawad walgust kogu ruumile. Need lambid on walmistatud puhtast wasest, kuid kaetud mingi walge ainega, millest walgus peegeldub nõnda huwitawalt, et jätab täielikult klaasi mulje. Kogu äri sisustuse, mis puutub klaasi ossa, on andnud a.-ü. „Frankonia".

Nagu kinnitawad „Kawe" juhtiwad tegelased, ei ole nende kawatsuses uue äriga saawutada erilisi suuri läbimüüke, küll aga anda publikule alaline ülewaade sellest, mida wabrik walmistab ja milliseid tooteid ta anda wõib. Seega kujuneks uus kauplus õieti wabriku esindusnäituseks. Ka tahetakse uue äri kaudu publikut alati kursis hoida õigete maitseainete hindadega.

Üldiselt jätab uus kauplus wäga hea mulje ning seda wõib lugeda täie õigusega Tallinna paremini sisustatud äriks.

L. GOLDBERG

Kõige kasulikum ostukoht.

Sobivad **jõulukingid** suures valikus.

Moe-, pudu-, pesu- ja kõiksugu hooajakaup.

Plüüš-, veluur- ja viltkaabud.

Hinnad võistlemata.

Tartus, Võidu t. 6

Võidu 6 Võidu 6

Georg Kingisepp arstiteaduse doktor

Täna kell 12 kaitses farmakoloogia instituudi assistent dr. Georg Kingisepp ülikooli aulas arstiteaduskonna promotsioonikoosolekul oma wäitekirja „Lisatis küsimusele maksatoimest eksperimentaalsete loomakehwweresuste puhul ja sääraste kehwweresuste iseloom" dr. med. astme saamiseks. Ametlikeks oponentideks teaduskonna poolt olid prof. G. aBrkan, prof. E. Masing ja dotS. M. Tiitso.

Promotsioonikoosolekut juhatas arstiteaduskonna sekretär dotS. B. Jürgens, kes ühtlasi kandis ette ka promowendi eluloo ja ülewaate tema senisest teaduslikust tegeetusest. Oponentidest sai esimesena sõna kolmas oponent dot. M. Tiitso. Pealtkuulajaid promotsioonikoosolekul oli 60 ümber.

Wäitekirjas käsitatud uurimisala on üsna uus: 1926. a. leiutasid Minot ja Murphy hävitawat kehwweresust arstiwa maksaraw, millega on ojutunud wõimalikuks päästa neid, kellele see haigus ilmneb ja kus ilma ravimata surm on möödapääsmatu. Promowend on uurinud looma kehwweresusi (aneemiat) ja maksa toimet sääraste-sse aneemiadesse, et sellega wõimalust leida maksas leidwa toimeaine jälile saamiseks. Wäitekirjas tuuakse uurimistulemusi 4 an eemaliigi kohta. Eriti huwitawad on katsed kitsepiimaga noorte loomade juures tekitatud aneemiaga, mis sarnaneb küll wäga inimese hävitawale kehwweresusele, kuid (nagu katsed on näidanud) tekkepõhjus on siiski erinew.

Looma kitsepiima aneemiat ei saa ravida maksapreparaatidega, mis sisaldawad hävitawa kehwweresuse wastast toimeainet, küll aga maksa enesega. Mõlemad aneemiad on tingitud erinewate weretekkimiseks wajalikkude ainete puudumisest.

*

Georg Kingisepp on sündinud 30. mail 1898. a. Kabala wallas Wiljandimaal. Lõpetas Rakwere õpetajate seminari 1917. a. õpetajakutsega, wõttis osa wabadussõjast ja lõpetas 1920. a. sõjakooli. Omandas 1921. a. Põltsamaa ühisgümnaasiumis küpsustunnistuse, astus sama aasta sügisel Tartu ülikooli arstiteaduskonda ja siirdus siit Heidelbergi ülikooli, mille lõpetas 1927. a. Peale ülikooli lõpetamist töötas paari aasta kestes weel Heidelbergi ülikooli kliinikuis, 1931. a. õiendas riigieksami Tartu ülikooli juures ja omandas arsti kutse. Töötab 1930. a. algusest peale Tartu ülikooli farmakoloogia instituudi juures, olles algul woluntäär-assistendiks ja hiljem nooremaks assistendiks. 1934. a. sügisest kuni 1935. a. sügiseni töötas teadusliku stipendiaadina Edinburgi Farmakoloogia instituudis, jälgides ühtlasi õppetegewust farmakoloogias ja teraapias.

Rahwuskogu walimised algasid

Täna hommikul awati walimisjaoskondade uksed

Täna algasid Rahwuskogu walimised. Walimiste esimene päew algas wõrdlemisi waiselt, kuna pearõht langeb pühapäewale, kunas endiste aastate kogemuste põhjal suurem osa kodanikke walimiskastide juures käib.

Tartu

44. walimisringkonnas kandideerivad Julius Lill ja Mihkel Wellema. 1. jaoskonnas, Kroonuaia tn. nr. 7, andis esimese tunni aja jooksul umbes 30 kodanikku oma hääle ära. Selles jaoskonnas esimeseks walijaks oli linnapea kindral A. Tõnisson, kelle juuresolekul walimiskast pitseeriti ja walimised awatuks kuulutati. Teisena andis oma sedeli ära linnapea abikaasa. Samas jaoskonnas käis walimas esimese tunni jooksul ka prof. K. Kirde.

44. walimisringkonna 2. walimisjaoskonnas, Söögiturg nr. 2, oli tegewus esimestel tundidel wõrdlemisi waikne, püsides peaaegu eelmiste walimiste tasemel. Selles jaoskonnas käis warakult walimas ka sama ringkonna kandidaat Julius Lill abikaasaga.

Suhteliselt kõige elawam tegewus oli 45. walimisringkonnas,

kus kandideerivad Paul Kanarik ja Oskar Rütli. Aia tän. 48, käis esimese tunni jooksul walimas umbes 100 kodanikku. Esimesena andis oma walimissedeli ära Tartu 2. jaoskonna politseikomissar Jidmaa. Warakult käis oma kodanikukohuseid täitmas ka linna rewisjonikomisjoni esimees hr. A. Mõru.

Elaw tegewus oli ka 2. jaoskonnas, Riia tn. nr. 111, mis on walijate arwult wäiksemaks jaoskonnaks. Esimese tunni jooksul käis walimas umbes 50 kodanikku.

Kõige waiksem oli tegewus 46. walimisringkonnas,

kus kandideerivad Ferdinand Karlson ja August Laas. 1. walimisjaoskonnas, Tolstoi tänawal nr. 4, käis esimese tunni jooksul walimas 40 kodaniku ümber, nende seas ka sama ringkonna kandidaat August Laas. 2. jaoskonnas, Lina tänawa algkoolimajas, käis esimese tunni jooksul walimas 6 kodanikku,

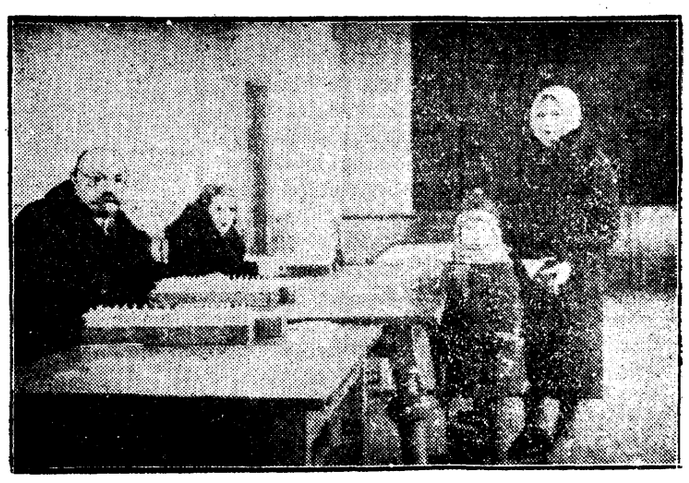

44. walimisringkonna 2. jaoskonnas, Söögiturg nr. 2 üks esimesi walijaid walimiskomiteele wajalikke isikutõendawaid dokumente esitamas ja ümbrikut wastu wõtmas. Walija on ka lapse kaasa wõtnud, kes hoolega õpib kodanikukohuste täitmist

nii et see jaoskond esialgu on üks loiumaid. Muidugi wõib see olukord aga järgnewate päewade jooksul muutuda, kuna esimesel walimispäewal käiwad walimas harilikult töökohustusest wabad kodanikud.

Enamikus walimisjaoskondadest olid

esimesteks walijateks naised,

kellel on äripäewa ennelõunati rohkem aega. Kõikides jaoskondades oli kord eeskujulik ja walijad täitsid oma kohuseid tõsiselt ja waiselt. Walimisruumide awamisel sabasid ei tekkinud, ainult 46. ringkonna 1. jaoskonnas Tolstoi tänawal ootas walimiste awatuks kuulutamist 4—5 walijat.

Tartumaa alewites waikne algus

Tartumaa alewites oli esimesel päewal kuni kella 12 walimisjaoskondades walimaskäijate arw wõrdlemisi wäike. Elwas, 55. walimisjaoskonnas, kus kandideerivad Endel Haljasmaa ja Martin Rõigas, käis Elwa jaoskonna 1207 walimisõiguslikust kella 12 walimas 40 kodanikku.

Jõgewal, mis kuulub 47. walimisringkonna alla, kus kandideerivad Faan Järwe ja Karl Roomet, käis 889 walimisõiguslikust walimas 14 kodanikku.

Mustwees, 48. walimisringkonnas kandideerivad Wiktor Gubin ja August Jürman. Alewi 1708 walimisõiguslikust kodanikust käis walimas kella 12-ni 50 kodanikku.

Ülelinnaline aktus „Wanemuises"

Tartu ringkonnas Rahwuskogu walimisi korraldawa Seltskondliku Komitee poolt oli reede õhtul „Wanemuise" saalis korraldatud ülelinnaline kontsert-aktus. Aktuse alguseks oli saal täidetud kuulajatest. Awamängule Tartu Wabatahtliku Tuletõrje orkestrilt järgn. Seltsk. Komitee esimees linnapea A. Tõnissoni sõnawõtt. Awakõnes märkis linnapea A. Tõnisson seltskondliku komitee ülesandeid ja miks on Seltskondlik Komitee esitanud eelolewateks Rahwuskogu walimisteks Tartu walimisringkondades just need kandidaadid. Linnapea rõhutas, et seltskondlik komitee, olles suure hulga seltskondlikkude organisatsioonide esindus, on kandidaatide küsimust igakülgselt kaalunud.

Seltskondliku Komitee poolt korraldatud aktusel kõnelesid Tartu 4. walimisringkonnas Seltskondliku Komitee poolt üles seatud kandidaadid J. Treumann, M. Wellema, O. Rütli ja Ferd. Karlson. Lisaks nendele kõneles weel prof. J. Uluots. Kandidaadid lühidates sõnawõttudes puudutasid praeguse ja eelmise põhiseaduse puudusi ja neid põhjusi, mis on tingimud põhiseaduse muutmise.

Prof. J. Uluots puudutas neid sügawaid põhjusi, mis põhjustawad põhiseaduse olemasolu. Põhiseadusega antakse kodanikule teatud soodustused, kuid nendele liituwad kohustused. Ainult need riigi kodanikud, kes ka oma hinge kirjutawad põhiseaduse, seda austawad ja seda jälgiwad, wõiwad moodustada tugeva rahwa.

Kõnedele järgnesid muusikalised ettekanded orkestrilt.

Ei jätkunud autosid kõnelejatele

Rahwuskogu walimiste selgitustööd Petserimaal tehti kõikjal õige elawalt, sest kõigis Petserimaal asuwates walimisringkondades kandideerivad kats ja 28. walimisringkonnas isegi kolm kandidaati. Koosolekute ja kõnelejate rohkusest tingituna oli suur nõudmine sõidukite järgi, nii et mitu päewa olid Petseris üüriautode seisukoht tühi — kõik selgitustöö tegijatega sõidus.

O. Rütli seletus

Mõnes Tallinna lehes ilmunud wastupidise teadete puhul palub rahwuskogu kandidaat wann. adw. O. Rütli teatawaks teha, et tema ei ole osa wõtnud kontsert-aktusest, kus kõnega esines rahwuskogu kandidaat dir. P. Kanarik.

Nagu meile teatatakse, wõtsid nimetatud aktusest osa kandidaadid A. Laas ja F. Karlson.

Walitakse esindaja Rahwuskogu teise kotta

Esmaspäewaks on kokku kutsutud õpetajateoja nõukogu koosolek. Sellel koosolekul esitatakse lõplik koja eelarwe, arutatakse läbi tegewuskawa ja kinnitatakse aukohtu kord. Peale selle tuleb nõukogul wõtta oma seisukoht wäljatöötatud kutsehariduslikkude õppeasutiste seaduse eelnõu suhtes. Koja sektsioonid peawad oma koosolekut pühapäewal, kus kõik nõukogu koosolekul päewakorras seiswad küsimused enne arutusele tulewad.

Esmaspäewal enne nõukogu koosolekut peab arwatawasti juhatus oma koosolekut, kus walitakse koja esindaja Rahwuskogu 2. kotta.

Tööliskoja koosolek pühapäewal

Pühapäewaks on kokku kutsutud Tööliskoja üldkoosolek. Päewakorras on uus tööliste puhkeaja seaduse eelnõu, koja kodukord ning toimkondade walimine. Koosolek peetakse tööliskoja ruumides Tallinnas.

Aiasaaduste hindu

Aiasaaduste hindade noteerimiskomisjon noteeris wiimati õunte hinnaks taliõrtidel 36—38 senti kg, figuritel 15 s. ja jõhwikatel 16—17 s kg. Konserweeritud kurkide hinnaks (5 kg plekknõud) noteeriti 2 krooni.

Peekoni hinnad endised

Peekonisigade hinna noteerimisel jäädi wiimati eelmise nädala hindade juurde.

Tasuta teatrietendus Tallinnas

Walimiseelne kihutuswõistlus Tallinnas lõppes reede õhtul 6. walimisringkonna kandidaatide kõnekoosolekuga. Nimelt korraldas seltskondliku komitee kandidaat Andres Joasalu tasuta teatrietenduse Saksa teatri ruumes, kus draamastuudiolased lawale tõid „Kolmanda kompanii". Etendust oli kuulamas ja waatamas ligikaudu 1000 inimest. Enne teatrietendust andis Joasalu umbes tunnipiikuse ülewaate sellest, millisteid kawatsusi ta hakkab teostama kokkutulewas rahwuskogus.

Samal ajal pidas kõnekoosolekut ka tema wastaskandidaat Oskar Löwi. 12. algkooli ruumes. Ka seal kogunes kooli saal tulwil rahwast. Mõlemad esinejad said oma koosolekutel küsimuste osalisteks.

George VI astus troonile

Reedel kell 3.45 p. l. (meie aja järgi) lakkas Edward 8. olemast kuningas. — End. kuninga lahkumis-raadiokõne ja dinee. — Edward lahkub Inglismaalt laupäewal, asudes elama kuuldawasti Taani. — Kuninganna Mary raadiokõne

Heeroldite fanfaarid kuulutawad uue walitsemise algust

Londonist, 12. detsembrilt. Kuningas Edward 8., nii suurte lootustega ja armastusega ümbritsetud monarh, reedel kell 3.45 p. l. (meie aja järgi) muutus harilikuks kodanikuks. Nagu kõik teisedki Briti alamad, sellest ajast peale wõlgneb ta truudust uuele kuningale George 6-le. Reede õhtul esines Edward raadios lahkumiskõnega, mida kuulas peaaegu kogu maailm.

Reede kujunes liigutawaks jumalagajätupäewaks. Wiimast korda kõndis endine kuningas oma lossi pargis, kus ta mööda saatnud oma lapsepõlwe. Kuuldawasti lahkub Edward Inglismaalt laupäewal, et asuda elama Taani.

Londonist, 12. detsembrilt. Reedel warsti pärast kella 1.45 p. l. andis kuningas Edward 8. suure pitsati juurdelisamisega oma nõusoleku troonilt lahkumise seaduseelnõule, mis tegi jõusseastuwaks tema enese lahkumisdokumendi ja näeb ette trooni mineku kuninga wennale Yorki hertsogile. Seejuures peeti kinni igiwanast tseremooniast. Alamkoja speaker, keda saatsid peaminister, kabineti teised liikmed ja alamkoja juhtiwad liikmed, kutsuti Musta Kepi poolt ülemkoja wõre äärde kuulama nõusoleku andmist ja traditsioonilist wormelit „Le Roy le veult" (kuningas tahab seda), mis kõlas parlamendi sekretäri suust.

Troonilt lahkumise seaduseelnõu wõeti alamkojas kolmandal lugemisel ilma hääletuseta wastu ja kiideti ruttu kõigil lugemistel heaks ülemkojas.

Alamkojas sotsialistide ja wabameelsete juhid mr. Attlee ja sir Archibald Sinclair ühinesid peaministri nõudmisega, et kuningas Edwardi sootsi tuleb täita seaduseelnõu kiire wastuwõtmisega.

Wihjates kaudselt 4 iseseisva sotsialisti ja ühe kommunisti poolt esitatud parandusettepanekule — need 5 rahwasaadikut häältasid teise lugemise wastu — ütles major Attlee: Sotsialistlik erakond toetab eelnõu sellepärast, et sotsialistid on huwitatud majanduse põhilisest muudatustest ja ei lase endid kõrwale kallutada sellest olulisest asjast, et

demokraatlikus maas rahwa tahe käib üle abstraktsete waidluste monarhismi ja wabariikluse kohta.

Meie tahame näha rahwa meeli nii ruttu kui wõimalik tagasi pöördumas rahwa ja maailma seisukorra põlewate probleemide juurde.

Edasi ütles sotsialistide juht: Konstitutsioonilisele monarhiale on minewikus tehtud suurt karuteenet kuninga isiku ebareaalse austamise üliröhutamisega ja wulgaarse jumaldamisega, eriti ajakirjanduses. Trooni ja maa huwides nõuan äärmist lihtsust monarhias. Minu arwates see wõib köita rahwast ja monarhiat lähemalt üksteise külge.

Sissetulekud

Seaduseelnõu arutamise ajal komisjoni staadiumis andis peaprokurör seletusi mitme küsimuse kohta, mis tõsteti üles koja liikmete poolt. Ta ütles: Kõik sissetulekud tsiwiilehest ja Cornwalli ning Lancasteri hertsogkonnast, mis praegu lähewad kuningas Edwardile, selle seaduseelnõu wastuwõtmise järel lähewad tema järeletulijale. Milliseid samme koda wõib otsustada astuda hiljem, see ei kuulu käesoleva eelnõu raamidesse. Mis puutub kuningas Edwardi nimesse pärast eelnõu seaduseks saamist, siis on see küsimus, mida käsitleb uus kuningas omal ajal.

Peaprokurör eitas wäiteid, mille järgi ekskuningas troonilt lahkumise järel olewat kohustatud Inglismaalt lahkuma.

Lühikeses kõnes waidluste lõpul konstateeris peaminister, tema enese sõnade järgi, kogu koja tunnet, „et meie alati mälestame tähelepanu ja armastusega tertwikulisi ja lojaalseid teeneid, mida Tema Majesteet on osutanud maale Walesi printsina ja selle lühikese aja jooksul, mil ta istus troonil."

Trooniloastumise nõukogu astub laupäewa hommikul kell 11 St. Jamesi palees kokku. Laupäewal pärast lõunat astub kokku alamkoda, et anda truudusewannet uuele kuningale. Alamkoja istung katkestatakse warakult ja wandeandmise tseremooniat jätkatakse esmaspäewal. Esmaspäewa õhtul toob peaminister kuningalt manifesti ja teeb ettepaneku saata kuningale wastuaadress. Teisipäewal läheb alamkoda tagasi hariliku töö juurde.

Edward 8. oma töötoas

Nagu ametlikult teatatakse, kawatseb uus kuningas wõtta oma tiitliks George 6.

Reedel kell 4 p. l. tegi peaminister Baldwin oma esimese wisiidi uuele kuningale tema palees Piccadillyl. Ootaw rahwahulk palee ees tertwitas soojalt peaministrit.

Pärast peaministri külastust käis uue kuninga jutul Gloucesteri hertsog. Kui Tema Majesteet reede õhtul autoga wälja sõitis, tertwitas teda soojalt rahwahulk, kes oli ootanud tema maja ümber.

Puuduwad teated,

millal majesteedid kawatsewad asuda elama Buckinghami paleesse.

Peetakse tõenäoliseks, et kuningas Edward 8. eeskujul oma walitsemise alul mõne aja jooksul käib iga päew Buckinghami palees riigi asju lahendamas. Ajalehtede arwates ei muudeta kawatsust, mille järgi majesteedid, kui nad olid weel Yorki hertsog ja hertsoginna, soowisid saata jõulupühi mööda ühes kuninganna Maryga Sandringhamis.

Uus kuningas pühitseb oma 42. sünnipäewa esmaspäewal.

Sel päewal on kõik walitsushooned lipuehtes ja lastakse suurtüki aupauke.

Reede õhtul kell 10 Londoni aja järgi

esines endine kuningas Edward 8. raadiokõnega, mis anti edasi peaaegu kogu maailma jaamade kaudu. Ka Eestis oli kõne kuulda.

Edward kõneles mitte enam kuningana, waid juba eraisikuna, kes wõlgneb truudust oma nooremale wennale, uuele kuningale. Briti raadiosoni seltsi loal katkestati kõik teatri- ja kinoetendused selleks, et wõimaldada raadiokõne kuulamist.

Canterbury peapiiskop külastas reede hommikul kuninganna Maryt Marlborough-House'is, kuhu jäi umbes pooleks tunniks. Tema Majesteet kuningas George lõunatas reede õhtul kuningas Edwardi juures Fort Belvedere'is.

Jumalagajätu dinee leidis aset reede õhtul Windsoris,

kuhu olid kokku tulnud ekskuningas, uus kuningas, uus kuninganna, kuninganna-ema, Gloucesteri hertsog, kuninglik printsess, printsess Alice ja krahwinna Athlone.

Jumalagajätu dinee korraldajaks oli uus kuninganna, kes tunneb kuningas Edwardi lemmiktoite ja walis neid eriti tema jaoks.

Kuninganna Mary raadiokõne

Raadiokõnega kogu Briti impeeriumi rahwastele esines reede õhtul ka kuninganna Mary. Ta ütles: Olen nii liigutatud sümpaatiast, mis ümbritses mind sellel mureajal, et pean oma südamepõhjast saatma tänulõituse. Sümpaatia ja armastus, mis toetasid mind suures mures wähem kui üks aasta tagasi, ei ole mul puudunud ka nüüd, ja see on uuesti kõwendanud minu jõudu. Mul ei tarwitse kõnelda teile

kurwastusest, mis täidab minu kui ema südant siis, kui ma mõtlen et minu kallis poeg peab oma kohuseks maha panna oma ameti ja nii paljude lootustega alganud walitsemine lõpeb nii järsku.

Tean, et teie saate aru, mida läks talle see otsus maksma, ja et teie meenutate neid aastaid, mil ta püüdis nii innukalt teenida oma maad ja impeeriumi. Teie säilitate alati oma südames tänuliku mälestuse temast. Annan teile tema noorema wenna, kes nii ootamatult ja nii piinlikus olukorras on kutsutud astuma tema kohale, ja ma palun teid anda temale sedasama täielikku ja suuremeelset truudust, mida teie andsite minu armastatud abikaasale ja mida teie meelsasti olete andnud tema wennale. Ühes temaga annan teile oma kalli minia, kes saab kuningaks. Saagu temale osaks sama lakkamatu armastus ja usaldus, mida teie olete andnud minule 26 aasta jooksul. Tean, et tema lapsed juba seisatwad teie südame lähedal. Minu tõsine palwe on, et, waatamata praegustele raskustele, meie maa ja impeeriumi ühtlus oleks Jumala õnnistuse läbi kõwendatud. Olgu Tema alati teie õnnistajaks ja juhiks."

Kuningas Edward lahkub Inglismaalt arwatawasti laupäewal

Oma lühikese walitsusaja wiimase päewa weetis ta waikses eralduses Fort Belvedere'is Kenti hertsogi seltsis. Ta kõneles oma teenijaskonna liikmetega, kes teda palju aastaid truult on teenindanud. Siis ta waatles weel wiimast korda maja ja ümbrust, mis wiimaste nädalate kestes on olnud kogu maailma huwi tulipunktiks.

Kell 13 saabus Fort Belvedere'i Winston Churchill ja einetas kuningaga ja Kenti hertsogiga.

Reuteri kuulmist mööda ei wasta tõele jutud, nagu lahkuks Edward Inglismaalt maapagulasena.

Endine kuningas lahkub oma maalt wabatahtlikult.

Kuhu ta on walinud oma uue asukoha, ei ole awalikult weel teada. Kõneldakse Helweetsiast, Taanist ja Argentiinast.

London wõttis rahulikult wastu sõnumi kuninga trooniltlahkumisest, mis ei tulnud talle üllatusena. Reedel pärast lõunat ja õhtul

tuli ette mõningaid meeleavaldusi,

kuid need olid wäikesed ja piirdusid inimestega, kes olid kogunenud Downing Streeti, parlamendi ja kuninglikkude residentside lähedusse. Kõige suurem rahwahulk seisis Piccadillyl, Yorki hertsogi ja hertsoginna kodu juures. Oodati kannatlikult, kuni peaaegu kesköösni, mil hertsog autoga saabus tagasi Windsorist. Nagu juba öeldud, walmistati talle

äärmiselt waimustatud wastuwõtt.

Kuid inimesed ei lakanud Piccadillyt piramast ja hiljem said heita uue lühikese pilgu hertsogile, kui see wäljus kodust ja astus autosse, millega ta sõitis Buckinghami paleesse ja sealt Marlborough-House'i, kuhu jäi oma ema, kuninganna Mary juurde kuni kella 1.25 reede hommikul. Wahepeal rahwahulk tema kodu ümber kaswas järjest ja kui hertsog tagasi jõudis, tervitati teda müriseWate kiiduawaldustega ja hüüetega:

„Jumal, laitse kuningat!"

Kuninga trooniltlahkumise sõnumi wastuwõttu mitte ainult Briti impeeriumis, waid ka wälisriikides tähistawad pidewus ja täielik arusaamine seisukorrast. Peaaegu kõikide wälismaa ajalehtede kommentaarides wõib leida

kaastundeawaldusi Briti rahwale ja wäärikuse imetlemist,

millisega kõik asjaosalised on kõtunud kriisi kestusel. Eriti hinnatakse mr. Baldwini, kellele langes nii raske koorem.

Ka reede hommikul oli alamkoda wiimase wõimaluseni täiskiilutud. Peaminister tegi ametlikult ettepaneku, anda tänasel istungil walitsuse ettepanekutele eesõigus ja ajutiseks katkestada reegel, mille järgi reedene, harilikult alamkoja liikmete eraeelnõudele pühendatud istung lõpetatakse kell 4 p. l. Sellega oli sillutatud tee trooniltlahkumise eelnõu arutamisele.

Eelnõu ise oli lühike ja koosnes kolmest paragrahwist. Juurde oli lisatud trooniltlahkumise dokument. Selle ajaloolise eelnõu, mille pretsedenti kaasaja ajalugu ei tunne, esimeses paragrahwis öeldakse, et otsekohe pärast kuningliku heakskiitmist praeguse majesteedi poolt walmistatud trooniltlahkumise dokument astub jõusse, mille järele Tema Majesteet lakkab olemast kuningas, kaotab trooni ja järelikult ka kuningliku perekonnaliikme seisundi, kusjuures trooni pärib järjekorras olew perekonnaliige. Eelnõu teises paragrahwis öeldakse, et praegune majesteet, tema järeletulijad, kui neid on, ja wiimaste järeletulijad pärast trooniltlahkumist ei oma mingit õigust, tiitlit wõi huwi trooni pärimises. Paragrahw kolmandas öeldakse, et kuninglik abiellumise seadus, mis nõuab monarhi nõusolekut kuningliku perekonnaliikme abiellumise kawatsusele, ei käi Tema Majesteedi kohta pärast trooniltlahkumist ega ka tema laste kohta, kui neid on, ja lastelaste kohta.

Tuntakse suurt huwi kuningas George 6. kawa wastu tulewal aastal.

Palju waieldakse selle üle, kuiwõrd Tema Majesteet täidab kuningas Edwardi poolt waremalt ette nähtud programmi. On küllalt põhjust arwata, et kuningas tulewal talwel oma wenna asemel

külastab Indiat.

Loomulikult saadab teda seejuures kuninganna. Loodetawasti peale Durbari pidamist Delhis wõitwad majesteedid ka teha ringreisi Indias. Majesteetide külastust kannab ametliku iseloomu ja see ümbritsetakse täieliku riikliku tseremoniaaliga.

Hispaania sõda Rahwasteliidu ees

Genfist, 11. detsembrilt. Rahwasteliidu nõukogu istung algas reedel enne lõunat kell 10.30. Esimesena sai sõna Hispaania wälisminister del Vayo. Oma kõnes juhtis ta tähelepanu suurele hädaohule, mis ähwardab Euroopat, kui Hispaania kodusõda wõtab laiema ulatuse. Mittesekkumise poliitika ei ole annud loodetud tagajärgi. Waatamata senistele kibedatele kogemustele on Hispaania walitsus siiski arwamisel, et kõige paremaks abinõuks praeguse seisukorra lahendamisel on mittesekkumise leppe tõhusamaks muutmine. Segadusi Hispaanias püüawad Euroopa fašistid ära kasutada oma rahwusrahelises poliitikas. Fašistliku reshiimi loomisega Hispaanias tahetakse oma poliitilistes huwides ära kasutada Hispaania geograafilist asendit. Selles seisab praeguse konflikti tegelik põhjus. Neile aga astub demokraatlik Hispaania kõigi abinõudega wastu.

Peale lõunat jätkas Rahwasteliidu nõukogu oma istungit.

Järgmisena sõna wõtnud Inglise esindaja lord Cranborne tähendas muu seas: Inglismaal tuntakse sügawat pettumust, et mittesekkumisepõhimõtte kokkulepest ei peeta enam kinni täiel määral. Toetus, mida mõlemad wõitlewad pooled Hispaanias saawad wõõrastpoolt, on wõimud kartustäratawad suured proportsioonid. Briti walitsus arwab, et Hispaania kodusõja lõppemisel on kõige suurem tähtsus weel kinni pidada mittesekkumise põhimõttest.

Belgia kabinett arutas wabatahtlikkude saatmist Hispaaniasse. Ministrid asusid seisukohale, et Belgia on walmis osa wõtma kõigist abinõudest, et muuta tõhusamaks mittesekkumise poliitikat.

Piiril Baaseli lähedal on wangistatud 14 tšehhoslowakkist ja austerlast, kes kawatsesid wabatahtlikena sõita Hispaaniasse. Wangistatud saadetakse üle piiri tagasi oma koduma.

Walitsuswastaste peakorter on nimetanud kindral Franco wenna Ramon Franco Baleaari saarte sõjawäeliseks komandandiks.

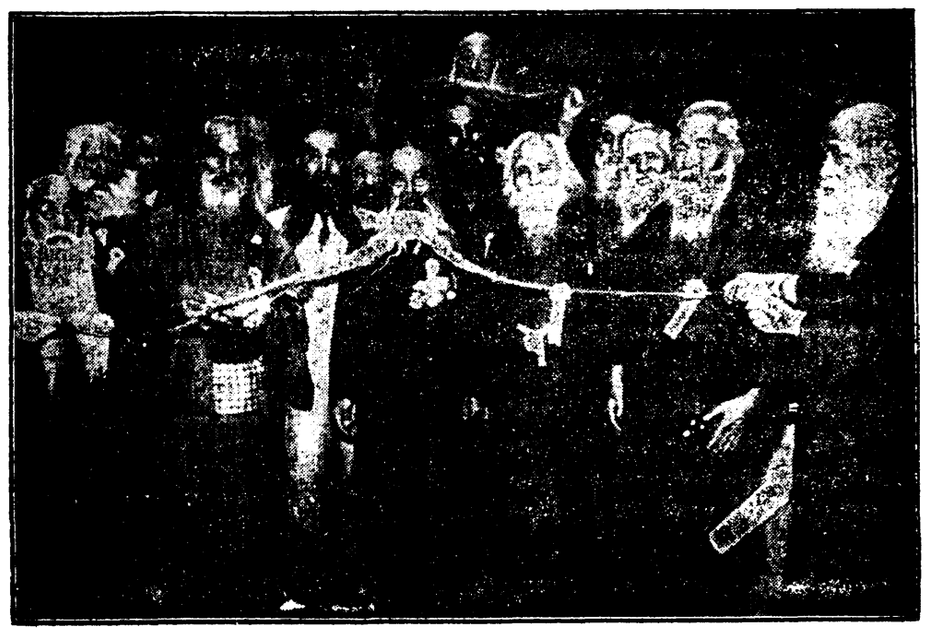

Habemikkude kongress

Azakas astus nowembris kokku kogu Jaapani keisririigi habemikkude kongress, kus taheti kindlaks teha pikima habemega mees. Wõitjaks tuli härra Kato (pildil keskel), kelle kahele poole haaratud habeme pikkus oli peaaegu neli meetrit.

Pärnumaa ei poolda 5-kl. keskkooli

Nõutakse kahe 3-kl. keskkooli ja rea täienduskoolide awamist

Pärnumaa haridusnõukogu arutas haridusministeeriumi poolt nõutud uut kooliide wõrgukawa. See koostati kohtadelt saadud soowiawaldustele ja ettepanekutele wastawalt. Koolide asjus oli maa seltskondlikelt organisatsioonidelt tulnud kokku 75 wastust sellekohasele ankeedile ja rida soowiawaldusi.

Haridusnõukogu otsustas 5-kl. keskkooli, mis baseerub algkooli 4. kl., üldse mitte wõrgukawasse wõtta, 3-kl. keskkoolid aga tuleks awada Pärnus ja Mõisakülas. Gümnaasium tuleks awada Pärnus ühine terwele maakonnale. Kutsekoolidest, mis baseeruwad 6-kl. algkoolil, otsustati wõtta kawasse ühiskaubanduskool Pärnus, tehnikakool poistele Pärnus, põllumajanduse kool ühes purjo- ja rauatöö harudega Pollis, naiskutsekool Pärnus, kodumajanduskoolid Saardes, Hallistes, Toris ja Jaagupis, metsakool Woltwetis, tekstiilõpilaste kool Sindis, kalanduskool Pärnus ja tööstusõpilaste kool Mõisakülas. Kõrgematest kutsekoolidest, mis baseeruwad keskkoolile, wõeti kawasse kommertsgümnaasium, asukohaga Pärnus ja põllumajanduslik gümnaasium Wändras. Täienduskoolid peeti wajalikuks awada Tõstamaal, Koongas, Kergus, Toris ja Häädemeestel.

HELVETIA ja TOBIAS

on väärtuslikum. käe- ja taskukellade kaubamärgid. Saadaval paremates kellaärides.

Saaremaa laulupidu 25. juulil

Eesti Lauljate Liidu Saaremaa osakonna juhatus oma eilsel koosolekul määras Saaremaa üldlaulupeo kindlaks 25. juulile 1937. a. Samuti koostati ka laulude kawa, mis esitatakse kinnitamiseks Lauljate Liidule. Osawõtt laulupeost on wõimaldatud ka mandri kooridele.

Piiritusewabrikud alustawad tööd

Osa piiritusewabrikutest on uut tegewushooaega juba alustanud, peamiselt need wabrikud, kes on tänawusest piiritusetellimiset saanud mitmekordseid norme. Üksikud wabrikud alustawad tööd weel käesolewal kuul, kuna suurem osa teeb seda arwatawasti jaanuaris. Tawalisesti on meie piiritusewabrikute peamisteks tegewuskuudeks just jaanuar, weebruar ja ka märts.

Kroonimine 12. mail 1937. a.

Mis puutub kroonimisesse, siis on küllalt põhjust arwata, et see leiab aset kas 12. mail 1937. a., nagu juba warem kawatsetud, wõi selle paiku. Eeltööd selleks jätkuwad lakkamatult.

Uue kuninga wäljakuulutamine laupäewal sünnib traditsioonilise pidulikkusega Londonis ja Edinburghis. Wäljakuulutamist toimetawad herolid.

Esitades trooniltlahkumise seaduseelnõu alamkojale teiseks lugemiseks, ütles peaminister, et see on küsimus, mis huwitab dominioone ja nende põhiseaduseid samuti nagu Suur-Britanniat. Nagu koda näeb, on neli dominioon — Kanada, Austraalia, Uus-Meremaa ja Lõuna-Aafrika — soowinud ühineda eelnõuga.

Sotsialist nõuab wabariiki

Kuninga troonist loobumise seaduseelnõu arutamisel reedel alamkojas iseseisew sotsialist Maxton nõudis walitsuse poolt esitatud seaduseelnõu tagasilükkamist, sest see eelnõu nägewat ette pärandatawa kuningawõimu säilitamise, kuna riigi ja rahwa huwides oleks wabariikliku korra maksimapanek Inglismaal. Maxtoni ettepanek lükati tagasi 403 häälega wiie wastu.

Jirimaa piirab kuninga wõimu

Iiri president De Valera esitas reedel parlamendile seaduseelnõu, millega muudetakse Iiri wabariigi põhiseadust. Kuninga wõimu piiratakse ja kindralkuberneri amet kaotatakse. Kuninga wõim kaotatakse Iiri siseasjade kohta, kuid säilitatakse Iiri wabariigi wälissuhete alal. Kuninga wõimkonda kuulub tulewikus ainult diplomaatiliste ja konsulaaresindajate nimetamine ja rahwusrahelise kokkulepete sõlmimine. Osa kindralkuberneri wolitusi antakse parlamendi esimehele, nagu seaduseelnõude allakirjutamine ja parlamendi laialisaatmine, ja osa walitsuse juhile.

Walitsus nõuab, et see seadus juba reede õhtul parlamendi poolt wastu wõetaks.

Londonis walitses reedel waikus.

Päike paistis külmalt läbi õhukese udurloori. Oli tunda nagu teatawat kergendust pärast kõike seda pinewat nädalat.

Pr. Simpson

Cannes'ist teatab Havas: Lord Brownlow seletas ajakirjandusele, et tema ei tea, millal endine kuningas Edward Inglismaalt lahkub. Lord Brownlow ise lahkub Cannes'ist reede õhtul wõi laupäewa hommikul. Ta sõidab Londoni ja kohtab seal Edwardi, kui wiimane weel seal on.

Proua Simpson on parimas terwises. Ta ei kawatse Cannes'ist lahkuda enne aasta lõppu. Lord Brownlow keeldus kategoorilisel luba andmast proua Simpsoni päewapildistamiseks wõi filmimiseks.

Taani?

Fort Belvedere'is tehakse praegu wiimaseid ettewalmistusi kuningas Edward 8. lahkumiseks.

Suurem osa tema pagasit on juba lossist ära saadetud. Pagasil ei ole mingit etiketti, et mitte paljastada kuninga sõidu sihtkohta.

Kuuldub, et kuningas Edward 8. sõidab Taani printsessi Erika mõisa, mis asetseb Hobaeki lähedal.

Kingiks igal puhul sobivad

Põhjamaade romaanide

I valikus äsja ilmunud järgmised luksustiku välimusega romaanid:

J. Anker Larseni **Tarkade kivi.** Hind Kr. 5.85
B. Björnsoni **Jumala teedel.** Hind K. 3.85
J. Bojeri **Vang, kes laulis.** Hind K. 2.85
K. Hamsuni **August.** Hind Kr. 4.85
I. Kianto **Punane joon.** Hind Kr. 2.25
F. E. Sillanpää **Inimesed suveöös.** Kr. 2.85

Nägusas kalingurköites hind **75 s. k**[illegible]

«POSTIMEHE»
RAAMATUKAUPLUS
Tartus, Suurturg 16. Telefon 2-50.

Tartu kodanikkudele

Üleeilses lehes töime seltskondlikku komitee poolt meile awaldamiseks saadetud üleskutse, täna awaldame kahe teise organisatsioonide wahelise komitee poolt meile awaldamiseks saadetud üleskutsed.
„Postimehe" toim.

Rahwuskokku walime teoinimesi!

Tartu 46. walimisringkonna hääleõiguslikud kodanikud! Teil on lähematel päewadel täita riiklik kohustus — saata 46. walimisringkonna esindaja Rahwuskokku töötama wälja uut põhiseadust, mis peab olema iseseiswa Eesti kandwaks talaks ja püsiwaks pandiks. Teie kõigi soowiks on, et Rahwuskogu liige oleks wäärikas omal kohal.

Rahwa poolt ülesseatud kandidaat kodanik August Laas kuulub nende tõsiste töömeeste hulka, kes enesest wähe armastawad kõnelda, kuid kes seda innukamalt on pühendunud mitmekülgsele tööle, ja kes oma ülesandeid alati on kohusetruult täitnud.

Kodanik August Laas on tartlane üle 35 aasta. Suur on nende organisatsioonide arw, kus kodanik A. Laas on kauemat aega olnud juhtiwalt tegew ja mitte ainult nimepidi, waid ka wäsimatult kaasa töötanud nende organisatsioonide ja asutiste eduks ja õitsenguks. Nii on kodanik A. Laas rida aastaid tegew olnud Tartu Eesti Majandusühisuses, Eesti Seemnewilja Ühisuses, Kinnitusselts „Oma's", Tartu Skautide Sõprade Seltsis, tuletõrjes, Majaomanikkude Seltsis ja mujal.

Kodanik August Laas kuulub nende kodanikkude hulka, kel on laialdane ülewaade rahwa elust, tema rõõmudest ja muredest, kes tunneb rahwa hinge mitmepalgseid eluawaldusi ja kes tegeliku teoinimesena wõib neid ka edasi anda meie riigi aluspõhja — põhiseaduse rajamisel.

Kodanikud — walige täie teadlikkusega ja saatke Rahwuskokku wäärikas kandidaat.

Organisatsioonide wahelise komitee nimel

J. Bürger,
Tartu Eesti Majandusühisuse direktor.

Kodanik, wali teadlikult!

Eelolewal laupäewal, pühapäewal ja esmaspäewal astuwad Tartu 45. walimisringkonna hääleõiguslikud kodanikud walimiskastide juurde, et langetada otsust, keda läkitada selle ringkonna kodanikkude poolt Rahwuskogusse.

Iga kodanik, enne kui astub walimiskasti juurde, mõelgu hästi järele: oma hääleandmisega saadame uut põhiseadust looma ainult neid, kes on rahwa heaks töötanud, kes tunnewad eestlase hingeelu ja laialdaste rahwahulkade elulisi ning õiglasi nõudmisi.

Rahwa poolt on 45. walimisringkonnas üles seatud Rahwuskogu kandidaadiks kodanik Paul Kanarik, kes põlise tartlasena on aastaid töötanud meie kodulinna hüwanguks.

Kodanik Paul Kanarik on juba noorena pühendunud seltskondlikule tööle, wõtnud innukalt osa kaitseliidu tegewusest, tegutsenud ajakirjanikuna ja wiimastel aastatel end täiesti pühendanud Tartu näituste wäljaarendamisele. Tema energilisel juhtimisel on Tartu näitus kujunenud ülemaaliseks, mida külastawad suured rahwahulgad meie kõikidest kodumaa nurkadest. See suurte rahwahulkade kokkutulek Tartu on awaldanud suurt mõju ka linna kaubandusele ja töösturele.

Kirikutegelasena kodanik Paul Kanarik kuulub nende hulka, kes on alati aega leidnud tegew olla meie kirikuelu korraldamisel. Praegu on kodanik Paul Kanarik juhtiwal kohal Tartu Pauluse koguduses.

Kuid ka muu seltskondlik tegewus pole kodanik Paul Kanarikule wõõras. Ta on olnud juhtiwalt tegew „Wanemuise" seltsis ning terwes reas teistes organisatsioonides.

Kui küsida, miks on kõik need ettewõtted õnnestunud, kus on tegew olnud kodanik Paul Kanarik, siis on wastus: kodanik Paul Kanarik on suure organisatoorse andega ja wäsimatu töötahtega, osates laiu hulki ühendada ning üldisele loowale tööle rakendada.

Kodanik, mõtle ja wali teadlikult, sest iga hääl on tähtis!

Organisatsioonide wahelise komitee nimel

H. Raaris, wann. adw.

PHILIPS

KVALITEET RAADIO

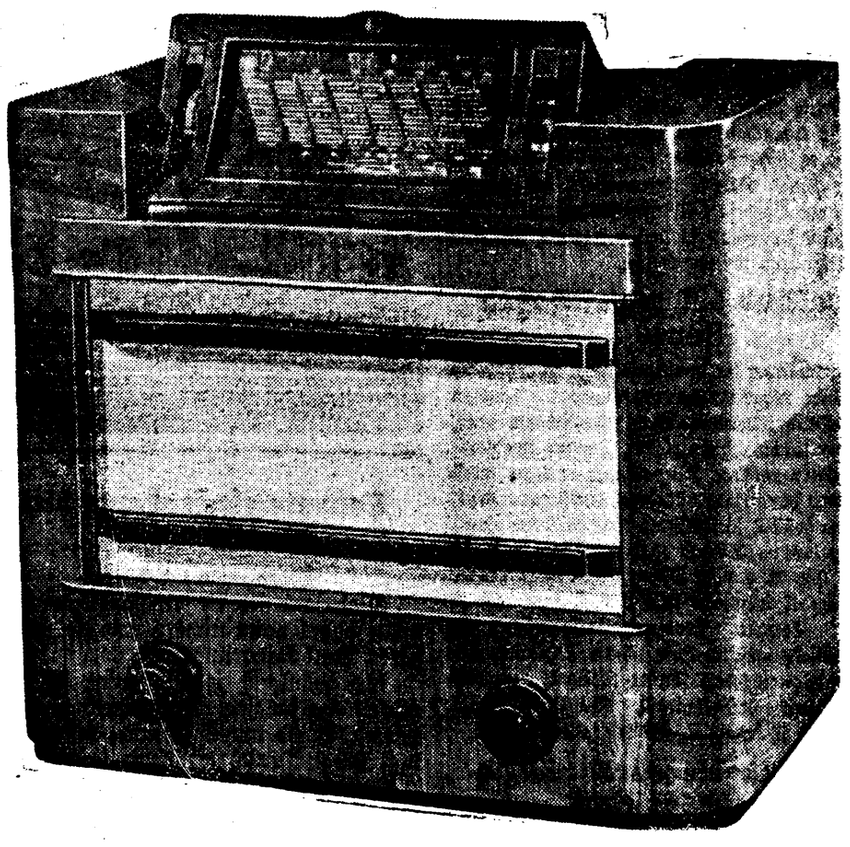

Rondo 695

Kasutades rikkalikke kogemusi on PHILIPS'il osutunud võimalikuks lõplikult lahendada ringhäälingute vastuvõtu heliprobleemi. Täiuslik helikvaliteet „stereofooniline ülekanne" on PHILIPS RONDO (tüüp 695) juures hiilgavalt läbi viidud.

Hind Kr. 325.—
13 kuise järelmaksuga Kr. 27.—

- Adaptovisor skaala.
- Reguleeritav selektiivsus.
- Nähtav ja kõlatu häälestus.
- Kiirhäälestus automaatse peenreguleerimisega.
- Suur erilise konstruktsiooniga valjuhääldaja.
- Võrgu antenni automaatne lülitaja.

PHILIPS Sümfoonilise Sarja

üldine seisukord ei näita paranemist

Wastolud on läinud weelgi terawamaks. — Eesti, Läti ja Leedu pooldawad mittewahelesegamist Hispaania asjadesse. — Tollikekspertide töö kiideti heaks

Balti riikide konwerentsi tulemusi

Riiast, 11. detsembril. Balti riikide wälisministrite konwerentsi lõpptulemuste kohta esitati ametlik teadaanne, milles muu seas öeldakse:

Balti riikide wälisministrid konstateeriwad oma täielikku üksmeelt sündmuste hindamise kohta. Konwerents on arwamisel, et üldine poliitiline seisukord ei näita mingisugust paranemise märki. Mitte nii wäga seepärast, et otsesed konfliktid oleksid suurenenud, kuid rohkem sellepärast, et wastolud läinud terawamaks. Üldise seisukorra arenemine ei ole kõigutanud Balti riikide weendumust, et Rahwasteliidu põhikiri pakub rahwastele ikkagi weel parem abinõu tülide lahendamiseks.

Mis puutub Rahwasteliidu põhimõtte terwendamisse, siis kolm walitsust on teatanud Rahwasteliidu peasekretärile oma kooskõlastatud arwamised selle kohta ja nemad soowiwad, et wõimalikult pea kindlustataks kõiride Rahwasteliidu liikmete aktiiwne osawõtt tema organismide töödest.

Ahwardus, mis Hispaania kodusõjast rahwuswahelisele rahule wõib tekkida, oli ka mõttewahetusi konwerentsil. Konwerents konstateeris kolme riigi üksmeelset tahet jätkata mittewahelesegamise poliitikat ja osa wõtta Londoni komitee töödest.

Tehnilist laadi küsimustest konwerents waatas läbi ja wõttis teatawaks tollieksperti töö tulemused, mille eesmärgiks on ühtlustatud tollinomenklatuuri wäljatöötamine. Ka wõeti teatawaks juristide büroo töötulemused. Kokkulepete alal, mis käiwad wekslite ja tšekkide kohta ja kokkulepete alal kurjategijate wäljaandmise ja wastastikuse juriidilise abistamise kohta kriminaalasjades.

Balti riikide wälisministrite järgmine konwerents peetakse 1937. a. mais Kaunases Leedu walitsuse kokkukutsel.

Balti wälisministrite konwerents minister dr. Akeliga eesotsas lahkus reedel kl. 22.40 Riiast. Leedu delegatsioon lahkus laupäewal.

Wälisministrite seletused

Pärast Balti riikide wälisministrite konwerentsi lõppistungit oli wälisministri juures ajakirjanikkude wastuwõtt, kus Läti wälisminister Munters seletas konwerentsi töötulemustest muu seas: Mis puutub seisukorda Ida-Euroopas, siis wõidakse konstateerida suurenewat selginemist.

Ida-Euroopa poliitika peaelemendiks on Saksamaa ja Nõukogude Wene ning need riigid, mis moodustawad tsooni nimetatud suurriikide wahel. See tsoon, kuhu kuuluwad ka Balti riigid, omab suure tähtsuse rahutegurina. Meie wahel walitseb täielik üksmeelsus meie osatähtsuse hindamisel. Mida rohkem areneb Läti, Eesti ja Leedu koostöö, seda rohkem oleme weendunud, et meie tegutseme õieti mitte ainult oma huwides, waid ka üldise rahu huwides.

Eesti wälisminister Akel rõhutas oma sõnawõtus Eesti südamlikke tundeid liitlase Läti rahwa ja Läti walitsuse wastu. Puudutades poliitilisi küsimusi, ütles minister Akel muuseas: meie

üksmeel on täielik

niihästi küsimustes, mis praegusel silmapilgul puudutawad Balti riikide huwisid, waid ka neis küsimustes, mis on seoses üldise rahuga. See üksmeel tõendab uuesti meie suhete soliidset alust. Esmajärgus meie wõlgneme tänu meie riikide rahupoliitikale.

Leedu wälisminister Lozoraitis toonitas, et konwerentsi tööd olid juhitud wastastikuse arusaamise waimust. Balti liit teeb wiljakat tööd ja on otsustanud teha kõik, mis wõimalik, et kindlustada rahwastele rahulikku kooselu õiguse ja õigluse nimel. See on ka Leedu poliitika juhtnööriks.

Pärast ajakirjanikkude wastuwõttu kõik kolm wälisministrit kõnelesid raadios.

Kokkupõrge auto ja hobuse wahel

Pärnumaal leidis aset raske liiklemisõnnetus. Ernst Annimaa, Enge walla Tühjamaa külast, sõitis ühes isa Hendrikuga 2 hobusel wankril Eidaperest koju. Kaisma walla piirides, Sepa talu kohal, sõitis alewi poolt neile wastu weoauto koormaga. Maanteel leidis auto ja hob. wah. aset kokkupõrge, kusjuures üks hobune sai surma. Weoautot P-268 juhtis Woldemar Kirkman ja tema seletab, et kuna tee olnud libe, siis pole ta saanud pidurdada. Auto sõitis õnnetuskohal peatumata edasi.

Ilmus trülist:

E. Lusika

Maalimise käsiraamat.

(Oli. Akwarell. Pastell. Tempera)

Hind — 65 senti.

Laos: „Postimehe" raamatukaup

Homseid sünnipäewi

Julius Lomp 60-aastane

Homme pühitseb Elistwere walla, Raigastwere asunduse „Mõldri" talu peremees ning kohapealne seltskonnategelane Julius Lomp oma 60 aasta sünnipäewa.

J. Lomp on sündinud 13. detsembril 1876. a. Tartumaal, Elistwere wallas, Wälgi asunduses talupidaja pojana. Hiljem siirdub J. L. Elistwere walla Raigastwere asundusse, kus praegu on „Mõldri" talu omanikuks. Kohapeal on J. L. tuntud aktiiwse seltskonnategelasena, kes on mitmete kohapealsete organisatsioonide asutajaks liikmeks. On juhtiwatel kohtadel olnud Elistwere piimaühingus ja Raigastwere Rahwaraamatukogu seltsis. Kaaskodanikkude poolt on J. L. teeninud üldise lugupidamise oma sõbraliku ning õiglase esinemise tõttu.

Jaan Tirmann 50-aastane

Homme pühitseb 50-a. sünnipäewa õppinud põllumees, omawalitsuse- ja ühistegelane ning panganõukogu liige Jaan Tirmann.

J. T. sündis 13. detsembril 1886. aastal Taewere wallas Wiljandimaal. Õppis Taewere ja Põhja-Eesti põllutöö-keskkoolis. Maailmasõja ajal oli mõnda aega postiteenistuses. Olnud Särewere wallawanemaks, hoolekande-kohtu esimeheks, tegew Türi Tarwitajate Ühisuses ja Türi ühispanga nõukogus ning paljudes seltskondlikes ja ühistegelisis organisatsioones.

*

Peeter Laja, helilooja ja koorijuht, sünd. 18. detsembril 1897. aastal Meeksi mõisas Wõrumaal.

Jaan Ehapalu (Eckbaum), fotoäri omanik Tartus, sünd. 13. detsembril 1875. aastal Suure-Köpu wallas Wiljandimaal.

Mart Tuisk, kolonel, sõjaliste teenete eest saanud kodu- ja wälismaa aumärke, sünd. 13. detsembril 1889. aastal Tori wallas Pärnumaal.

Johan Siibold, esimesi piimatalituse juhatajaid Eestis, töötab praegu oma piimandusettewõttes Tartus, sünd. 13. detsembril 1875. aastal Ulila wallas Tartumaal.

Johannes Kroon, õpetaja ja seltside tegelane, sünd. 13. detsembril 1895. aastal Wäike-Maarjas.

Karl Treu, omawalitsustegelane, kiriku nõukogu liige, sünd. 13. detsembril 1874. aastal Koorküla wallas Wiljandimaal.

Julius Elango, end. Õpet. Liidu kauaaegne sekretär, sünd. 13. detsembril 1895. aastal Jisaku mõisas Tartumaal.

Tartu kinod

„Apollo". „Ainult 8 tundi elus" ja „Cesilinna warietee".
„Ateen" — „Moskwa—Shanghai".
„Laine" — „Ahwatlew hääl".
„Central" — „Tsirkus".
„Metropol" — „Taras Bulba".

Tähelepanu merele

Asutakse merenduse propagandale

Reedel pärast lõunat toimus Toompea lossis konwerentsisaalis propagandajuhi H. Oidermaa kokkukutsel meie mereasjanduse juhtiwate tegelaste nõupidamine, mille eesmärgiks oli propaganda algatamine Eesti merenduse tähtsuse laiematesse rahwahulkadesse wiimiseks. Nõupidamiselt wõttis osa esindajad Laewaomanike Ühingust, Laewajuhtide Seltsist, Weeteede Walitsusest, merekoolist, kaitseministeeriumist, kaitseliidust ja mujalt.

Propagandajuht H. Oidermaa awades märkis, et oleks hea, kui aegajalt toodaks rahwa tähelepanu nende küsimuste kompleksile meie süwendaksime rahwa keskel mere mentaliteedi, mere mõtted ning omalt poolt annaks merendusele uut hoogu. Wõiks sellepärast korraldada perioodiliselt igal aastal mingisuguseid päewi merepäewa wõi merepüha, mis oleks pühendatud meie merendusele. Oma sõnawõttudes dir. E. Awik, kapten O. Toomara, E. Masik, kapten Mere ja kapten Truuwere toetasid seda algatust ja jagasid mõtmesugus. näpunäiteid. Sellega ühinesid ka kõik teised nõupidamiselt osawõtjad, mille tulemusena otsustati asuda merepäewa korraldamise eeltööde tegewusele. Wajaliku organisatsiooni loomiseks kõik nõupidamiselt osawõtjad loeti toimkonnaks, selleks esindatud merendustegelaste rühmitused waliwad igaüks ühe esindaja, kes siis kokku moodustawad toimkonna juhatuse. Nende esindajate nimed otsustati teatawaks teha weeteedewalitsuse direktor E. Awikule.

Süütamine Tahkurannas

10. detsembri warahommikul kella 5—6 wahel süütisid Tahkuranna wallas Naarismaa talu lukustamata kuuris põlema laastud. Tuld märgati õigel ajal ja selle kustutasid omanikud Andrei Fuks ja Anton Mann. Arwatakse süütamist, milles omanik kahtlustab Tahkuranna walla elanikke Jüri Järwe ja Taawet Kangruojat.

Restorani teenija sai haawata

Eile õhtul kella 11—12 wahel istus salkkond inimesi Pärnus, Rääma tn. 8 asuwas õllepoes. Lihunik Joosep Laube, 50 a. wana, wõttis taskust wälja rewolwri ja hakkas seda silmitsema. Selle juures juhtus aga kurb õnnetus ja rewolwer läks lahti ning seesolew kuul tungis kõhtu restorani teenijale Salme Raewile, 21 a. wana, purustades sooled. Õnnetus tunnistati raskeks ja elukardetawaks. Laube oli wähe wiinastunud olekus ja tegemist on arwatawasti õnnetu juhtumisega.

Plekktoru süütas waheseina

Reede õhtul kella 9 paiku tekkis Tartus, Mäe tän. nr. 54 asuwa Juhan Oselin'i majas tuli. Tuli oli alguse saanud Anna Mätlikase korteris ahju plekk-suitsutorust, mis kürmise tagajärjel oli läinud kuumaks ja süüdanud puust waheseina. Tuli kustutati tuletõrje lendsalga poolt. Suurt kahju kõigi tule läbi ei saanud.

Riisumine Narwas

Narwas, Tallinna maanteel nr. 5, Peetri tänawa kohal sõitis õhtul Julius Tennow woorimehe Andres Tarki hobusega, kus äkki kolm meest kargasid talle kallale. Kaks meest hoidsid hobust kinni ja samal ajal kolmas tõmbas Julius Tennowi taskust rahatasku. Peale riisumist põgenesid noormehed, kes on seni jäänud tabamatuks.

Sai kiwilõhkumisel wigastada

Tallinna diakonissihaiglasse toodi reede õhtul rawimisele Nabala walla Altjõe küla elanik Joh. Sild, 30 a. wana. Ta oli põllul kiwilõhkumisel saanud laengu enneaegse lõhkemise läbi raskeid wigastusi pähe, kätele ja jalgadele.

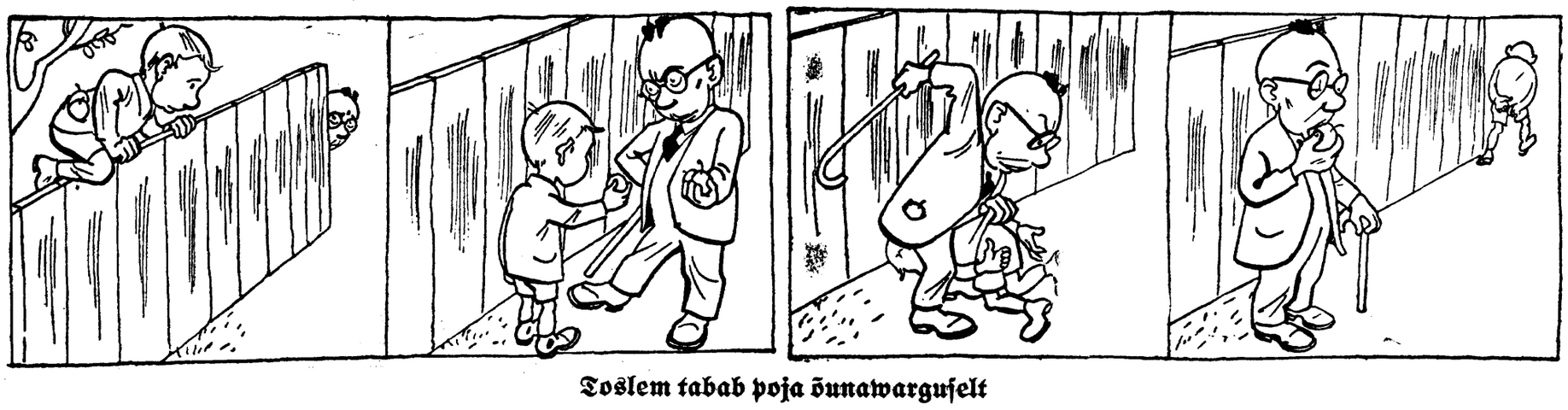

Toslem tabab poja õunawarguselt

Tartu teated

Lastekaitse nädal algab homme

Tartu Lastekaitse Ühingu korraldusel algab Lastekaitse nädal Tartus pühapäewal, 13. detf. Sel puhul peetakse kirikutes wastawasisulisi jumalateenistusi. Keskpäewal antakse raadio kaudu Tallinnast edasi sotsiaalministri kõne.

Kell 5 p. l. algab ülikooli suures auditooriumis kõne-koosolek, kus kõnelewad: lastekaitse inspektor dr. pr. Wooremaa — lastekaitsest ja laste hoolekandest Eestis; mag. A. Elango — waadetest kaswatusele; dr. Sägga — kehaline kaswatus koolis ja waba aja kasutamine.

Järgnised kõnekoosolekud on neljapäewal kell 7 õht. ja pühapäewal, 20. detf.

Lydia Koidula tütar ema mälestusõhtule

Tartu seltskondlikkude organisatsioonide korraldusel peetakse esmaspäewal, 14. detf. kell 8 õhtul „Wanemuises" Lydia Koidula mälestusõhtu. Kutse mälestusõhtust osawõtuks on saadetud ka Koidula tütrele, prl. Michelsonile, kes mõnda aega juba Tartus elab. Koidula tütar külastab oma ema mälestusõhtut.

Kõrgem Muusikakool pühitses aastapäewa

Hakatakse muusikakultuuri lewitama Tartu koolides

Tartu Kõrgem Muusikakool pühitses reedel oma 9. aastapäewa, mis puhul oli õhtul korraldatud kooli ruumes pidulik aktus. Aktusest wõttis osa rida kutsutud külalisi, eesotsas heliloojate A. Läte ja M. Härmaga.

Aktus algas kooli orkestri ettekandega, mida juhatas õpet. Ed. Oja. Awasõnad ütles kuratooriumi esimees abilinnapea K. Luik, kes tähendas, et oma lühikese tegutsemisaja on Tartu Kõrgem Muusikakool saawutanud niisuguseid tagajärgi, millest waewalt weel rohkem oleks wõimalik saada. Nii häid tulemusi on saadud waid seepärast, et on tehtud tööd nurisemata ja oldud rahul sellega, mis olemas. Nii saawad muusikakoolis õppejõud weel praegugi wäiksemat tasu kui mujal koolides. Kõneleja awaldas tänu kuratooriumi nimel kõigile õppejõududele ja koolijuhatajale.

Järgnewalt esitas klaweriisonaadi õpetaja W. Tilting, mille järele dir. H. Laksberg andis ülewaate möödunud õppeaasta tegewusest. Koolijuhataja märkis, et õpilaste arw on näidanud wiimasel ajal pidewalt tõusutendentsi. Kultuurkapitali walitsus on oma toetust suurendanud, mille tagajärjel on saadud luna alusfond muusikainstrumentide muretsemiseks. Kool kawatseb muretseda wäikese kontsertklaweri. Kui see teostub, tahetakse hakata korraldama Tartu koolides muusika-õhtuid, et äratada õppiwa koolinoorsoo keskel suuremat huwi muusika wastu.

Aruande järele esitab õpil. T. Mugasto kaks soololaulu. Lõppsõnad ütleb dir. H. Laksberg. Pidulik aktus lõppes keelpillide kwarteti ettekandega.

Ungarlane Bansaghy laulab ka läti raadios

Tartus elutsew ungarlane Gyula Bansaghy (end. Breyer), kes eesti ja soome raadiokuulajaile tuttawaks saanud ungari laulude ettekandmisega, on saanud kutse ka läti ringhäälingus esinemiseks. G. Bansaghy esimene esinemine Riia raadios on 20. detf. kl. 18. Riiast sõidab hr. Bansaghy esinema Tallinna ringhäälingusse, kus ungari laulude ettekanne on ette nähtud tema poolt 21. detsembril.

Õpetajate Seltsi juhatus jagas ameteid

Reede õhtul jagas Tartu Õpetajate Seltsi uus juhatus ametid omawahel järgmiselt: seltsi üldkoosoleku otsuse kohaselt esimeheks J. Tork, sekretäriks Ed. Looga, laekuriks J. Tauts ja omawahelisel kokkuleppel abiesimeheks H. Rajamaa, abisekretäriks J. Tölp, abilaekuriks A. Wiirmaa ja majaisaks J. Tammekiwi.

Edasi otsustati õppetöö lõpul korraldada kõigile Tartu õpetajaile ühine jõulupuu. Samuti tahetakse korraldada jaanuaris Nõukogude-Wene koolielu ja õppemeetodite tutwumiseks wastawasisuline õhtu. Kõigile kirjastustele, kes annetanud Tartu Õpetajate Seltsile rohkearwuliselt pedagoogilist kirjandust ja kooliraamatuid, otsustati jaata kirjalikud tänuawaldused.

Awalikud kelgutamiskohad linnas

Tartu linna kooliwalitsuse poolt on koostatud awalikkude kelgutamiskohtade nimekiri. Tänawu on awalikud kelgutamiskohad Kassitoome orus, Tallinna tänawa spordiplatsil, Tamme staadionil ja Karlowa mõisas. Kelgutamine neis on lubatud ainult hariliikkude kelkudega. Kassitoome orus, Karlowa mõisas ja Tallinna tänawa spordiplatsil on kelgutamine lubatud igal äripäewal kella 12 päewal kuni kl. 4 p. l. Pühapäewiti wõib nendel kelgumägedel kelgutada kella 3 p. l. kuni kella 7 õhtul. Tamme staadioni kelgumägi on kelgutamiseks awatud ainult päewa. Õpilased, kes nendele kelgumägedele sõitma lähewad, peawad kaasa wõtma õpilaskaardid. Kui külm peaks tõusma üle 15 kraadi C, siis kelgutamist ei ole.

Noorkotkaste sõbrad pidasid peakoosolekut

Tartu „Noorte Kotkaste" Sõprade Selts pidas reedel oma järjekorral. peakoosoleku. Koosolekut juhatas rekt. J. Köpp, protokollis sekretär õp. A. Pukk.

Selts on tegutsenud 5 aastat. Liikmete arw kõigub 100 ümber. Seltsi eesmärgiks on anda noortele moraalset ja ainelist toetust nende sihtide taotlemisel. Möödunud wiie tegewusaasta wältel on selts annetanud rühmadele ja peredele mitmesuguseid noorkotkalikke õppewahendeid ja laagritarbeid kokku umbes 2000 kr. ulatuses.

Eelolewa aasta tegewuskawas on endiste sihtide taotlemine wõimalikult intensiiwsel kujul. Korraldatakse asjaline loterii 250 kr. ulatuses, klubiõhtuid noorkotkasliku selgitustöö ja ettekannetega, samuti püütakse igati toetada poiste üldettewõtteid, nagu laagrite korraldamist, wõistlusi j. m.

Tegewuskawas on ka kinoetenduste korraldamine „Eesti Kultuurfilmidest", milledest mõningad noortele õige wäärtuslikud, kuid on jäänud kahe filma wahele.

Selts on töötanud põhimõtte järgi, et näpud ei tarwitseks alati puutuda põhja. Nii on seltsil hoiul üle 200 kr. summa. Eriti agar on olnud seltsile suumade hankimisel dir. J. Nirk.

Seltsi juhatus waliti tagasi endises koosseisus: rekt. J. Köpp, õpet. O. Ignats, dir. J. Nirk, õpet. A. Pukk ja pr. M. Klein. Peale nende kuuluwad juhatusse Naiskodukaitse ja Kaitseliidu esindajatena pr. E. Saral ja kol. H. Kulbok ja Noorkotkaste Tartu malewa esindajatena kooliõunik J. Lang ja pealik E. Waldas. Juhatuse liikmete asemikeks waliti dr. H. Madisson ja õp. A. Hint.

Tänuawaldus

Malewkonna auliikmele, Oskar Rütlile järjekindla iga-aastase wäärika toetuse ja käesolewal aastal laskuritele eraldi annetatud wäärikate auhindade eest ütlen 2. malewkonna ja laskurite rohkearwulise pere nimel suurim tänu!

O. Jürgenson, n. ltn., 2. malewk. pealik.

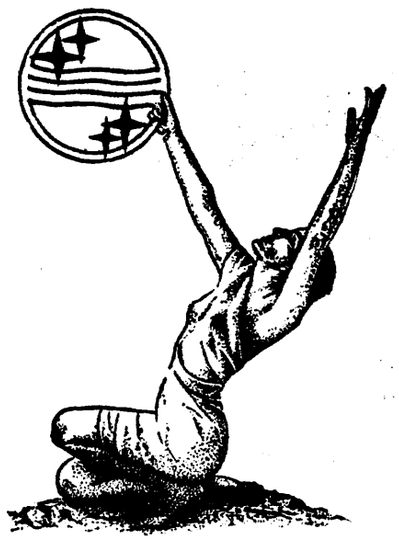

Veel täna

muretsege raadio, et kindlustada endale rõõmsaid ja üllevaid jõulupühi

Hinnates meie ostjaskonna soove, esitame ainult raadioaparaate, mis omal alal täiuslikumaid ja millised vastu võetud suurima poolehoiuga

Meie valiku moodustavad:

PHILIPS * TARTU TELEFONI VABRIK * BLAUPUNKT
EKCO * HORNYPHON * AGA-BALTIK * EMERSON
BOSCH jne. Iga aparaat tagab teile täieväärtusliku vastuvõtu.

K-m. Venn. Prüüs

Tartus, Kaubahoov 20-21. Telef. 12-92, 16-92. Esindused üle maa.
Osakonnad: **Valgas,** Vabaduse 12, telef. 17, **Petseris,** Kastani 25, tel. 1-41.

Toimetusele saadetud kiri

„Postimehe" toimetajale.

Wäga austatud härra!

Ajakirjanduses on rahwuskogu walimiste puhul minu nime ühendusse wiidud härra Paul Kanarikuga.

Sel puhul rõhutan, et mina ei wõta otseselt ega kaudselt osa rahwuskogu walimistest, ei ole minul ka mitte mingit tegemist ühegi Tartus wõistlewa kandidaadiga.

Tartus, 11. detsembril 1936.

Aupaklikult
Jaan Tõnisson.

Öölawlwe apteekides

Öö wastu pühapäewa on awatud järgmised apteegid: L. Ginizinski, Küüni t. 5, H. Siim, Narwa t. 78, H. Parts ja P. Reinhold, Riia t. 51.

Kui tahate välismaalt
kiiresti
ja odavasti saada
RAAMATUID
AJALEHTI
AJAKIRJU
siis ostke või tellige
Tartu jaama raamatukapi kaudu.
Tel. nr. 16-45.
Ari avatud igal ajal, 24 tundi. Aris alati saadaval suures valikus inglis-, saksa- ja prantsuskeelset ilukirjandust ja ajakirju.

Teater ja muusika

Wanemuise teater

Laupäewal kl. 4 p. l. „Wanemuise" noorsoo- ja lastetеatri ettekandel 5. korda alandatud hindadega

„Wiiuldaja Lulli"

Noorsoonäidend wene kunstiliselt kõrgel tasemel seiswate teatrite repertuaarist.

Kuna enamik selle etenduse pileteist on müüdud aboneeritud etendusele, palutakse publikut pääsetähed muretseda juba eelmüügil.

Kell 8 õhtul 23. korda

„Niskamäe naised",

mida juba paar nädalat Tartu publikul wõimalik pole näha olnud, kuna teater selle tükiga wahepeal käis hiilgawalt õnnestunud ringreisil P.-Eestis.

Pühap. kl. 12 „Wanemuise" noorsoo- ja lasteteatri ettekandel esietendus

„Onnehaldjas",

millele olgu juhitud wäikeste ja nende wanemate tähelepanu.

Kl. ½4 p. l. rahwaetendusena

„Püwe talus"

üks meie kõige parem algupärane külakomöödia, millele arwustus seekordses „Wanemuise" lawastuses suhtus täie tunnustuse ja kiitusega. Tükk lawastus A. Meringult kuulub „Niskamäe naiste" kõrwal parima hulka.

Kell 8 õhtul

„Madame Butterfly"

G. Puccini lüüriline suurooper, mis töendab „Wanemuise" praeguse koosseisu laulwa rahwa suuri lawawõimeid, Lawastus K. Aluojalt ja dekoratsioonid W. Peililt.

Uus lastetükk „Wanemuises"

Pühapäewal kl. 12 p. tuleb „Wanemuises" esietendusele uuslawastusena tuntud lastetükkide autori M. Mülleri kuuepildine lastenäidend „Onnehaldjas". Lawastus on eriti kohane wäiksemate laste jaoks.

Tüki sisu on lühidalt järgmine:

Üks wana mäetööline Kaspar (E. Kruuda) on kaewanduses maa alla jäänud ning sattunud tigeda nõia Hutibrassi (A. Liik) wõimusesse, kes teda sunnib ööd ja päewad rasket tööd tegema. Kaspari tütar Elfriede (J. Suwero) tahab oma isa nõia juurest wabastada ning päästa, mille juures teda abistab hea waim Bonifatio (H. Aren). Peale selle on tal abiliseks weel prints Tannfid (E. Pärn), kes tütarlapse saatusest osa wõtab ja ise nõia juurde läheb, et Kasparit sealt wälja tuua. Nii saabubki õnnelik lõpplahendus, Kaspar wabaneb? Elfriede saab tagasi oma isa, nõid Hutibrass hukkub ja tuhkatriinust saab kuninganna — Elfriede ja prints abiellwad.

Kogu seda muinasjutulist lawastust saadawad huwitawad walgus- ja heliefektid ning muusika orkestrilt, tantsud, dekoratsiooni wõtted ja igasuguised fantastilise ilma üllatused.

Tükis pole unustatud ka lastele wastawat huumorit, mida annab koomiline naljatüki kuju, rändaw mooseкant Walju-Kalju. Esineb ka „Wanemuise" laste tantsurühm.

Peaosades esinewad J. Suwero, E. Pärn, A. Sagor, H. Aren, A. Liik, E. Kruuda, E. Pallo j. t. Lawastus J. Kullilt, muusikat juhib teeneline dirigent J. Simm, lawapildid W. Haas.

Penidele pooleks aastaks wabadust

Koerte liikumise sundmäärus muutmisele

Korstnapühkijate tariifid linnawolikogu koosolekul

Linnawolikogu korraline koosolek tuleb kokku esmaspäewal. Koosoleku päewakorras on muuseas ka korstnapühkijate uute tasunormide kindlaksmääramine.

Linnawalitsuse poolt on esitatud wolikogule wastuwõtmiseks uued korstnapühkijate tasunormid. Uute tasunormide järgi läheks ühekordse maja korstna puhastamine maksma 1.50 kr. ja lisaks igalt suitsulõörilt 20 senti. Kahekordse maja korstna puhastamise põhitasuks on 1.80 kr. ja igalt lisasuitsulõörilt 30 senti. Kolmekordse maja korstna puhastamine maksab 2 kr., iga lisalõör 50 senti, neljakordse maja korstna puhastamine 2.30 kr. ja iga lisalõör 60 senti, wiiekordse maja korstna puhastamine 2.50 kr. ja iga lisasuitsulõör 60 senti. Läbironitawate korstnate puhastamisel tuleb tasu maksta esimese tariifi järgi kolmekordses suuruses. Eeltähendatud tasu eest peab korstnapuhastaja puhastama korstnaga ühenduses olewate ahjude, pliitide ja teiste tuleasemete suitsulõörid ja trunpide suitsulõörid puhastususte kaudu. Korstnapühkijatele toimub tasu maksmine iga poolaasta tagant. Korstnaid peab puhastama 8 korda aastas. Uued wastuwõetud korstnapühkijate tasunormid hakkawad maksma 1. jaanuarist 1937. a.

Ühe päewakorra punktina tuleb otsustamisele koerte liikumise sundmäärus Tartu linna administratiiwpiires. 27. aprillil s. a. wastuwõetud koerte liikumise sundmääruses on koerte wabalt ringijooksmine ja hulkuda laskmine tänawatel, awalikkudel platsidel, puiestеedel, parkides, muruplatsidel ja turgudel keelatud. Nagu nüüd selgunud, on koerte wabalt liikumise keeld kogu aasta kestel ofutunud kitsendawaks, mispärast koerte omanikud on linnawalitsuse ees esinenud soowiawaldusega — wõimaldada koerte wabalt liikumist wähemalt talwekuudel, mil koerad ei wõi teha erilist kahju ega tekita pahandusi.

Linnawalitsus on seda küsimust kaalunud ning leidnud, et koerte omanike soow on põhjendatud, mispärast wõiks lubada koerte wabalt liikumist talwekuudel — 1. now. kuni 1. maini. Seega jääks koerte wabalt liikumise keeld maksma aja kohta 1. maist kuni 1. now. Linnawalitsuse poolt on esitatud wolikogule wastuwõtmiseks koerte liikumise sundmääruses eelpool tähendatud aegade jaotamine.

Leinateateid

Kompwekitööstur Samuel Lepasson †

Tartus Emajõe tänawal nr. 4 asuwa konwekitööstuse omanik Samuel Lepasson suri reedel Maarjamõisa kliinikus pärast paarikuist haigewoodil wiibimist. Teda jäid leinama lesk kahe poja ja ühe tütrega. Kadunu mactakse pühap. kell 1 Maarja uuele kalmistule. Samuel Lepasson kuulus Tartu Kaupmeeste Seltsi, kus ta oli ka asutajaliige. Kadunu oli 62-aastane.

Maalermeister Eduard Adler †

Reedey suri Tartu wanemapõlwe maalermeister Johannes-Eduard Adler, kes oma meistriwaberid omandas juba tsunftiaegadel. Kadunu oli kogu oma eluaja töötanud Tartus ja teda tunti hea tööjõuna ja tööjuhatajana. Haigewoodil wiibis ta paar kuud. Teda jäid leinama lesk ja lapsed. Ta oli 67-aastane ja kuulus ka Käsitööliste Seltsi.

Karl Raamat, suri Tartus neljapäewal, 76 a. wanuses.

Kõnesid ja koosolekuid

Ak. Pedag. Seltsi kõnekoosolek peetakse esmaspäewal kl. 20 ülik. peah. aud. nr. 1. Referecrib koolin. mag. A. Kurwits: Normatiiwsus ja deskriptiiwsus õpilaste tundmaõppimises. Osawõtt kõigile waba.

Akadeemilise Kirjandusühingu ettekandekoosolek, mis Soome wabariigi aastapäewa aktuse tõttu edasi lükati, peetakse pühap., 13. detf. kl. 4 p. l. ülikooli 5. audit. Ettekanne dr. A. Annist'ilt „Geograafilis-sotsiaalse meetodi rakendusest meie kirjanduse uurimises", ettekanne stud. phil. B. Kangrolt „Lühendite küsimusest". Osawõtt kõigile waba.

Leo Arnoffi kontsert „Wanemuises"

Keskнädalal, 16. kp. on „Wanemuises" kuulsa tsellowirtuoosi Leo Arnoffi kontsert. See on haruldane juhus kuulda tsellokontserti „Wanemuises".

Tartu Draamateatri Seltsi

Näitekunsti Stuudios

Saksa teatri ruumes täna õhtul kl. 8 uues lawastuses rootsi kirjaniku R. Josephsoni näidend 3 waatuses

„Ehk oli ta luuletaja"

See tükk leidis Rootsis ettekandel publiku elawat poolehoidu, nõnda et kiitust ei awaldatud ainult kätega, waid ka jalgadega.

Pühap. õhtusamas

„Elu nahats"

4. korda üldhindadega üle saali 35 s. ühes riidehoiuga.

Loengud Rahwaülikoolis

Rahwaülikooli poolt korraldatakse eelolewal pühapäewal järgmised populaarteaduslikud loengud:

Kaitsemalewa ruumes, Kalewi t. 24. kõneleb kl. 12 päewal kaitsemalewa instruktor Alfred Wandman ainel: „Kuidas korraldada rahwa õhu- ja gaasikaitset sõja hädaohu korral" (järg). Ettekande selgitamiseks on korraldatud kohapeal mitmesuguised demonstratsioonid ning walguspildid.

Lai tänaw nr. 36, ülikooli psühholoogia auditooriumis kell 12 päewal assistent mag. E. Batis kõneleb teemal: „Töö ja puhkus". Ettekande selgitamiseks korraldatakse katseid ja näidatakse walguspilte.

Lai tän. nr. 36, ülikooli psühholoogia auditooriumis kell 5 p. l. kõneleb mag. Elmar Päss ainel: „Proowitööd enne abielu ja kihluseksam". Ka seda ettekannet selgitawad walguspildid.

Kõigile ettekandeile pääseb maksuta. Nende loengutega lõpeb rahwaülikooli tegewusjärk käesolewal aastal.

Lühidalt

Jõuluks lastеaiale

annetasid hra adw. O. Rütli abikaasaga Kr. 20, hra K. Griep Kr. 3 ja hra P. Raud Kr. 15.

Tänuga kwitеerib juhatus.

Kunstnik Ed. Kutsari erinäitus

Pühapäewal, 13. detf. kell 12 awatakse Suurturg 11 (3. kord) Ed. Kutsari wiies järjekordne kunstinäitus. Näitusel on esitatud peamiselt õlimaalid, kuid ka skulptuuri, keraamikat ja graafikat, kokku 125 tööd.

Ühistegelaste jõulupuu

13. detf. kell 5 korraldab Lina tän. algkooli ruumides jõulupuu Tarwitajate Ühistuse „Tulu" naisring. „Tulu" liikmed ja kaubatarwitajad oma lastega on külalised ja eeskawa täitjad. Awab naisringi juhataja pr. Laja. Waimuliku talituse peab õpetaja Haamer. Laste poolt ettekanded klaweril ja deklamatsioone. Ettenähtud wastastikku kingitused ja traditsiooniline Jõuluwana. Muusika. Ühislaul. Ringmängud. Ühistegelaste pere hoiab kokku, ei ole karta külaliste puudust.

Koolijuhataja J. Jänes koostas 10. algkooli ajaloo

Tartu linna 10. algkooli juhataja J. Jänese poolt on koostatud kooli üksikasjalik ajalugu. Ajalugu on koostatud kooli asutamisaastast 1906. a. peale. Praegune linna 10. algkool oli omaaegne Peetri kiriku kool, milles ainukese koolina oli õppekeeleks eesti keel.

Soowitatakse õpilastele

14. detsembril „Wanemuises" korraldatawat Lydia Koidula mälestusõhtut soowitatakse koolidele. Päewakohaste kõnedega esinewad mälestusõhtul Fr. Tuglas ja E. Wiirsalu.

Wigastatud Sõjameeste jõulupuu

Wigastatud Sõjameeste Ühingu Tartu osakond korraldab oma liikmetele ja nende perekonnaliikmetele ja lastele 21. detf. „Sõdurite Kodu" ruumes teelaua ühes jõulupuuga. Ühine jõulupuu algab kell 6 p. l. Jõulupuust saawad osa wõtta need, kes endid on registreerinud osakonna büroos, mis asub Rüütli tän. 8.

Käsitööde jõulu-näitus

Naisüh. k. k. wil. kogu korraldusel Ülikooli t. 66—5 2. korral Laia tän. nurgal on awatud koos loteriiga iga päew kl. 10—19-ni kuni 22. detsembrini. Müügiks ja loteriil on hulk wäärtuslikke käsitöid ja keraamikat.

Kaitsemalewa teated

Natsiaeskadroni ratsaõppus pühapäewal, 13. kp. jääb ettenähtud tähtaeg tõttu ära.

Est. pealik.

Mispärast valime

Rahwuskogusse

prov. Julius Lille

kriipsutades alla tema nime valimissedelil?

Rahwuskogu kandidaat prov. J. Lill.

Seepärast, et

J. LILL on veendunud demokraatliku riigikorra pooldaja,

J. LILL pooldab püsiva riigikorra loomist, et rahvas saaks rahulikult töötada oma majandusliku jõukuse tõstmiseks,

J. LILL austab kaaskodanike usutundeid ning aitab kõigiti kaasa ka usuküsimuste lahendamisel,

J. LILL on isik, kes alati selleks kaasa töötab, et meie kallis kodumaa suudaks kõigile pakkuda kindla kodu, töö ning igapäevase leiva,

J. LILLE soovituslehele on allakirjutanud haritlasi, töölisi, majandusinimesi ja vabaelukutselisi, kokku 237 isikut.

Kõik valima! Anname oma hääle 44. valimisringkonnas

prov. Julius Lillele!

Wastutaw toimetaja Jaan Kitsberg.
Wäljaandja: E. K.-ü. „Postimehe" Sekwestriwalitsus.
Trükitud „Postimehe" trükikojas, Tartus.

Praktilisi

JÕULU-KINKE

rikkalikus valikus tuntud odavate hindadega

D. MIRVITZ & POJAD

Raekoja tän. 6.

Korteripakkumised

4 tuba

rõdu ja kõrvalruumidega välja üürida. Jul. Kuperjanovi tän. 44.

Ära anda puhas saal ja 2—4-toaline

korter

koridori süst., veev., elekter. Näha Lille t. 16, kella 12—4 iga päev.

1-toaline, soe

korter

üürile anda. Pärna tän. 8.

Kaks päikesepaist., sooja, koosseisvat

möbl. tuba

vabaneb 15. dets. 1936. Kööki võib tarvitada. AIA t. 51—2.

Möbl. tuba

1—2 isikule ära anda. Võib ka vanem koolilaps-tiitarlaps olla. Kalevi t. 47—2.

Vajan vanakese juurde

kaasüürilist

vanemat naister. Prii korter. Teat. Tähe 44, kauplusest.

---

2 tuba

ja köök välja üürida väikesele perekonnale. Teat. majaomanikult. Põik tän. 7.

Erasissekäiguga, päikesepoolne korralik

möbl. tuba

ära anda. Lootuse 5—3.

Suur tuba

ära anda elektrivalgustusega. Meltsiveski tän. 64.

Tuba

köögiga mööbl. või ilma üürile anda. Kastani 28—2.

Päikesepaisteline 2 toaga

korter

üürile anda, 12 kr. kuus. Tähtvere tän. 64.

Remonteeritud 1—2- ja 3-toalised

korterid

üürile anda. Raekoja t. 46.

Korter

4 toa, ees- ja teenijatoaga, saada. TIIGI t. 4. Veevärk.

Maja

ühes piimapoe ruumidega 1. jaanuarist üürile anda või müüa. Elvas, Pikk tän. 28. Omanik.

Kesklinnas anda üürile soe ja mugav, erisissekäiguga, hea mööbliga

tuba

ning erasissekäiguga, hea mööbliga kaks koosseisvat tuba, mõlemad päikesekülласed. Küsida Tartus, Rüütli tän. 1, šokolaadiärist.

1-toaline

korter

saada. Jänese tän. 32—5.

Erasissekäiguga mööblita

tuba

keeduvõimalusega ära anda üksikule naisterahvale. Lille tän. 22—3.

Elumuutmise tõttu 1. jaan.

lihapood

ühes sisseseadega edasi anda. Teat. „Postimehe" rmtkpl. „Soodne juhus" all.

Toiduainete ja piimapood

elumuutmise pärast edasi anda heas rajoonis. Küsida Kastani ja Riia tn. nurgalt kioskist.

Pruugitud asjade

kauplus

elukorteriga käidavas kohas elumuutmise puhul edasi anda kas kohe või 1. jaan. 1937. a. vähese kaubaga või ilma. Teat. „Postimehe" raamatukpl. „Kauplus, elukorter".

Korteriotsimised

Üliõpil. ja õpil. vajavad 7. jaanuariks

lihtsat möbl. tuba

ühes vähese köögi tarvitamisega. Soovitav Tammelinnas või jaama läheduses. Teat. kuni 16. dets. slt. „Vähenõudlikud".

Ametiskäija naatsiärnik soovib

möbl. tuba

Teated kuni 20. skp. „Postimehe" rmtkpl. „Odav, kuid mugav" all.

Kaks kooliõpilast vajavad korralikku

tuba

kostiga või ilma. Kirjad „Postimehe" raamatukaupl. „Õde ja vend".

Uuest aastast soovin üle võtta hästiminevat

maa koloniaalkauplust

või vastavat kaupluseruumi. Nõutavaid andmeid palun saata: Aakre vallamaja, Puka kaudu „L. 1937".

Soovitakse üürida 1. jaanuarist s. a. rahvarikkasse ümbrusse

kaupluseruume

Teat. saata kauplus, kõrvalruumide ja elukorteri suuruse ja üüri kohta, ühes asukoha ja ümbruskonna kirjeldusega: Leebiku p.-ag., pk. 101.

Ostmised

Ostan igasuguseid põrandaja lae-

laudu

Teatada: Lombi pk., Tartu, Tamme talu või Raekoja tän. 26, Elleri poodi.

Soovitakse osta lühikesi

tammepakke

läbimööduga alates 35 sm. Pakk. kl. 8—18 saapavabrik „Astra", Botaanika t. 76.

Ostan igasuguseid vanu

räbalaid

Kirj. „Postimehe" rmtkpl. „Ostja Räpinast".

Soovitakse kohe osta puhastverd

kutsikat või koera

vähemat sorti, nagu mops, foxterrier, repintšer, buldogg jne. Teat. kuni 14. skp. Lepiku tn. 3—1, prl. V. Kask.

Soovin osta vana

telliskivi hoonet

lammutamiseks. Pakkumised „Postimehe" rmtkpl. „Telliskivid".

Soovin osta pruugitud, korras patjadega

diivanit

Teat. „Postimehe" rmtkpl. „Diivan".

Tunnid

Ülikooli lõpetanu annab

anorg. keemia

tunde prof. Parise eksamikava ulatuses. Tähtvere tän. 15—4.

Suures, maitserikkas valikus *jõulu- ja uusaasta*

õnnesoovikaarte

pakub

«Postimehe» raamatukaupl.

Praktilised kingid

valmistavad eriti rõõmu, seepärast kinkige: paremat nägemist prillide või lornjettide abil, ilmade ennustamise võimalust barometeriga, paremat kaugelevaadet pikksilmaga, prillikarpe, luupe ja termomeetreid. Neid kasulikke jõuluannetusi saate erioptikaärist

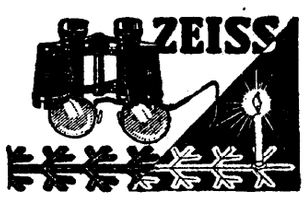

B. Schultze

Tartus, Rüütli 10.

Aadress:

ASTROLOOGIA OKULTISTLIK RING

Postkast 369, Tallinn.

Kui saadate oma sünniaja või käekirja ja tasuks 60 sendi eest kirjamarke, siis ennustame selgeltnägija meediumi läbi päevapealse täpsusega Teie 2 aastase mineviku ja tuleviku, õnned ja õnnetused. Ütleb tunnipäälse täpsusega Teie 7 päeva mineviku ja tuleviku elusündimused, ütleb, millal olete abiellunud, miks on Teie abielu õnnetu ja mikspärast Teie käsi üldse halvasti käib. Ütleb, millal abiellute ja kellega, missugune elukutse on teil soovitav. Ütleb Teie vendade-õdede nimed, vanadused ja nende elukutsed, saadame kirjalikult 4 päeva jooksul Teile koju.

Hoiatus ebahiromantidele, kes lubavad ka kõik ütelda ja mitte ei ütle, need saavad kohtulikult vastutusele võetud rahva narrimise ja petmise eest.

Palume v. a. publikut nende nimesid meie Astroloogia Seltsile üles anda.

Teatan oma lgp. töötarvitajatele, et elan nüüd

Lai tänav nr. 41

ja palun nii vanu kui uusi oma tellimistega mind külastada.

Austusega

rätsep P. Ingver.

KLAVERITÖÖSTUS

„ORFEUS"

Tartus, Viljandi tän. 10, omas majas.

Soovitab väga head, puhta kõlaga pianiinosid, mis valmistatud täiesti kuivast puumaterjalist. Töö eest täieline vastutus. Pianiinod suhindadega kroonitud.

Reform- ja lapsevoodeid

soovitab

A. SPITTLER — reformvooditööstus

Raekoja nr. 22, Tartus.

Teadaanne

14. dets. s. a. avatakse Rasinal K. Mindingi majas

Rasina Ühiskauplus

Müügil kõik koloniaal, majapidamise ja põllumajanduslikud kaubad.

Ühiskauplus on rahva oma ettevõte.

Tarvitajail soodsaim ostukoht.

Ahja Majandusühingu juhatus.

Tartlased!

Alfa Tartu

Koolidele ja asutistele soovitab

kompvekke

en gros hindadega kompvekitööstus, Tartus, Aleksandri tän. 20.

TEATAME

liikmetele ja auväärt ostjaskonnale, et oleme äri, mis asus Gildi t. 14,

üle viinud Poe tänav 9

K.-M. Venn. Prüüsi vastu ja palume lahkelt meid oma külastamisega austada. Tänades senise lugupidamise eest

„EESTI KALA" juhatus, Poe tän. 9, telefon 11-71.

Lugupeetud ärisõbrad!

Suhkrukompvekke à 65 s. kg alates. Shokolaadikompvekke à 125 s. kg alates ning kõrgemad sordid. Kingitusteks shokolaadikompvekke ilukarpides. Heasüdamlikke jõuluvanu, jõulukuusekompvekke, prääninkid, kuuseküünlaid, piparkoogisegu, suhkrusilrupit ning kõik kuuse esemed. Veinid, liköörid, peennapsid ja õlu. Palun jälgida vaateakent. Teid peaiselt näha lootes Teie IDA MÄLSON

---

4 maja

müüa kiiresti paremas linnajaos, ehituskrundiga, suure puuviljaaiaga ja äriruumidega. Hindadega alates kr. 10.000—40.000 Teateid saab Narva tn. 99—3.

Tööpakkumised

Raadi valda, Nõmmiku tallu vajatakse korralikku naisemeest

moonameest

maalt. Soovitav sepatöö oskus. Postiteel: postkast 156, Tartu. Telef. 2-52.

Mõned tunnid nädalas kerge töö jaoks vajatakse

poisikest

Lähem. teateid Raua tän. 16-a—2, õhtul 7—8 või pühapäeval 10—11 vahel.

Vajatakse vilunud

tislerit

ukse ja akna tööde le. Võru tän. 132—4.

Head teenistust

mõlemast soost teguvõimsatele kodanikkudele võimaldab suurem majanduslik asutus. Kirjad saata „Postimehe" rmtkpl. „Hea tasu".

Vajatakse

kauba väljapakkujaid

SOOLA tän. 10—1.

Vajatakse kutsega

tukusepp-rauatreialit

kes võimeline väiketööstuse juhtimiseks. Teatada „Postimehe" rmtkpl. „Sepp 4780" all ühes endiste teenistuskohtade ja vanadusega.

Vajatakse

triiksärgi õmblejat

kes ka kraetöös on vilunud. HOLMI tän. 1—2.

Vajatakse

teenijat

suuremasse tallu. Kaupa tehakse 14. skp. kell 10 Suurturg 10—3.

Majahoidjat

on tarvis. KALEVI t. 50—1.

Poissmees meier vajab keskealist ehk vanemat

perenaist

kes on osav ja hoolas kõikidel majapidamise töödel. Teatada kuni 15. skp. „Postimehe" rmkpl. „Puhtus+kord" all.

Mitmesugust

Lepingud,

testamendid, kinnisvara ja pärandusasjus, nõuanne — maksuta, võlanõuded — inkasso,

masinkirjatööd.

Tartus, ÜLIKOOLI 32—2.

Naiskodanikud, kas ei leiduks teie seast, kes oleks 60 a. meeshingele

eluseltsiliseks

kuni surmani. On kindel varandus maal. Teat. „Postim." rmtkpl. „4831".

Kas leidub

meeshinge

kes oleks ustavaks seltsiliseks elust pettunud vaesele tütarlapsele. Teat. „Postim." raamatukpl. „Õnnetu 18".

Soovin üürida

pianiinot

Maksan 3 kuu üüri ette. Kirj. „Postimehe" rmtkpl. märgus. „Pianiino".

Halloo, härrad!

Kas leidub teie hulgast üht, kes oleks minu kahele tütrele isaks, ühtlasi ka jõuluvanaks. Teat. „Postimehe" raamatukpl. „Noor ema 4812" all.

Noormehed

kellel pühadeks ei ole kuhugile minna ja peavad üksi olema, pöörake minu poole. Oman küll kodu, kuid olen üksinda, et saaksime pühi rõõmsamini mööda saata. Kirj. „Postimehe" rmtkpl. „Vana".

Kindlal ametialal tegutsev 30 a. vanapoiss soovib tõsist tutvust

abielu

mõttes jõukamate preilide või leskedega. Pikem kasv, vanadus 25—30 a. Kirjad „Postimehe" raamatukaupl. „Teie ei kahetse".

Elust pettunud 46 a. mees

tutvuks

pr. või prl. linnast või maalt, van. 28—46 a., kes võib rahaliselt aidata ühise kodu loomiseks. Kirjad „Postim." rmtkpl. „Karske ja truu" all.

Halloo! seltsimehelik meessõber, sinuga soovib

tutvust

nukker naine. Teat. „Postimehe" rmtkpl. „3×5".

Suurema metsalõikuse jaoks soovitakse rentida

jaetaatrit

ühes roobaste, seimeri, kappsae ja transmisjoonivõlliga. Võib olla ka üksikosades. Pakk. „Postimehe" rmtkpl. märgus. all „Transmisioon".

Kes soovib paigutada

kr. 1000—3000

vanemasse, hästi käidavasse ärisse laenuna heade %% peale ettevõtte kindlustusel või osanikuna. Soovi korral võib osanik leida kestva kindlapalgalise teenistuse. Teat. „Postimehe" rmtkpl. „Tulutoov äri" all.

Otsitakse

osanikku

soovitav tisleritöökoja omanik, ühe hea patendi ärakasutamiseks. „Postimehe" raamatukpl. „Nr. 502" all.

Hästi mineva

artiklipatent

nr. 2083 üle anda. Patendi kasutamine nõuab mehaanilist tisleritööstust. Teat. „Postimehe" raamatukpl. „Nr. 501" all.

Töötsimised

Keskealine isik, kes kaitseväes ja ärides vastutavatel kohtadel teeninud, laialdase tutvuskonnaga, vajab

teenistust.

esindajaks, kasseerijaks, reisijaks, laduvalitsejaks jne. Garantiivõimeline. Head soovitused. Teat. „Postimehe" rmtkpl. „12×12" all.

Lgp. ärimehed ja tööstured, võimaldage 17 a.

maanoormehele

ärisse või tööstusesse koht. Olen äri alal töötanud. Kirj. „Postimehe" raamatukaupl. „Äriõpilane".

Pesu pesemine

läikpesu triikimine ja kleitide puhastamine odavate hindadega ja kõige paremini. Vastuvõtmine Õnne tän. 40.

Vilunud

majavalitseja

majaomanik, võtab maju valitsemisele asjatundlikult ja odavalt. Teat. „Postimehe" rmtkpl. „Majavalitseja" all.

Nukukliinik

(asut. 1901)

Kuperjanovi (Maarjamõisa) tän. 26—6.

Igasuguste nukkude korralik parandamine. Saadaval odavasti ilusaid valmisnukke.

Head tasu maksan sellele, kes soovitab maalt tulnud noorele leskprouale kindla

teenistuse

nüüd või edaspidi tööstusse, kliinikusse või muud. Ka kautsjon võimalik. Kirjad palun saata „Postim." rmtkpl. märgus. all „Rõhutud süda".

Väga korralik ja odav tunnikellade ja kuld-, hõbeasjade tööstus O.-ü. ‚Horoloog' Tartus, Võidu t. 21. Töötam. ainult vilunud meistrid. Täpsed kellad müügil. Ostetakse kulda ja hõbedat oma tööstuse jaoks kõrge hinnaga.

Tunnid

Annan

kõlapitsi-tunde

(klöppelpits) tunde. Võtan ka tellimisi vastu. Siinsamas müüa kaks paari häid soomesuuski. Puiestee t. 62—5.

Kadunud

Blanko-veksel

allkirjadega Alfr. Visnapuu, Otto Zirk, Adam Visnapuu, on kaotatud. Ausat leidjat palutakse seda vekslit kätte anda aadressil: Alfr. Visnapuu, Kõlleste vald, Karaski algkool. Tarvitamise eest hoiatatakse.

Kaotatud

siidkleit

11. skp. teel Päeva tän. kuni Jaamaplatsini. Palutakse väga leid ära tuua. Päeva t. 9—1.

Dr. J. VIRONEEM

(end. BEIFELDT)

Neeru-, põie-, sugu- ja naistehaigused.

Narva tän. 99, pimedate töökooli kõrval. Kõnet. 8—1 ja 5—7; pühapäeval kell 9—12 Telef. 7-33.

Dr. E. Dobruskes

Naha-, sugu- ja põiehaigused.

Kella 9—12 ja 5—7 Naisterahvastele 4—5. Pühapäeval kl. 10—12.

Rüütli t. 22.

Elvas

müüvad „Postimehe" üksiknumbreid, võtavad tellimisi ja kuulutusi vastu:

Elva raudteejaama raamatukapp.
H. AHMANN — Kesk t. 32.
J. BERGEN — Pikk t. 2.
J. GRÜNBERG — Kesk t.
K. KUPP — Kesk tän.
B. ORLO — Kesk tän.
J. RATSEP — Kesk tän.
J. SEPP — Pikk tän.
J. SIEMENSON — Kesk t.
J. TAMMIN — Kesk tän.
J. UNGERSON — Kesk tn.
V. VAHLBERG — Kesk t.
H. ZOLK — Otepää tee.
ANDRES HUIK — Tartu maantee 6 (vastu koolimaja).
Elva Majandus-ühisuse Harukauplus.
R. RATSEP.
A. OTTENSON
L. PARTS.
V. ALT.
J. HANSON — Järve 8.
KARINDOSK, M.
Elva Majand. Ühisus.
LÕHMUS, L.
HURT, E.
MOSIN, K.
KALBERG, ED.

Ainuõige ilmakuul.

prohv. PEEP

dipl. astr. **selgeltn.**

Riia tän. 21—14

„Postimehe" kuulutuste peale eelmisest tööpäevast kl. 11-st kuni täna kella 11-ni saabunud

kirjad

Märgusõna	Arv
A. T. 28	1
Hans	1
Heasüdamline	1
Isikutunn. nr. 1741	1
Igatsuste meri	3
Kodu linnas ja maal	1
Maksan head üüri	1
Mees miljonitega	1
Naissõber	1
Ootamata juhus	2
Puhvet	1
Ruts	1
Rändur	1
Teenija 40	1
Vanem tööstus	1
Vaba noormees	1
Võit	1
Äri-tööstus	2

Kirjad hoitakse alal üks kuu arvates saabumise päevast. **Kirjad antakse välja** kuulutuse kviitungi ettenäitamisel.

Moodsaid reformvoodeid

Jõhv-, karva-, ja mereheina-madratseid soovitab

Joh. Busch.

Tartu, Aleksandri 12.

Igale noorele, skaudile või noorkotkale nägus ja sisukas jõulukink on

„SKAUTLIKUL TEEL"

Käsiraamat poistele, noortejuhtidele ja noorte sõpradele. — Koostanud **H. Michelson.**

Hind 1 kr. 50 s., kalingurköites 2 kr.

Samalt autorilt on ilmunud: **Eesti skaudi käsiraamat** II tr. — hind 50 senti. **Juhiseid noorte juhtidele.** Hind 1 kr.

Raamatud on saadaval kõigis paremates raamatukauplustes üle riigi. — Pealadu

„Postimehe" raamatukauplus

Tartus, Suurturg 16.

Oma lugupeetud kaastöölist ja ärisõpra

Samuel Lepasson'i

leinab ja avaldab kaastundmust omastele

A.-S. Ginevker & Ko

Raske kannatuse järele lahkus meilt jäädavalt minu armas mees, hea isake ja vanaisake

maalermeister

Johannes Eduard Adler

Sünd. 18. IV 1869. a., surn. 11. XII 1936. a.

Kirstupanek pühap., 13. dets. kell 7 õhtul Tiigi tän. 17—1. Matmine teisipäeval, 15. dets. kell 1 päeval Maarja kalmistule. Palume kõiki sugulasi ja tuttavaid ära saatma tulla.

Sügavas leinas abikaasa ja tütar perekonnaga.

Teie jõulurõõm on täielik

kui ostate oma

jõulukingid

Karl Abel'i

riide- ja valmisriiete suurärist — Tartus, Kaubahoov nr. 34-35, telefon 8-19.

Jälgige mele kinkide aknadekoratsiooni

Märkus: Jlmus Karl Abel'i 1937. a. kalender, mis jagatakse ostjaile tasuta.

Oma lugupeetud ühisuse liiget

Samuel Lepassoni

mälestab sügavas leinas

Tartu Kaupmeeste Ühisus

Samuel Lepasson'i

mälestavad leinas

töölised

Tartu Töölisühingute Keskliit

korraldab puhkepäeval, 13. dets. kell 12 päeval, Filosooli tän. 11,

loengu

aine üle: „Hispaania sündmused ja meie". Sissepääs kõigile vaba.

Maailma parim saapatald, pehme ja tervishoidlik

terastallaga tallutatud jalanõud

ei vaja kallosse. Valmistatakse uusi ja tallutatakse vanu jalanõusid täielikku vastutusega. Narva tän. 81.

Erakordse juhuse tõttu lähemal ajal ära anda hästitöötav ja suurem

söögisaal

Lähemalt kirjalikult „Postimehe" talit. kuul. kviit. ette näitaja „söögisaal" all.

Müüa

ehituskrundid

Aleksandri tän. (Ressource aed) ja Raekoja, Jaama ja Puiestee tän. Ligemaid teateid saab Kalevi (Karlova) 24—2, teisel korral.

„Vanemuise" teater
Pühap., 13. dets. kl. 12.
„Vanemuise" noorsoo- ja lasteteatri ettekand.
ESIETENDUS

Õnnehaldjas

M. Mülleri lastenäidend 6 pildis.
Kell 15,30 (½4 p. l.)
Rahvaetendus

Püve talus

A. Kitzbergi näidend 3 vaat.
Kell 20 (8 õht.)
3. korda

Madame Butterfly

G. Puccini ooper 3 vaatuses.

Minu ärist leiate suurimas valikus iiusaid

jõulukinke igaühele

Likööriserviisid keerleva alusega.

Tee-, kohvi- ja lõuna-

serviisid

portselanist ja keraamikast.

ROOSTEVABAD noad, kahvlid, lusikad, köögi-, puuvilja- ja taskunoad, habemeajamisegarnituurid.

Klaas, kristall

Nikkelkaubad, thermospudelid, soome ja rootsi pussid.

MAJATARBED.
MÄNGUASJAD.
KELGUD ja UISUD.

Jõulupuu

ehted, küünlad, alused.

E. W. JÜRGENS TARTU ÜLIKOOLI 2 TEL. 7-88

Müümised

Mööbljäri G. POCK
Omanik J. SADDE
TARTU, LOSSI TÄN. 12-16
TELEF. 7-41

Müüa hea

pianiino

Teat. saab TIIGI t. 56. A. P.

Vigastatud Sõjameeste Ühingu Tartu Osakond korraldab „Sõdurite Kodu" ruumes, Tähe tän. 21. jõulukuu päeval s. a. kell 6 õhtul liikmetele ja nende lastele

teeõhtu jõulupuuga.

Märkus: Osavõtjaid palutakse nimeliselt üles anda osakonna kantseleis, Rüütli tän. nr. 8, kuni 19. jõulukuu päevani s. a. Üles andmata teeõhtust osa võtta ei saa. **V. S. Ü. Juhatus.**

Teatame oma ümbruskonna rahvale, et rahva seas levinenud jutt, nagu ei peaks

Tõravere ja Lõve veskites

enam saama püülitegemise järjekorda enne pühi, ei vasta tõele.

Püülitegemise järjekorrad on vabad Tõraveres alates 14. dets. kuni pühadeni ja Lõvel 18. dets. kuni pühadeni. Tangutegemise ja lihtjahvatuse järjekorrad Tõraveres on vabad iga päev.

Lõve veskis hakkab järgmisel nädalal töötama ka püülvilja pesemismasin.

Lugupidamisega

veskiomanikud.

Kõrgeväärtuslikud

õllelinnased, humalad,

värsked **söögiõlid,**

Gallipoli õli, lahtine tee, kohvi, kakao, rosinad ning teised koloniaalkaubad, veinid napsid ja õlu saadaval

A. EBER'i kaupluses,
Narva tän. 1, telef. 8-33.

Korras, suur, kapiga

tisleripink

on müüa. Jaama t. 27—10, eesuks. Hind 35 kr.

Tislerid!
Juhuslikult müüa kombineeritud universaal

tisleritöömasin

J. Karpa. Valga, Rahu t. 6.

Palke

suurem partii müüa. Teateid saab Elvast, Kesk t. 14, tel. 52, Uibopuu.

Hea hääle ja kõlaga

witul

müüa. LINA tän. 5—8.

Müüa uus kandmata tumesinine

siidkleit

keskm. kasvule. Näha kella 1—2 l. KUNGLA t., Tamme staadioni-hoone.

Müüa meeste

kasukas

biisam, piiber-kraega ja uus talvepalitu keskmisele kasvule. Narva t. 117—2.

Daamid ja härrad, noored ja vanad, soovitan teile lõbusaks jõulukingiks häid lauljaid

kanaari-linde

mitmes värvis. Linnukasvatus Anne tän. 11—1.

Piparkoogi siirupit

igasuguseid maitseaineid, söögiõlisid soovitab

OTTO TAMM
Tartus, Kaubahoov 30, Telef. 6-64.

Igasuguseid vastupidavaid

nukke

ostate odavasti ainult tööstusest Riia tän. 84 (vastu Pauluse kirikut). Sealsamas tehakse nukkude parandustöid ja täidetakse eritellimisi.

Kuivi

pinnapuid

(vabriku ladumisviis) ja häid kase, lepa ja männa puid saadaval. Jõe tän. 15.

Müüa kaks väikest

maja

Teat. Teguri t. 25, Jaasi.

Müüa pruun taksikoera

kutsikas

ja põdrasarved. Näha kella 1—3 p. l. Kindral Põdra tän. 1—2, sissekäik hoovi kaudu.

Kudumismasin

nr. 5, 50 sm lai, müüa. Ropka tän. 16.

Müüa

kudumismasin

nr. 8 — 40 sm lai, 35 krooni. Võru tän. 48, mehaanik.

Müüa

kudumismasin

nr. 8 — 70 sm lai. Raekoja tän. 55—2.

Raudvoodite suurärі ja esitus „VALIK"
Võru tn. 10, telef. 12-03.
Kõige soodsamalt ostate

raudretormvoodeid

Samas välismaa voodite ainuesindus Eestis.

Mööblipolsterd. tööstus „Spetsiaal"

Gustav-Adolfi 16. Valmistab tellimise peale ja müüb laost garnituure, diivaneid, kušette jne.

Wäike maja

2 ehitusplatsiga müüa rutuliselt. Alevi tän. 9.

Müüa Tartu lähedal väike

maatükk

ühes 300 tihum. palgimetsaga. Pakkumised „Postim." raamatukpl. „Maa metsaga".

Odavasti müüa

riidelapid

2 ja 3 uksega, ja [illegible] ja puhvet. Narva [illegible] mööblitööstus.

Väike, must

tiibklawer

odavasti müüa. Lootuse tän. 17—1.

Kõik praktilised perenaised

sooritavad oma jõulu-ostud söögiõude- ja köögitarvete suurärіs

N. H. Kodaasov & poeg

Tartus, Riia 37. VIIMASED UUDISED!

Ee'olevaiks jõulupühiks

soovitan rohkes valikus häid ŠVEITSI vabrikute käe-, tasku-, äratus- ja seina- **kelli,** ehte- ja laulatussõrmuseid, kristall ja muud kuld ja hõbe kaupa.

J. Värk Võidu 15, Tartus (endine Promenadi 9).

Kaunim ja väärtuslikum **JÕULUKINK** on

hea foto või suurendus

enesest, lastest või perekonnast. Igasugused fotoalasse puutuvad töod teeb suurema asjatundlikkusega Tartu vanim fotoäri

Firma A. LOMP
TARTUS, ÜLIKOOLI 3, telef. 2-53.

Pildistamine päeva- ja elektrivalgusega. — Avatud äripäevil kl. 9—6, pühap. kl. 12—2.

Rangipuid

ostab A/s. „E. M. Uswansky & Pojad" Tartus, Kaluri 45.

Kuivi küttepuid ja pinde, kase- ja okaspuu laudu ja ehitusprusse on veel saada endiste hindadega katusealusest laost Jul. Kuperjanovi t. 18, telef. 12-01.

Maal, rahvarikkas kohas 1. jaanuariks 1937 edasi anda

kaupluseruumid

1) vähese kaubaga ja 2) ilma kaubata, ühed raudteejaama juures ja teised jaama lähedal.

Lähemaid teateid saab A. Luksep'a ärist Tartus, Kauba hoov 29, telefon 9-72.

Raadio

müüa, 4-lambil. VÕRU tän. 27—4.

Müüa hea

hagijas

Kauba tän. 11, telef. 13-36. K. Hansen.

Vilditegija soovitab soodsa hinnaga

wilt-jalanõusid

Meltsiveski tän. 8, II kord.

Müüa vähepruugitud saarepuust

puhwetikapp

NÕVA tän. 5—2.

Müüa meesterahva

palit-kasukas,

naister. palitu ja istevann. Jaama t. 27—1. Näha 13. skp. hommikul.

Töötsimised

Kohale jõudnud suures valikus odavaid

karus-nahku

muhvideks. Meeste ja naiste talimütsid. Siberi karusnahade ladus. Söögiturg nr. 1, Pritsimaja kõrval.

---

16 a. poiss soovib suuremasse tööstusse rauatreiali

õpipoisiks

kes tööd juba tunneb. Kirjad „Postimehe" raamatukaupl. märgusõna „Treial".

Noormees, jõuvankri juhtimisest huvitatud, soovib

autojuhile abiks

laadimistöil või kaupade väljaveol. Lähemalt Vene tän. 9, Millistfere raamatukaupl.

Müüa korras

pianiino

Eha (Elisabeti) t. 15—6.